僧伽吒经

（简体注音本）

仁慧草堂编制

说 明

根据《乾隆大藏经》大乘单译经部，第 0445 部，元魏南天竺优禅尼国王子月婆首那译《僧伽吒经》影印本校正注音。句读及注音仅供参考。

本电子书是免费结缘品。特此说明。

仁慧草堂

二〇二四年二月

扫码关注仁慧草堂微信公众号

Email：renhuicaotang@163.com

南無本師釋迦牟尼佛

目 录

起诵仪 ..... - 1 -
僧伽吒经卷第一 ..... - 3 -
僧伽吒经卷第二 ..... - 30 -
僧伽吒经卷第三 ..... - 56 -
僧伽吒经卷第四 ..... - 75 -
结诵仪 ..... - 98 -

● 起诵仪

诵经警文

1、未诵前，漱口，澡手。当净三业，若三业无亏，则百福俱集。三业者，身、口、意也。端身正坐，如对圣容，则身业净也。口无杂言，断诸嬉笑，则口业净也。意不散乱，屏息万缘，则意业净也。

2、未诵前，已诵后，俱要对圣像前合掌三礼。如无佛像，对经、对空礼拜亦可。

xiāngzàn

香赞

（一遍）

lú xiāngzhà ruò　fǎ jiè méngxūn　zhū fó hǎi huì xī yáowén　suí chù
炉香乍爇．法界蒙薰．诸佛海会悉遥闻．随处
jié xiángyún　chéng yì fāng yīn　zhū fó xiànquánshēn
结祥云．诚意方殷．诸佛现全身．

ná mó xiāngyún gài pú sà mó hē sà
南無香云盖菩萨摩诃萨（合掌三称）

jìngkǒu yè zhēnyán

净口业真言

（三遍）

ōng　xiū lì xiū lì　mó hē xiū lì　xiū xiū lì　sà pó hē
唵．修唎修唎．摩诃修唎．修修唎．萨婆诃．

jìngsān yè zhēnyán

净三业真言

（三遍）

ōng suō wǎ pó wǎ shú tuó suō wǎ dá mó suō wǎ pó wǎ shú dù hàn

唵. 娑嚩. 婆嚩秫驮. 娑嚩达摩娑嚩. 婆嚩秫度憾.

ān tǔ dì zhēnyán

安土地真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mǔ tuónán ōng dù lū dù lū dì wěi suō pó hē

南無三满哆. 母驮喃. 唵度嚕度嚕. 地尾. 娑婆诃.

pǔ gòngyǎngzhēnyán

普供养真言

（三遍）

ōng yé yé nǎng sān pó wǎ fá zǐ là hòng

唵. 誐誐曩. 三婆嚩. 韈日啰斛.

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó

南無本师释迦牟尼佛（合掌三称）

kāi jīng jì

开经偈

（一遍）

wú shàngshènshēnwēimiào fǎ bǎiqiānwàn jié nánzāo yù

无上甚深微妙法 百千万劫难遭遇

wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí yuàn jiě rú lái zhēn shí yì

我今见闻得受持 愿解如来真实义

sēng qié zhà jīng juàn dì yī

僧伽吒经卷第一

yuánwèinántiānzhú yōuchán ní guówáng zǐ yuè pó shǒunuó yì

元魏南天竺[1]优禅尼国王子月婆首那译

rú shì wǒ wén

如是我闻：

yī shí pó qié pó zài wángshè chénglíng jiù shānzhōng gòngmó

一时，婆伽婆在王舍城灵鹫山中，共摩

hē bǐ qiū sēng èr wàn èr qiānrén jù qí míngyuē huì mìng ē rě jiāo

诃比丘僧二万二千人俱，其名曰：慧命阿若憍

chén rú huì mìngmó hē mó qié lüè huì mìngshè lì zǐ huì mìngmó

陈如、慧命摩诃谟伽略、慧命舍利子、慧命摩

hē jiā shè huì mìng luó hóu luó huì mìng pó jù luó huì mìng bá tuó

诃迦葉、慧命罗睺罗、慧命婆俱罗、慧命跋陀

sī nuó huì mìngxián dé huì mìnghuān xǐ dé huì mìngwǎng zhǐ

斯那、慧命贤德、慧命欢喜德、慧命网指、

huì mìng xū fú dì huì mìngnán tuó sī nuó rú shì děng èr wàn èr qiān

慧命须浮帝、慧命难陀斯那，如是等二万二千

rén jù gòng pú tí sà duǒmó hē sà duǒ liù wàn èr qiānrén jù qí

人俱。共菩提萨埵摩诃萨埵六万二千人俱，其

míngyuē mí dì lì pú tí sà duǒ yī qiè yǒng pú tí sà duǒ tóng

名曰：弥帝隶菩提萨埵、一切勇菩提萨埵、童

zhēn dé pú tí sà duǒ fā xīn tóngzhēn pú tí sà duǒ tóngzhēnxián pú

真德菩提萨埵、发心童真菩提萨埵、童真贤菩

tí sà duǒ wú jiǎn pú tí sà duǒ wénshū shī lì pú tí sà duǒ pǔ

提萨埵、无减菩提萨埵、文殊师利菩提萨埵、普

xián pú tí sà duǒ jīn gāng sī nuó pú tí sà duǒ rú shì děng liù wàn

贤菩提萨埵、金刚斯那菩提萨埵，如是等六万

èr qiānrén jù fù yǒuwàn èr qiāntiān zǐ qí míngyuē ē chóu nuó

二千人俱。复有万二千天子，其名曰：阿畴[2]那

tiān zǐ bá tuótiān zǐ xū bá tuótiān zǐ xī fǎ tiān zǐ zhāntán

天子、跋陀天子、须跋陀天子、希法天子、栴檀

---

[1] 丽本：元魏；永乐北藏本及龙藏本：元魏南天竺

[2] 丽本：疇阿；永乐北藏本及龙藏本： 阿疇

zàngtiān zǐ zhāntántiān zǐ rú shì děngwàn èr qiāntiān zǐ jù fù
藏天子、栴檀天子，如是等万二千天子俱。复
yǒu bā qiāntiān nǚ qí míngyuē mí lín tuótiān nǚ duānzhèngtiān nǚ
有八千天女，其名曰：弥邻陀天女、端正天女、
fā dà yì tiān nǚ suì dé tiān nǚ hù shì tiān nǚ yǒu lì tiān nǚ
发大意天女、岁德天女、护世天女、有力天女、
suí shàn bì tiān nǚ rú shì děng bā qiāntiān nǚ jù fù yǒu bā qiānlóng
随善臂天女，如是等八千天女俱。复有八千龙
wáng qí míngyuē ē bō luó luó lóngwáng yī luó bō lóngwáng
王，其名曰：阿波罗罗龙王、伊罗钵龙王、
tí mí luó lóngwáng jūn pó suō luó lóngwáng jūn pó shī lì shālóng
提弥罗龙王、君婆娑罗龙王、君婆尸利沙龙
wáng xū nàntuólóngwáng xū shē qiélóngwáng qié pó shī lì shālóng
王、须难陀龙王、须赊佉龙王、伽婆尸利沙龙
wáng rú shì děng bā qiānlóngwáng jù jiē xiànglíng jiù shān yì shì
王，如是等八千龙王俱。皆向灵鹫山，诣世
zūn suǒ tóumiàn lǐ zú yòurào sān zā quèzhù yī miàn
尊所，头面礼足，右绕[3]三匝，却住一面。

ěr shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒmó hē sà duǒcóngzuò ér qǐ
尔时，一切勇菩提萨埵摩诃萨埵从座而起，
piāntǎn yòujiān hé zhǎngxiàng fó bó fó yán shì zūn wéiyuàn
偏袒右肩，合掌向佛，白佛言：“世尊！唯愿
shì zūn yǎnshuōzhèng fǎ lì yì zhòngshēng shì zūn wú liàng yì tiān
世尊演说正法，利益众生。世尊！无量亿天
zhòng wú liàng yì cǎi nǚ wú liàng yì pú tí sà duǒ wú liàng yì shēng
众、无量亿婇女、无量亿菩提萨埵、无量亿声
wén jiē xī yǐ jí yù wénzhèng fǎ shì zūn rú shì dà zhòng jiē yù
闻皆悉已集，欲闻正法。世尊！如是大众皆欲
wén fǎ wéi[4] yuàn rú lái yīnggòng děngzhèngjué wèishuōmiào fǎ
闻法。惟[4]愿如来、应供、等正觉，为说妙法，
lìng cháng yè ān wěn duànzhū yè zhàng
令长夜安隐，断诸业障。”

ěr shí shì zūnzàn yī qiè yǒng pú tí sà duǒ shàn zāi shàn
尔时，世尊赞一切勇菩提萨埵：“善哉，善
zāi yī qiè yǒng néngwèi dà zhòngqǐngwèn rú lái rú shì zhī shì rǔ
哉！一切勇，能为大众请问如来如是之事。汝

[3] 丽本：繞佛；永乐北藏本及龙藏本：右遶
[4] 丽本：唯；永乐北藏本及龙藏本：惟

jīn dì tīng shàn sī niàn zhī dāngwèi rǔ shuō
今谛听，善思念之，当为汝说。”

wěi rán shì zūn yuànyào yù wén
“唯然。世尊！愿乐欲闻。”

ěr shí shì zūngào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ yǒu fǎ ménmíng
尔时，世尊告一切勇菩提萨埵：“有法门名

sēng qié zhà ruò cǐ fǎ mén zài yán fú tí yǒu rén wénzhě xī néngchú
僧伽吒。若此法门在阎浮提有人闻者，悉能除

miè wǔ nì zuì yè yú ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí dé bú tuì zhuǎn
灭五逆罪业，于阿耨多罗三藐三菩提得不退转。

yī qiè yǒng yú rǔ yì yún hé ruò rén wén cǐ fǎ mén fú dé zhī jù
一切勇，于汝意云何，若人闻此法门福德之聚

guò yú yī fó fú dé zhī jù
过于一佛福德之聚？”

yī qiè yǒng bó fó yán yún hé shì zūn
一切勇白佛言：“云何？世尊！”

fó gào yī qiè yǒng rú héng hé shā děng zhū fó rú lái suǒ yǒu
佛告一切勇：“如恒河沙等诸佛如来所有

fú dé ruò rén wén cǐ fǎ mén suǒ dé fú dé yì fù rú shì yī qiè
福德，若人闻此法门，所得福德亦复如是。一切

yǒng ruò rén dé wén rú shì fǎ mén yú ē nòuduō luó sānmiǎosān pú
勇，若人得闻如是法门，于阿耨多罗三藐三菩

tí yī qiè bú tuì zhuǎn jiàn yī qiè fó yī qiè dé ē nòuduō luó sān
提一切不退转，见一切佛，一切得阿耨多罗三

miǎosān pú tí è mó bù nǎo yī qiè shàn fǎ jiē dé chéng jiù yī
藐三菩提，恶魔不恼，一切善法皆得成就。一

qiè yǒng wén cǐ fǎ zhě néng zhī shēngmiè
切勇，闻此法者，能知生灭。”

ěr shí yī qiè dà zhòngcóngzuò ér qǐ piāntǎn yòujiān yòu
尔时，一切大众从座而起，偏袒右肩，右

xī zhuó dì hé zhǎngxiàng fó bó fó yán shì zūn yī fó fú
膝著地，合掌向佛，白佛言：“世尊！一佛福

dé yǒu jǐ liàng yě
德有几量也？”

fó yán shànnán zǐ dì tīng yī fó gōng dé pì rú dà hǎi
佛言：“善男子，谛听一佛功德。譬如大海

shuǐ dī rú yán fú tí dà dì wēi chén rú héng hé shā děng zhòng shēng
水滴[5]，如阎浮提大地微尘，如恒河沙等众生，

xī zuò shí dì pú sà rú shì yī qiè shí dì pú sà suǒ yǒu fú dé bù
悉作十地菩萨；如是一切十地菩萨所有福德，不

rú yī fó fú dé zhī jù yī qiè yǒng ruò rén wén cǐ fǎ mén fú
如一佛福德之聚。一切勇，若人闻此法门，福

duō yú cǐ suàn shǔ pì yù suǒ bù néng jí
多于此，算数譬喻所不能及。”

ěr shí yī qiè dà zhòng wén shì shuō yǐ yǒng yuè huān xǐ duō
尔时，一切大众闻是说已，踊跃欢喜，多

zēng fú dé
增福德。

shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn hé děng
时，一切勇菩提萨埵白佛言：“世尊！何等

zhòng shēng kě yào zhèng fǎ
众生渴乐正法？”

ěr shí shì zūn gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ
尔时，世尊告一切勇菩提萨埵摩诃萨埵：

yī qiè yǒng yǒu èr zhòng shēng kě yǎng yú fǎ hé děng wéi èr
“一切勇，有二众生渴仰于法。何等为二？

yī zhě yú yī qiè zhòng shēng qí xīn píng děng èr zhě jì wén fǎ
一者，于一切众生其心平等；二者，既闻法

yǐ děng wèi zhòng shuō xīn wú xī[6] wàng
已，等为众说，心无希望。”

yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn wén hé děng fǎ
一切勇菩提萨埵白佛言：“世尊！闻何等法

dé jìn pú tí
得近菩提？”

yī qiè yǒng kě yǎng wén fǎ dé jìn pú tí cháng xìn yào tīng
“一切勇，渴仰闻法得近菩提，常信乐听

shòu dà shèng fǎ zhě dé jìn pú tí
受大乘法者得近菩提。”

ěr shí rén tiān zhū lóng cǎi nǚ cóng zuò ér qǐ bó fó
尔时，人、天、诸龙、婇女从座而起，白佛

yán shì zūn wǒ děng kě fǎ yuàn fó shì zūn mǎn wǒ suǒ yuàn
言：“世尊！我等渴法。愿佛世尊满我所愿。”

[5] 丽本：滴；永乐北藏本及龙藏本：滴
[6] 丽本：悕；永乐北藏本及龙藏本：希

ěr shí shì zūn jí biàn wēi xiào zhǒng zhǒng sè guāng cóng kǒu
尔时，世尊即便微笑，种种色光从口
zhōng chū biàn zhào shí fāng shàng zhì fàn shì huán cóng dǐng rù
中出，遍照十方，上至梵世，还从顶入。

ěr shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ cóng zuò ér qǐ piān tǎn yòu
尔时，一切勇菩提萨埵从座而起，偏袒右
jiān yòu xī zhuó dì bó fó yán shì zūn yǐ hé yīn yuán rú lái
肩，右膝著地，白佛言：“世尊！以何因缘如来
xiàn cǐ xī yǒu zhī xiàng
现此希有之相？”

ěr shí shì zūn gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ yú cǐ huì zhòng
尔时，世尊告一切勇菩提萨埵：“于此会中
yī qiè zhòng shēng dāng dé ē nòu duō luó sān miǎo sān pú tí chéng jiù
一切众生，当得阿耨多罗三藐三菩提，成就
yī qiè rú lái jìng jiè shì gù fó xiào
一切如来境界，是故佛笑。”

yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn hé yīn yuán gù
一切勇菩提萨埵白佛言：“世尊！何因缘故，
cǐ huì zhòng shēng dé ē nòu duō luó sān miǎo sān pú tí
此会众生得阿耨多罗三藐三菩提？”

fó yán shàn zāi shàn zāi yī qiè yǒng néng wèn rú lái
佛言：“善哉，善哉！一切勇，能问如来
rú shì zhī yì yī qiè yǒng yǐ yuàn shèng gù yī qiè yǒng nǎi wǎng
如是之义。一切勇，以愿胜故。一切勇，乃往
guò qù wú shù ē sēng qí jié yǒu fó shì zūn hào yuē bǎo dé rú lái
过去无数阿僧祇劫，有佛世尊，号曰宝德如来、
yīng gòng zhèng biàn zhī míng xíng zú shàn shì shì jiān jiě wú shàng
应供、正遍知、明行足、善逝、世间解、无上
shì tiáo yù zhàng fū tiān rén shī fó shì zūn yī qiè yǒng
士、调御丈夫、天人师、佛、世尊。一切勇，
ěr shí wǒ zuò mó nà zhī zǐ cǐ huì zhòng shēng zhù fó zhì huì zhě wǎng
尔时我作摩纳之子。此会众生住佛智慧者，往
xī zhī shí xī zài lù zhōng wǒ shí fā yuàn rú shì zhū lù wǒ jiē
昔之时悉在鹿中。我时发愿：‘如是诸鹿，我皆
lìng zhù fó zhì huì zhōng shí lù wén yǐ xún jiē fā shēng[7] yán
令住佛智慧中。’时鹿闻已，寻皆发声，言：

[7] 丽本：發聲；永乐北藏本及龙藏本：發；校勘：發聲

yuàn dé rú shì yī qiè yǒng cǐ huì dà zhòng yīn bǐ shàngēn
‘愿得如是!’一切勇，此会大众因彼善根，
dāng dé ē nòuduō luó sān miǎo sān pú tí
当得阿耨多罗三藐三菩提。”

ěr shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ bó fó yán
尔时，一切勇菩提萨埵摩诃萨埵白佛言：
shì zūn ruò yǒu zhòng shēng wén cǐ fǎ zhě shòumìng jǐ jié
“世尊！若有众生闻此法者，寿命几劫？”

fó yán qí rén shòumìng mǎn bā shí jié
佛言：“其人寿命满八十劫。”

yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn jié yǐ hé
一切勇菩提萨埵白佛言：“世尊！劫以何
liàng
量？”

fó yán shànnán zǐ pì rú dà chéng zòngguǎng shí èr yóu
佛言：“善男子，譬如大城，纵广十二由
xún gāo sān yóu xún chéng mǎn hú má yǒu cháng shòu rén guò bǎi suì
旬，高三由旬，盛满胡麻，有长寿人过百岁
yǐ qǔ yī ér qù rú shì chéng zhōng hú má xī jìn jié yóu bú jìn
已，取一而去；如是城中胡麻悉尽，劫犹不尽。
yī qiè yǒng yòu rú dà shān zòngguǎng èr shí wǔ yóu xún gāo shí èr
一切勇，又如大山，纵广二十五由旬，高十二
yóu xún yǒu cháng shòu rén guò yī bǎi suì yǐ qīngzēng bó yī wǎng fú
由旬，有长寿人过一百岁，以轻缯帛一往拂
zhī rú shì shān jìn jié yóu bú jìn shì míng jié liàng
之；如是山尽，劫犹不尽。是名劫量。”

shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ bó fó yán shì
时，一切勇菩提萨埵摩诃萨埵白佛言：“世
zūn yī fā shì yuàn shàng dé rú shì fú dé zhī jù shòu bā shí jié
尊！一发誓愿尚得如是福德之聚，寿八十劫，
hé kuàng yú fó fǎ zhōng guǎng xiū zhū xíng
何况于佛法中广修诸行？”

shànnán zǐ ruò yǒu wén cǐ fǎ mén zhě suǒ dé shòumìng mǎn
“善男子，若有闻此法门者，所得寿命满
bā shí jié hé kuàng shū xiě dú sòng zhī zhě yī qiè yǒng ruò yǒu rén
八十劫，何况书写读诵之者？一切勇，若有人
yǐ jìng xìn xīn dú sòng cǐ fǎ mén fú duō yú qián jiǔ shí wǔ jié zì
以净信心读诵此法门，福多于前。九十五劫自

zhì sù mìng liù wàn jié zhōng wéizhuàn lún wáng yú xiàn zài shì
识宿命；六万劫中，为转轮王。于现在世，
rén suǒ jìng zhòng dāo bù néng hài dú bù néngshāng yāo[8] gǔ bú zhòng
人所敬重，刀不能害，毒不能伤，妖[8]蛊不中。
lín mìngzhōng shí dé jiàn jiǔ shí wǔ yì zhū fó ān wèi zhī yán rǔ mò
临命终时，得见九十五亿诸佛安慰之言：‘汝莫
bù wèi rǔ zài shì shí wénsēng qié zhà fǎ mén jiǔ shí wǔ yì fó
怖畏！汝在世时，闻僧伽吒法门。’九十五亿佛
gè jiāng qí rén zhì qí shì jiè yī qiè yǒng kuàng fù yǒu rén dé jù zú
各将其人至其世界。一切勇，况复有人得具足
wén rú shì fǎ mén
闻如是法门？”

ěr shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn wǒ
尔时，一切勇菩提萨埵白佛言：“世尊！我
dāng tīng shòu rú shì fǎ mén dé hé fú dé
当听受如是法门，得何福德？”

fó gào yī qiè yǒng rú héng hé shā zhū fó rú lái suǒ yǒu fú
佛告一切勇：“如恒河沙诸佛如来所有福
dé wén shì jīng zhě suǒ dé fú dé yì fù rú shì
德，闻是经者所得福德亦复如是。”

shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn wǒ tīng
时，一切勇菩提萨埵白佛言：“世尊！我听
cǐ fǎ xīn wú pí yàn
此法心无疲厌。”

fó gào yī qiè yǒng shàn zāi shàn zāi rǔ néng rú shì wén
佛告一切勇：“善哉，善哉！汝能如是闻
fǎ wú yàn wǒ yì rú shì wén fǎ wú yàn kuàng fù fán fū xīn shēngyàn
法无厌，我亦如是闻法无厌，况复凡夫心生厌
xiǎng yī qiè yǒng ruò yǒushànnán zǐ wén cǐ fǎ mén shēng xìn xīn
想？一切勇，若有善男子闻此法门，生信心
zhě yú qiān jié zhōng bú duò è dào wǔ qiān[9] jié zhōng bú duòchùshēng
者，于千劫中不堕恶道，五千[9]劫中不堕畜生，
wàn èr qiān jié bú duò yú chī wàn bā qiān jié bù shēngbiān dì èr
万二千劫不堕愚痴，万八千劫不生边地，二

[8] 丽本：娭；永乐北藏本及龙藏本：妖
[9] 丽本：十；永乐北藏本及龙藏本：千

wàn jié zhōngshēngchǔduānzhèng èr wàn wǔ qiān jié cháng dé chū jiā
万劫中生处端正，二万五千劫常得出家，
wǔ wàn jié zhōngzuòzhèng fǎ wáng liù wàn wǔ qiān jié xiū xíngniàn sǐ
五万劫中作正法王，六万五千劫修行念死。
yī qiè yǒng bǐ shànnán zǐ shàn nǚ rén wú shǎo bú shàn è mó bù
一切勇，彼善男子、善女人无少不善，恶魔不
dé qí biàn bú rù mǔ tāi yī qiè yǒng wén cǐ fǎ ménzhě shēng
得其便，不入母胎。一切勇，闻此法门者，生
shēng zhī chù jiǔ shí wǔ ē sēng qí jié bú duò è dào yú bā wàn jié
生之处，九十五阿僧祇劫不堕恶道，于八万劫
cháng dé wén chí shí wàn jié lí yú shāshēng jiǔ wàn jiǔ qiān jié lí
常得闻持，十万劫离于杀生，九万九千劫离
yú wàng yǔ yī wànsānqiān jié lí yú liǎngshé yī qiè yǒng rú shì
于妄语，一万三千劫离于两舌。一切勇，如是
fǎ mén nán zhí nánwén
法门[10]，难值难闻。”

ěr shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒcóngzuò ér qǐ
尔时，一切勇菩提萨埵摩诃萨埵从座而起，
piāntǎn yòujiān yòu xī zhuó dì hé zhǎng bó fó yán shì zūn bàng
偏袒右肩，右膝著地，合掌白佛言：“世尊！谤
cǐ fǎ zhě qí zuì duōshǎo
此法者其罪多少？”

fó gào yī qiè yǒng qí zuì shènduō
佛告一切勇：“其罪甚多！”

shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn dé jǐ
时，一切勇菩提萨埵白佛言：“世尊！得几
shù zuì
数罪？”

fó gào yī qiè yǒng mòwèn cǐ shì shànnán zǐ ruòyǒu yú
佛告一切勇：“莫问此事！善男子，若有于
shí èr héng hé shā zhū fó rú lái qǐ yú è xīn ruòyǒubàngzhě zuì
十二恒河沙诸佛如来起于恶心，若有谤者，罪
duō yú bǐ yī qiè yǒng ruò yú dà shèng qǐ nǎo xīn zhě rú bǐ zhòng
多于彼。一切勇，若于大乘起恼心者，如彼众
shēng bèi shāojiāo rán
生，被烧燋然。”

[10] 丽本：門；永乐北藏本：門；龙藏本：聞；校勘：門

yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn rú shì zhòng
一切勇菩提萨埵白佛言：“世尊！如是众
shēng yún hé kě jiù
生云何可救？”

fó gào yī qiè yǒng pì rú yǒu rén dāo duàn qí tóu shǐ yī
佛告一切勇：“譬如有人，刀断其头，使医
zhì zhī tú yǐ shí mì sū yóu zhū yào yǐ yòng tú zhī yī qiè yǒng
治之，涂以石蜜、酥油诸药，以用涂之。一切勇，
yú rǔ yì yún hé rú shì zhòng shēng huán kě huó fǒu
于汝意云何？如是众生还可活不？”

yī qiè yǒng bó fó fú yě shì zūn
一切勇白佛：“不也。世尊！”

yī qiè yǒng yòu rú yǒu rén dāo hài bú duàn ruò dé liáng
“一切勇，又如有人，刀害不断，若得良
yī zhì zhī zé chài bǐ rén chài yǐ zhī qí dà kǔ wǒ jīn zhī
医治之则瘥[11]。彼人瘥[12]已，知其大苦：‘我今知
yǐ gèng bú fù zuò è bú shàn yè yī qiè yǒng ruò shàn nán zǐ niàn
已，更不复作恶不善业。’一切勇，若善男子念
bù shī shí yì fù rú shì lí yī qiè è jí zhū shàn fǎ zhū shàn
布施时，亦复如是，离一切恶，集诸善法，诸善
jù zú pì rú sǐ shī fù mǔ yōu chóu tí qì bù néng jiù hù
具足。譬如死尸，父母忧愁啼泣，不能救护。
fán fū zhī rén yì fù rú shì bù néng zì lì bù néng lì tā wú
凡夫之人亦复如是，不能自利，不能利他，无
yī fù mǔ rú shì rú shì yī qiè yǒng bǐ zhū zhòng shēng lín
依父母。如是，如是。一切勇，彼诸众生，临
sǐ zhī shí wú suǒ yī zhǐ yī qiè yǒng wú yī zhòng shēng yǒu èr zhǒng
死之时，无所依止。一切勇，无依众生有二种。
hé děng wéi èr yī zhě zuò bú shàn yè èr zhě fěi bàng zhèng fǎ
何等为二？一者，作不善业；二者，诽谤正法。
rú shì èr rén lín sǐ zhī shí wú yī zhǐ chù
如是二人，临死之时，无依止处。”

shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn bǐ bàng
时，一切勇菩提萨埵白佛言：“世尊！彼谤
fǎ zhě shēng hé dào zhōng
法者生何道中？”

[11] 丽本：瘥；永乐北藏本及龙藏本：　差
[12] 丽本：瘥；永乐北藏本及龙藏本：　差

fó gào yī qiè yǒng bàng fǎ zhī rén rù dà dì yù zài dà jiào
佛告一切勇：“谤法之人入大地狱，在大叫

huàn dì yù yī jié shòu kǔ zhòng hé dì yù yī jié shòu kǔ shāo rán
唤地狱一劫受苦，众合地狱一劫受苦，烧然

dì yù yī jié shòu kǔ dà shāo rán dì yù yī jié shòu kǔ hēi shéng dì
地狱一劫受苦，大烧然地狱一劫受苦，黑绳地

yù yī jié shòu kǔ ē bí dì yù yī jié shòu kǔ máo shù dì yù yī
狱一劫受苦，阿鼻地狱一劫受苦，毛竖地狱一

jié shòu kǔ hóuhóu dì yù yī jié shòu kǔ yī qiè yǒng bàng fǎ zhòng
劫受苦，睺睺地狱一劫受苦。一切勇，谤法众

shēng yú cǐ bā dà dì yù mǎn zú bā jié shòu dà kǔ nǎo
生于此八大地狱，满足八劫受大苦恼。”

ěr shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ bó fó yán
尔时，一切勇菩提萨埵摩诃萨埵白佛言：

shì zūn dà kǔ dà kǔ wǒ bù néngwén
“世尊！大苦！大苦！我不能闻。”

ěr shí shì zūn ér shuōsòngyuē
尔时，世尊而说颂曰：

hé gù bù néng wén cǐ yǔ shèn kě bù
何故不能闻 此语甚可怖

dì yù wéi dà kǔ zhòngshēngshòu kǔ tòng
地狱为大苦 众生受苦痛

ruò zào shàn yè zhě zé yǒu lè guǒ bào
若造善业者 则有乐果报

ruò zào bú shàn yè zé shòu yú kǔ bào
若造不善业 则受于苦报

shēng zé yǒu sǐ kǔ yōu bēi kǔ suǒ fù
生则有死苦 忧悲苦所缚

fán fū chángshòu kǔ wú yǒu shǎo lè shí
凡夫常受苦 无有少乐时

zhì huì rén wèi lè néng yì niàn zhū fó
智慧人为乐 能忆念诸佛

xìn qīng jìng dà shèng bú duò yú è dào
信清净大乘 不堕于恶道

rú shì yī qiè yǒng běn yè dé guǒ bào
如是一切勇 本业得果报

zuò yè shí suī shǎo dé wú biān guǒ bào
作业时虽少 得无边果报

zhǒng zǐ shí suī shǎo dé wú liàng guǒ shí
种子时虽少 得无量果实

zhí zhòng fó fú tián néng shēng guǒ shí chù
植种佛福田 能生果实处

zhì zhě dé ān lè yào yú zhū fó fǎ
智者得安乐 乐于诸佛法

yuǎn lí yú è dào xiū xíng zhū shàn fǎ
远离于恶道[13] 修行诸善法

ruò yǐ yī háo wù yòng bù shī zhū fó
若以一毫物 用布施诸佛

bā shí qiān jié zhōng jù fù jù cái bǎo
八十千劫中 巨富具财宝

suí suǒ shòu shēng chù cháng niàn xíng bù shī
随所受生处 常念行布施

rú shì yī qiè yǒng shī fó dé fú shēn
如是一切勇 施佛得福深

ěr shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ bó fó tuó yán
尔时，一切勇菩提萨埵摩诃萨埵白佛陀言：

shì zūn yún hé xiū fó zhì huì yún hé wén cǐ fǎ mén zēng zhǎng
“世尊！云何修佛智慧？云何闻此法门增长

shàngēn
善根？”

fó gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ ruò yǒu rén gòng yǎng liù shí
佛告一切勇菩提萨埵：“若有人供养六十

èr yì héng hé shā zhū fó shī zhū lè jù ruò fù wén cǐ fǎ mén zhě
二亿恒河沙诸佛，施诸乐具；若复闻此法门者，

suǒ dé fú dé yǔ qián zhèng děng
所得福德与前正等。”

yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn yún hé shàngēn
一切勇菩提萨埵白佛言：“世尊！云何善根

mǎn zú
满足？”

ěr shí shì zūn gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ yán
尔时，世尊告一切勇菩提萨埵摩诃萨埵言：

gōng dé rú fó zhě dāng zhī mǎn zú
“功德如佛者，当知满足。”

[13] 丽本：道；永乐北藏本：道；龙藏本：法；校勘：道

yī qiè yǒng bó fó yán shì zūn hé rén gōng dé yǔ rú lái
一切勇白佛言："世尊！何人功德与如来
děng
等？"

fó gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ shànnán zǐ fǎ shī shàngēn
佛告一切勇菩提萨埵："善男子，法师善根
yǔ rú lái děng
与如来等。"

yī qiè yǒng pú tí sà duǒyán shì zūn hé děng shì fǎ shī
一切勇菩提萨埵言："世尊！何等是法师？"

fó gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ liú tōng cǐ fǎ ménzhě míng
佛告一切勇菩提萨埵："流通此法门者，名
wéi fǎ shī
为法师。"

yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn wén cǐ fǎ mén
一切勇菩提萨埵白佛言："世尊！闻此法门
dé hé děng fú shū xiě dú sòng cǐ fǎ ménzhě dé jǐ suǒ fú
得何等福？书写读诵此法门者得几所福？"

fó gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒyán shànnán zǐ yú shí fāng
佛告一切勇菩提萨埵言："善男子，于十方
miàn yī yī fāng gè shí èr héng hé shā zhū fó rú lái yī yī rú lái
面，一一方各十二恒河沙诸佛如来，一一如来
zhù shì shuō fǎ mǎn shí èr jié ruò yǒushànnán zǐ shuō cǐ fǎ mén gōng
住世说法满十二劫；若有善男子说此法门，功
dé yǔ shàngzhū rú lái děng ruò yǒushànnán zǐ shū xiě cǐ jīng sì shí
德与上诸如来等。若有善男子书写此经，四十
bā héng hé shā zhū fó rú lái shuō qí gōng dé bù néng lìng jìn kuàng fù
八恒河沙诸佛如来说其功德不能令尽，况复
shū xiě dú sòngshòu chí
书写读诵受持？"

shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒwèn fó yán shì zūn ruò dú
时，一切勇菩提萨埵问佛言："世尊！若读
sòngzhě dé jǐ suǒ fú
诵者得几所福？"

ěr shí shì zūnshuōsòng dá yuē
尔时，世尊说颂答曰：

dú sòng sì jù jì dé cǐ zuì shèng fú
读诵四句偈　得此最胜福

rú bā shí sì héng zhū fó suǒ shuō fǎ
如八十四恒 诸佛所说法

dú sòng cǐ fǎ mén dé rú shì fú dé
读诵此法门 得如是福德

rú shì zhū gōng dé yán shuō bù néng jìn
如是诸功德 言说不能尽

shí bā yì zhū fó zhù shì mǎn yī jié
十八亿诸佛 住世满一劫

shí fāng yī qiè fó chángzàn dà shèng fǎ
十方一切佛 常赞大乘法

shànshuō cǐ fǎ mén ér wú yǒu qióng jìn
善说此法门 而无有穷尽

zhū fó nán zhí yù cǐ fǎ yì rú shì
诸佛难值遇 此法亦如是

ěr shí bā shí sì yì tiān zǐ zhì yú fó suǒ hé zhǎngdǐng lǐ
尔时，八十四亿天子至于佛所，合掌顶礼，

bó fó yán shàn zāi shì zūn rú shì fǎ zàngyuàn zhù yán fú tí
白佛言：“善哉！世尊！如是法藏愿住阎浮提。”

ěr shí fù yǒu shí bā qiān yì ní qián zǐ lái yì fó suǒ bó
尔时，复有十八千亿尼揵子，来诣佛所，白

fó yán shèng yě shā mén qú tán
佛言：“胜也！沙门瞿昙。”

fó gào ní qián rú lái chángshèng rǔ děng zhù diāndǎo yún
佛告尼揵：“如来常胜，汝等住颠倒，云

hé jiàn rǔ děngshèng rǔ wú shèng yě rǔ děng shàntīng jīn wèi lì
何见汝等胜？汝无胜也。汝等善听，今为利

yì rǔ děng wèi rǔ děngshuō
益汝等，为汝等说：

fán fū wú huì lè hé chù dé yǒushèng
凡夫无慧乐 何处得有胜

bù zhī yú zhèng dào yún hé dé yǒushèng
不知于正道 云何得有胜

wǒ shì zhòngshēngdào yǐ shènshēn fó yǎn
我视众生道 以甚深佛眼

ěr shí ní qián zǐ yú shì zūn suǒ xīn shēngchēn huì ěr shí
尔时，尼揵子于世尊所心生瞋恚。尔时，

dì shì zhuō jīn gāng chǔ yǐ shǒu mó zhī yòng nǐ ní qián shí
帝释捉金刚杵，以手摩之，用拟尼揵[14]。时，

shí bā qiān yì zhū ní qián zǐ huáng bù kǔ nǎo bēi qì tí kū rú lái
十八千亿诸尼揵[15]子惶怖苦恼，悲泣啼哭。如来

yǐn xíng lìng qí bú jiàn
隐形，令其不见。

ěr shí zhū ní qián zǐ bú jiàn rú lái bēi qì sòng yuē
尔时，诸尼揵子不见如来，悲泣颂曰：

fù mǔ jí xiōng dì wú néng jiù jì zhě
父母及兄弟　无能救济者
jiān kuàng yě dà zé kōng wú rén xíng lù
见旷野大泽　空无人行路
bǐ chù bú jiàn shuǐ yì bú jiàn shù yīn
彼处不见水　亦不见树荫[16]
yì bú jiàn rén zhòng wú bàn dú shòu kǔ
亦不见人众　无伴独受苦
bǐ shòu zhū kǔ nǎo yóu bú jiàn rú lái
彼受诸苦恼　由不见如来

shí zhū ní qián cóng zuò ér qǐ yòu xī zhuó dì chū dà shēng
时，诸尼揵[17]从座而起，右膝著地，出大声

yán rú lái āi mǐn yuàn jiàn jiù jì wǒ děng guī yī fó
言：“如来哀愍，愿见救济，我等归依佛！”

ěr shí shì zūn jí shí wēi xiào gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó
尔时，世尊即时微笑，告一切勇菩提萨埵摩

hē sà duǒ yán shàn nán zǐ rǔ wǎng wài dào ní qián zǐ suǒ wèi
诃萨埵言：“善男子，汝往外道尼揵[18]子所，为

qí shuō fǎ
其说法。”

ěr shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ bó fó yán
尔时，一切勇菩提萨埵摩诃萨埵白佛言：

shì zūn pì rú xū mí shān wáng xiǎo shān wú néng chū zhě rú shì
“世尊！譬如须弥山王，小山无能出者。如是，

[14] 丽本：犍；永乐北藏本及龙藏本：揵
[15] 丽本：犍；永乐北藏本及龙藏本：揵
[16] 丽本：陰；永乐北藏本及龙藏本：蔭
[17] 丽本：犍；永乐北藏本及龙藏本：揵
[18] 丽本：犍；永乐北藏本及龙藏本：揵

shì zūn yú rú lái qián wǒ bù néngshuō
世尊！于如来前，我不能说。”

ěr shí shì zūngào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ
尔时，世尊告一切勇菩提萨埵摩诃萨埵：

shànnán zǐ mò zuò shì shuō rú lái yǒuduōfāngbiàn yī qiè yǒng
“善男子，莫作是说！如来有多方便。一切勇，

rǔ wǎngguān shí fāng yī qiè shì jiè rú lái zài hé chùzhù yú hé chù
汝往观十方一切世界，如来在何处住？于何处

suǒ fū rú lái zuò yī qiè yǒng yú ní qián[19] suǒ wǒ yì dāng zì shuō
所敷如来座？一切勇，于尼揵[19]所，我亦当自说

fǎ
法。”

yī qiè yǒng bó fó yán shì zūn chéng hé shén lì wéi yǐ
一切勇白佛言：“世尊！乘何神力？为以

zì shén lì qù yǐ fó shén lì qù yě
自神力去？以佛神力去也？”

fó gào yī qiè yǒng rǔ yǐ zì shén lì qù huán shí yǐ fó
佛告一切勇：“汝以自神力去，还时以佛

shén lì ér lái
神力而来。”

ěr shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒcóngzuò ér qǐ
尔时，一切勇菩提萨埵摩诃萨埵从座而起，

piāntǎnyòujiān wèi fó zuò lǐ jí mò bú xiàn
偏袒右肩，为佛作礼，即没不现。

ěr shí shì zūn wèi ní qiánshuō fǎ[20] shēng kǔ shēngnǎo rén
尔时，世尊为尼揵说法[20]：“生苦生恼，人

shēngduō bù shēngyǒubìng kǔ bìngyǒu lǎo kǔ lǎo yǒu sǐ kǔ fù
生多怖，生有病苦，病有老苦，老有死苦，复

yǒuwángnàn zéi nàn shuǐnàn huǒnàn dú nàn zì zuò yè nàn
有王难、贼难、水难、火难、毒难、自作业难。”

shí zhū wàidào xīn huáikǒng bù bó fó yán shì zūn wǒ
时，诸外道心怀恐怖，白佛言：“世尊！我

děng yú jīn gèng bù rěnshēng
等于今更不忍生。”

ěr shí shì zūnshuō cǐ fǎ shí shí bā qiān yì zhū wàidàoděng
尔时，世尊说此法时，十八千亿诸外道等

---

[19] 丽本：犍；永乐北藏本及龙藏本：揵

[20] 丽本：犍說法；永乐北藏本及龙藏本：揵說；校勘：揵說法

dé lí chéngòu fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn zì shēn shí
得离尘垢，发阿耨多罗三藐三菩提心。自身十
bā qiān yì zhù yú shí dì dà pú tí sà duǒ xiàn pú tí sà duǒzhǒng
八千亿住于十地大菩提萨埵，现菩提萨埵种
zhǒngshén lì huòzuòxiàngxíng mǎxíng shī zǐ hǔ xíng jīn chìniǎo
种神力，或作象形、马形、师子虎形、金翅鸟
xíng huòzuò xū mí shānxíng huòzuò lǎo xíng huòzuò mí hóu huòzuò
形，或作须弥山形，或作老形，或作猕猴，或作
huā tái jié jiā fū zuò shí qiān yì pú tí sà duǒ zài qí nánmiànzuò
华台结跏趺坐。十千亿菩提萨埵在其南面作，
jiǔ qiān yì pú tí sà duǒ zài qí běi miàn jiē zuò rú shì shéntōngbiàn
九千亿菩提萨埵在其北面，皆作如是神通变
huà rú lái cháng zài sānmèi yǐ fāngbiàn lì gù wèizhòngshēngshuō fǎ
化。如来常在三昧，以方便力故为众生说法。

ěr shí rú lái zhī yī qiè yǒng pú tí sà duǒ zì yòngshén lì qù
尔时，如来知一切勇菩提萨埵自用神力去
yǐ qī rì zhì huāshàng shì jiè shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ yǐ
已，七日至华上世界。时，一切勇菩提萨埵以
fó shén lì qū shēn bì qǐng lái zhì fó suǒ dào yǐ yòurào sān zā
佛神力，屈伸臂顷来至佛所。到已，右绕三匝，
fā qīngjìng xīn hé zhǎng lǐ fó bó fó yán shì zūn wǒ yǐ yī
发清净心，合掌礼佛，白佛言："世尊！我以一
shén lì zhì shí fāngzhū fó shì jiè jiàn jiǔ shí jiǔ qiān yì zhū fó shì jiè
神力，至十方诸佛世界，见九十九千亿诸佛世界；
dì èr shén lì jiàn bǎi qiān yì zhū fó shì jiè zhì dì qī rì dàohuā
第二神力，见百千亿诸佛世界；至第七日到华
shàng shì jiè yì zhì bú dòng rú lái shì jiè shì zūn wǒ zhì bǐ guó
上世界，亦至不动如来世界。世尊！我至彼国
jiàn jiǔ shí èr qiān yì zhū fó shuō fǎ yòujiàn bā shí yì qiān shì jiè bā
见九十二千亿诸佛说法；又见八十亿千世界，八
shí yì qiānzhū fó jí rì chéng ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí wǒ
十亿千诸佛即日成阿耨多罗三藐三菩提，我
xī gòngyǎng fù guò ér qù shì zūn wǒ jí rì zhì sān shí jiǔ yì bǎi
悉供养，复过而去。世尊！我即日至三十九亿百
qiān fó guó jiànsān shí jiǔ yì bǎiqiān pú tí sà duǒchū jiā dé ē nòu
千佛国，见三十九亿百千菩提萨埵出家，得阿耨
duō luó sānmiǎosān pú tí shì zūn wǒ xī gōngjìng lǐ bài yòurào
多罗三藐三菩提。世尊！我悉恭敬礼拜，右绕

sān zā fù guò ér qù shì zūn yòu yú liù shí yì shì jiè jiàn liù
三匝，复过而去。世尊！又于六十亿世界，见六
shí yì fó wǒ xī gòngyǎnggōngjìng lǐ bài ér qù shì zūn wǒ
十亿佛，我悉供养恭敬，礼拜而去。世尊！我
jiàn bǎi yì shì jiè bǎi yì rú lái rù bō niè pán wǒ yì gòngyǎnggōng
见百亿世界，百亿如来入般涅槃，我亦供养恭
jìng lǐ bài fù guò ér qù shì zūn wǒ jiàn liù shí wǔ yì shì jiè
敬礼拜，复过而去。世尊！我见六十五亿世界，
zhū fó zhèng fǎ miè jìn wǒ xīn jiāo nǎo ér huái bēi qì jiàntiān lóng
诸佛正法灭尽，我心焦[21]恼而怀悲泣，见天、龙、
yè chāyōunǎo tí kū rú jiàn rù xīn shì zūn bǐ fó shì jiè jié huǒ
夜叉忧恼啼哭，如箭入心。世尊！彼佛世界劫火
suǒshāo dà hǎi xū mí xī jiē shāo jìn wú yǒu yí yú wǒ yì gòng
所烧，大海须弥悉皆烧尽，无有遗余，我亦供
yǎng fù guò ér qù
养，复过而去。

nǎi dàohuāshàng shì jiè shì zūn wǒ dào bǐ shì jiè jiàn
“乃到华上世界。世尊！我到彼世界，见
fū bǎiqiān yì zuò shì zūn jiàn bǐ nánmiàn fū bǎiqiān yì zuò dōng
敷百千亿座。世尊！见彼南面敷百千亿座，东
xī běifāng jí yǐ shàng xià gè fū bǎiqiān yì gāozuò shì zūn bǐ
西北方及以上下，各敷百千亿高座。世尊！彼
yī yī zuò qī bǎochéng jiù yī yī zuòshàngyǒu yī rú lái jié jiā fū
一一座七宝成就，一一座上有一如来结跏趺
zuò wèizhòngshuō fǎ shì zūn wǒ jì jiàn yǐ shēng xī yǒu xīn wèn
坐，为众说法。世尊！我既见已生希有心，问
bǐ shì zūn cǐ shì jiè zhě míngwéi hé děng bǐ fó rú lái jí
彼世尊：‘此世界者，名为何等？’彼佛如来即
gào wǒ yán cǐ shì jiè zhě míngyuēhuāshàng shì zūn wǒ lǐ
告我言：‘此世界者，名曰华上。’世尊！我礼
bǐ fó wèn qí fó yán rú lái shì zūnmínghào hé děng bǐ fó
彼佛，问其佛言：‘如来世尊名号何等？’彼佛
dá wǒ hàoliánhuāzàng yú cǐ shì jiè chángzuò fó shì wǒ fù
答我：‘号莲华藏，于此世界常作佛事。’我复
wènyán cǐ shì jiè zhōng wú liàng rú lái hé zhě shì liánhuāzàng rú
问言：‘此世界中无量如来，何者是莲华藏如

[21] 丽本：燋；永乐北藏本及龙藏本：焦

lái zhī shēn bǐ shì zūn yuē wǒ dāng shì rǔ lián huā zàng fó
来之身？’彼世尊曰：‘我当示汝莲华藏佛。’

ěr shí zhū fó xī yǐn bú xiàn wéi jiàn yī fó qí yú zuò
“尔时，诸佛悉隐不现，唯见一佛，其余座

shàng xī shì pú sà wǒ shí lǐ fó shí yǒu yī zuò cóng dì yǒng[22]
上悉是菩萨，我时礼佛。时有一座，从地涌

chū wǒ yú cǐ zuò jié jiā fū zuò shí wǒ zuò yǐ yǒu wú liàng zuò hū
出，我于此座结跏趺坐。时我坐已，有无量座忽

rán ér chū kōng wú rén zuò wǒ wèn bǐ fó cǐ zuò hé gù kōng wú
然而出，空无人坐。我问彼佛：‘此座何故空无

rén zuò shí fó shì zūn ér gào wǒ yán shànnán zǐ bú zhòng shàn
人坐？’时佛世尊而告我言：‘善男子，不种善

gēn zhòng shēng bù dé zài yú cǐ huì zhī zhōng shì zūn wǒ shí wèn
根众生，不得在于此会之中。’世尊！我时问

bǐ rú lái yán shì zūn zuò hé shàn gēn dé zài cǐ huì shí fó
彼如来言：‘世尊！作何善根得在此会？’时佛

gào yán dì tīng shànnán zǐ dé wén sēng qié zhà fǎ mén zhě yǐ
告言：‘谛听！善男子，得闻僧伽吒法门者，以

shì shàn gēn dé zài cǐ huì hé kuàng shū xiě dú sòng yī qiè yǒng rǔ
是善根得在此会，何况书写读诵？一切勇，汝

wén sēng qié zhà fǎ mén gù dé zài cǐ huì wú shàn gēn rén zé bù
闻僧伽吒法门故，得在此会。无善根人，则不

néng dé jiàn cǐ fó guó
能得见此佛国。’

ěr shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ bó bǐ fó
“尔时，一切勇菩提萨埵摩诃萨埵白彼佛

yán shì zūn dé wén cǐ fǎ mén zhě dé hé fú dé ěr shí
言：‘世尊！得闻此法门者，得何福德？’尔时，

lián huā zàng rú lái jí biàn wēi xiào shì zūn wǒ shí zuò lǐ wèn bǐ
莲华藏如来即便微笑。世尊！我时作礼，问彼

fó yán fó hé gù xiào xiàn xī yǒu xiàng shí lián huā zàng rú lái
佛言：‘佛何故笑，现希有相？’时莲华藏如来

gào yī qiè yǒng shànnán zǐ yī qiè yǒng pú tí sà duǒ dé dà shì lì
告一切勇：‘善男子，一切勇菩提萨埵得大势力。

pì rú zhuàn lún shèng wáng zhǔ sì tiān xià yú sì tiān xià zhòng mǎn hú
譬如转轮圣王主四天下，于四天下种满胡

[22] 丽本：踊；永乐北藏本及龙藏本：涌

má shànnán zǐ rú bǐ hú má qí shù duō fǒu yī qiè yǒng pú
麻。善男子，如彼胡麻其数多不？’一切勇菩
tí sà duǒ bó shì zūn yán shènduō shì zūn shènduō shàn shì
提萨埵白世尊言：‘甚多！世尊！甚多！善逝！’
fó gào yī qiè yǒng yǒu rén jù bǐ hú má yǐ zuò yī jù yī qiè yǒng
佛告一切勇：‘有人聚彼胡麻以作一聚。一切勇，
yǒu rén néng shǔ zhī qí shù fǒu yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó bǐ shì
有人能数知其数不？’一切勇菩提萨埵白彼世
zūn bù kě shǔ yě shàn shì shì zūn shí lián huā zàng rú lái gào
尊：‘不可数也！善逝！世尊！’时莲华藏如来告
yī qiè yǒng pú tí sà duǒ shànnán zǐ ruò hú má děng shù zhū fó rú
一切勇菩提萨埵：‘善男子，若胡麻等数诸佛如
lái shuō wén jīng gōng dé bù néng lìng jìn hé kuàng shū xiě dú sòng
来说闻经功德，不能令尽，何况书写读诵？’
yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn shū xiě dé
“一切勇菩提萨埵白佛言：‘世尊！书写得
hé děng fú fó gào yī qiè yǒng shànnán zǐ pì rú sān qiān
何等福？’佛告一切勇：‘善男子，譬如三千
dà qiān shì jiè yī qiè shā chén shù yè cǎo mù yǐ rú cǐ děng shù
大千世界一切沙尘、树叶、草木，以如此等数
zhuàn lún wáng rú shì lún wáng nìng kě shǔ fǒu yī qiè yǒng pú tí
转轮王，如是轮王宁可数不？’一切勇菩提
sà duǒ bó fó yán shì zūn bù kě shǔ yě shàn shì shì zūn
萨埵白佛言：‘世尊！不可数也！善逝！世尊！’
fó gào yī qiè yǒng shànnán zǐ tīng cǐ fǎ zhě rú shì yī qiè zhū
佛告一切勇：‘善男子，听此法者，如是一切诸
zhuàn lún wáng suǒ yǒu fú dé bù jí cǐ fú yú cǐ fǎ mén shū yī zì
转轮王所有福德不及此福。于此法门书一字
zhě gōng dé shèng bǐ yī qiè lún wáng suǒ yǒu fú dé rú shì shànnán
者功德，胜彼一切轮王所有福德。如是，善男
zǐ cǐ fǎ mén zhě shè yú yī qiè dà shèng zhèng fǎ bù dé yǐ lún
子，此法门者，摄于一切大乘正法，不得以轮
wáng fú dé wéi yù rú shì yī qiè yǒng cǐ fǎ mén gōng dé fēi pì
王福德为喻。如是，一切勇，此法门功德非譬
yù shuō rú cǐ fǎ mén néng shì fǎ zàng miè zhū fán nǎo rán dà fǎ
喻说。如此法门能示法藏，灭诸烦恼，然大法
jù xiáng zhū è mó zhào míng yī qiè pú tí sà duǒ zhī shè shuō yī
炬，降诸恶魔，照明一切菩提萨埵之舍，说一

qiè fǎ
切法。’”

ěr shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ bó fó yán
尔时，一切勇菩提萨埵摩诃萨埵白佛言：

shì zūn xíng fàn hèng zhě shèn wéi xī yǒu hé yǐ gù shì zūn
“世尊！行梵行者，甚为希有！何以故？世尊！

rú lái hèng nán dé
如来行难得。”

fó gào yī qiè yǒng rú shì shànnán zǐ fàn hèng nán dé
佛告一切勇：“如是，善男子，梵行难得。

ruò xíng fàn hèng ruò zhòu ruò yè cháng jiàn rú lái ruò jiàn rú lái zé jiàn
若行梵行，若昼若夜常见如来，若见如来则见

fó guó ruò jiàn fó guó zé jiàn fǎ zàng lín mìng zhōng shí qí xīn bú
佛国，若见佛国则见法藏。临命终时，其心不

bù bú shòu tāi shēng wú fù yōu nǎo bù wéi ài hé zhī suǒ piāo mò
怖，不受胎生，无复忧恼，不为爱河之所漂没。”

ěr shí shì zūn fù gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ
尔时，世尊复告一切勇菩提萨埵摩诃萨埵：

shànnán zǐ rú lái chū shì nán kě zhí yù
“善男子，如来出世难可值遇！”

yī qiè yǒng yán rú shì shì zūn rú shì shàn shì rú
一切勇言：“如是，世尊！如是，善逝！如

lái chū shì nán dé zhí yù
来出世难得值遇！”

fó gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ yán cǐ fǎ nán
佛告一切勇菩提萨埵摩诃萨埵言：“此法难

zhí yì fù rú shì yī qiè yǒng ruò yǒu dé wén rú shì fǎ mén jīng yú
值亦复如是。一切勇，若有得闻如是法门经于

ěr zhě bā shí jié zhōng zì zhì sù mìng liù shí qiān jié zuò zhuàn lún
耳者，八十劫中自识宿命；六十千劫作转轮

wáng bā shí jié zhōng zuò tiān dì shì èr shí wǔ qiān jié zuò jìng jū tiān
王；八十劫中作天帝释；二十五千劫作净居天；

sān shí bā qiān jié zuò dà fàn tiān jiǔ shí jiǔ qiān jié bú duò è dào bǎi
三十八千劫作大梵天；九十九千劫不堕恶道；百

qiān jié zhōng bú duò è guǐ èr shí bā qiān jié bú duò chù shēng shí sān
千劫中不堕饿鬼；二十八千劫不堕畜生；十三

yì bǎi qiān jié bú duò ē xiū luó zhōng dāo jiàn bù shāng èr shí wǔ
亿百千劫不堕阿修罗中，刀剑不伤；二十五

qiān jié bù shēng yú chī zhōng qī qiān jié jù zú zhì huì jiǔ qiān jié
千劫不生愚痴中；七千劫[23]具足智慧；九千劫

zhōngshēngchǔduānzhèng jù zú shàn sè rú rú lái shēn shí wǔ qiān
中生处端正，具足善色如如来身；十五千

jié bú zuò nǚ rén shí liù qiān jié shēn wú bìngnǎo sān shí wǔ qiān jié
劫不作女人；十六千劫身无病恼；三十五千劫

cháng jù tiānyǎn shí jiǔ qiān jié bù shēnglóngzhōng liù qiān jié zhōng
常具天眼；十九千劫不生龙中；六千劫中

wú chēn huì xīn qī qiān jié zhōng bù shēng pín jiàn jiā bā shí qiān jié
无瞋恚心；七千劫中不生贫贱家；八十千劫

zhǔ èr tiān xià jí zuì wú[24] qióng shòu rú shì lè shí èr qiān jié bù
主二天下，极最无穷，受如是乐；十二千劫不

shēngmángmíng shí sānqiān jié bù shēnglóngzhōng shí yī qiān jié xiū
生盲冥；十三千劫不生聋中；十一千劫修

xíngrěn rǔ lín mìngzhōng shí shí xíngjiāngmiè bù qǐ dǎoxiǎng bù
行忍辱。临命终时，识行将灭，不起倒想，不

shēngchēn huì jiàndōngfānghéng hé shā děngzhū fó rú lái miànjiànnán
生瞋恚，见东方恒河沙等诸佛如来，面见南

fāng shí èr[25] yì fó miànjiàn xī fāng èr shí wǔ héng hé shā zhū fó rú
方十二亿佛，面见西方二十五恒河沙诸佛如

lái miànjiàn běi fāng bā shí héng hé shā děngzhū fó rú lái miànjiàn
来，面见北方八十恒河沙等诸佛如来，面见

shàngfāng jiǔ shí yì héng hé shā zhū fó shì zūn miànjiàn xià fāng bǎi yì
上方九十亿恒河沙诸佛世尊，面见下方百亿

héng hé shā děngzhū fó shì zūn
恒河沙等诸佛世尊。

shànnán zǐ bǐ zhū shì zūn ān wèi qí rén shànnán zǐ
“善男子，彼诸世尊安慰其人：‘善男子，

rǔ mòkǒng bù rǔ yǐ tīngshòusēng qié zhà fǎ mén shànnán zǐ rǔ
汝莫恐怖！汝已听受僧伽吒法门。善男子，汝

jiàn rú shì héng hé shā děng bǎi qiān yì fó shì zūn fǒu wěi rán yǐ
见如是恒河沙等百千亿佛世尊不？’‘唯然，已

jiàn shì zūn gàoyuē cǐ zhū rú lái gù lái jiàn rǔ shì shànnán
见。’世尊告曰：‘此诸如来故来见汝。’是善男

[23] 丽本：劫中；永乐北藏本及龙藏本：劫
[24] 丽本：貧；永乐北藏本及龙藏本：無
[25] 丽本：二十；永乐北藏本及龙藏本：十二

zǐ wènyán wǒ zuò hé shànzhū fó jiàn wǒ zhū fó gàoyán shàn
子问言：‘我作何善诸佛见我？’诸佛告言：‘善
nán zǐ rǔ zài rénzhōngcéngwénsēngqié zhà fǎ mén shì gù zhū fó gù
男子，汝在人中曾闻僧伽吒法门，是故诸佛故
lái jiàn rǔ shì shànnán zǐ bó fó yán shì zūn wǒ céngshǎowén
来见汝。’是善男子白佛言：‘世尊！我曾少闻
dé rú shì fú kuàng fù jù zú shòu chí shì jīng bǐ fó gàoyán
得如是福，况复具足受持是经？’彼佛告言：
shànnán zǐ mò zuò shì shuō wén sì jù jì suǒyǒugōng dé wǒ
‘善男子，莫作是说！闻四句偈所有功德，我
jīn shuō zhī shànnán zǐ pì rú shí sānhéng hé shā zhū fó rú lái suǒ
今说之。善男子，譬如十三恒河沙诸佛如来所
yǒu fú dé wén cǐ fǎ mén fú dé shèng bǐ ruò yǒugòngyǎng shí sān
有福德，闻此法门福德胜彼！若有供养十三
héng hé shā zhū fó rú lái ruò yǒu yú cǐ fǎ ménwén yī sì jù jì
恒河沙诸佛如来，若有于此法门闻一四句偈，
cǐ fú dé shèng bǐ kuàng jù zú wén
此福德胜彼，况具足闻？’”

fó fù gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒyán shànnán zǐ ruò sān
佛复告一切勇菩提萨埵言：“善男子，若三
qiān dà qiān shì jiè mǎnzhōng hú má yǐ cǐ hú má shùzhuàn lún wáng
千大千世界满中胡麻，以此胡麻数转轮王；
ruò yǒu rén bù shī rú shì zhuàn lún wáng bù rú bù shī yī xū tuóhuán
若有人布施如是转轮王，不如布施一须陀洹。
ruò shī sānqiān shì jiè yī qiè xū tuóhuánsuǒ dé fú dé bù rú shī yī
若施三千世界一切须陀洹所得福德，不如施一
sī tuóhán ruò shī sānqiān shì jiè zhū sī tuóhán bù rú shī yī ē nuó
斯陀含。若施三千世界诸斯陀含，不如施一阿那
hán ruò shī sānqiān shì jiè zhū ē nuóhán bù rú bù shī yī ē luóhàn
含。若施三千世界诸阿那含，不如布施一阿罗汉。
ruò shī sānqiān shì jiè zhū ē luóhàn suǒ dé fú dé bù rú bù shī yī
若施三千世界诸阿罗汉，所得福德不如布施一
pì zhī fó ruò shī sānqiān shì jiè zhū pì zhī fó suǒ dé fú dé bù rú
辟支佛。若施三千世界诸辟支佛，所得福德不如
shī yī pú tí sà duǒ ruò shī sānqiān dà qiān shì jiè pú tí sà duǒ bù
施一菩提萨埵。若施三千大千世界菩提萨埵，不
rú yú yī rú lái suǒ qǐ qīngjìng xīn ruò yú sānqiān dà qiān shì jiè zhū
如于一如来所起清净心。若于三千大千世界诸

rú lái suǒ shēng qīng jìng xīn bù rú fán fū wén cǐ fǎ mén gōng dé
如来所生清净心，不如凡夫闻此法门，功德
shèng bǐ hé kuàng shū xiě dú sòng shòu chí yī qiè yǒng kuàng fù yǒu
胜彼，何况书写读诵受持？一切勇，况复有
rén yǐ qīng jìng xīn yì niàn cǐ jīng yī qiè yǒng yú yì yún hé pō
人以清净心，忆念此经？一切勇，于意云何？颇
yǒu fán rén néng duó dà hǎi fǒu
有凡人能度大海不？”

yī qiè yǒng yán fú yě shì zūn
一切勇言：“不也。世尊！”

fó gào yī qiè yǒng yú yì yún hé pō yǒu fán fū yǐ shǒu yī
佛告一切勇：“于意云何？颇有凡夫以手一
cuō néng jié hǎi fǒu
撮能竭海不？”

yī qiè yǒng yán fú yě shì zūn
一切勇言：“不也。世尊！”

fó gào yī qiè yǒng yào xiǎo fǎ zhě yì fù rú shì bù néng tīng
佛告一切勇：“乐小法者亦复如是，不能听
shòu rú shì fǎ mén yī qiè yǒng ruò bù céng jiàn shí bā yì héng hé shā
受如是法门。一切勇，若不曾见十八亿恒河沙
zhū fó rú lái bù néng shū xiě rú shì fǎ mén ruò bù céng jiàn jiǔ shí
诸佛如来，不能书写如是法门。若不曾见九十
yì héng hé shā zhū rú lái zhě bù néng wén cǐ fǎ mén ruò rén céng jiàn
亿恒河沙诸如来者，不能闻此法门。若人曾见
bǎi qiān yì rú lái zhě wén cǐ fǎ mén bù shēng fěi bàng yī qiè yǒng
百千亿如来者，闻此法门不生诽谤。一切勇，
ruò yǒu céng jiàn bǎi qiān yì héng hé shā rú lái wén cǐ fǎ mén néng shēng
若有曾见百千亿恒河沙如来，闻此法门能生
jìng xìn qǐ rú shí xiǎng bù shēng fěi bàng yī qiè yǒng tīng ruò yǒu
净信，起如实想，不生诽谤。一切勇听，若有
shū cǐ fǎ mén yī sì jù jì bǐ guò jiǔ shí wǔ yì qiān shì jiè rú ē
书此法门一四句偈，彼过九十五亿千世界如阿
mí tuó guó bǐ rén fó tǔ yì fù rú shì yī qiè yǒng bǐ zhū zhòng
弥陀国。彼人佛土亦复如是。一切勇，彼诸众
shēng shòu mìng bā wàn sì qiān jié yī qiè yǒng ruò pú tí sà duǒ
生，寿命八万四千劫。一切勇，若菩提萨埵
mó hē sà duǒ yú cǐ fǎ mén wén sì jù jì zhū zhòng shēng shè shǐ zào
摩诃萨埵于此法门闻四句偈；诸众生设使造

wǔ nì zuì jiào rén suí xǐ ruò néng tīng shòu yī sì jù jì suǒ yǒu zuì
五逆罪，教人随喜；若能听受一四句偈，所有罪
yè néng lìng chúmiè
业能令除灭。”

ěr shí shì zūn fù gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ
尔时，世尊复告一切勇菩提萨埵摩诃萨埵
yán wǎng xī yǒu rén pò tǎ huàisēng dòng pú tí sà duǒ sān mèi
言：“往昔有人破塔坏僧，动菩提萨埵三昧，
huàimiè fó fǎ shā hài fù mǔ zuò yǐ shēng huǐ wǒ shī jīn shì
坏灭佛法，杀害父母，作已生悔：‘我失今世、
hòu shì zhī lè dāng yú è dào yī qiè[26] shòu kǔ shēng dà chóuyōu
后世之乐，当于恶道一切[26]受苦，生大愁忧，
shòu dà kǔ nǎo yī qiè yǒng rú shì zhī rén yī qiè shì rén suǒ gòng
受大苦恼。’一切勇，如是之人，一切世人所共
wù jiàn zuò rú shì yán cǐ rén shī yú shì jiān chū shì jiān fǎ
恶贱，作如是言：‘此人失于世间、出世间法！’
cǐ zhòngshēng yú wú liàng jié yóu rú jiāo shù bù néng fù shēng pì rú
此众生于无量劫，犹如燋树不能复生。譬如
huàtáng bù yǐ jiāo zhù ér zuòzhuāngyán cǐ rén yì ěr jīn shì hòu
画堂，不以燋柱而作庄严；此人亦尔，今世后
shì suǒ zhì[27] zhī chù rén jiē qīngjiàn dǎ mà huǐ rǔ bù shī yǐn shí
世所至[27]之处，人皆轻贱，打骂毁辱，不施饮食。
bǐ shòu jī kě dǎ mà kǔ nǎo zì yì niànyán wǒ zào nì zuì
彼受饥渴、打骂苦恼，自忆念言：‘我造逆罪，
pò tǎ huàisēng zuò shì sī wéi wǒ xiàng hé chù shéinéng jiù
破塔坏僧。’作是思惟：‘我向何处？谁能救
wǒ zuò rú shì niàn wǒ dāng rù shān zì miè qí shēn wú rén jiù
我？’作如是念：‘我当入山自灭其身，无人救
wǒ
我。’

ěr shí bǐ rén ér shuō jì yán
“尔时，彼人而说偈言：

wǒ zào bú shàn yè yóu rú jiāo mù zhù
我造不善业　犹如燋木柱
jīn shì bù zhuāngyán tā shì yì rú shì
今世不庄严　他世亦如是

[26] 丽本：劫；永乐北藏本及龙藏本：切
[27] 丽本：生；永乐北藏本及龙藏本：至

shì nèi bù zhuāngyán　zài wài yì rú shì
室内不庄严　在外亦如是

è yīn zào è yè　yīn zhī rù è dào
恶因造恶业　因之入恶道

hòu shì shòu kǔ tòng　bù zhī zhù hé chù
后世受苦痛　不知住何处

zhū tiān xī wén wǒ　bēi qì tí kū shēng
诸天悉闻我　悲泣啼哭声

wú yǒu jiù hù zhě　bì rù yú dì yù
无有救护者　必入于地狱

zì zuò bú shàn yè　zì shòu kǔ tòng bào[28]
自作不善业　自受苦痛报

wǒ wú guī yī chù　bì shòu kǔ tòng shòu
我无归依处　必受苦痛受

shā fù mǔ huài tǎ　wǒ zuò wǔ nì yè
杀父母坏塔　我作五逆业

wǒ dēnggāoshāndǐng　zì zhuì lìng suì miè
我登高山顶　自坠令碎灭

shí zhū tiān gào yán　mò qù yú chī rén
时诸天告言　莫去愚痴人

mò zuò bú shàn yè　rǔ zuò duō bú shàn
莫作不善业　汝作多不善

zuò yǐ jīn huǐ guò　shā hài zì shēn mìng
作已今悔过　杀害自身命

bì shòu dì yù kǔ　xún jí duò yú dì
必受地狱苦　寻即堕于地

rú bèi yōu jiàn shè　bù yǐ cǐ jīng jìn
如被忧箭射　不以此精进

ér dé chéng fó dào　bù dé pú sà dào
而得成佛道　不得菩萨道

bù dé shēngwénguǒ　gèng qǐ yú jīng jìn
不得声闻果　更起余精进

rǔ yì xiānshèngshān　wǎng jiàn dà shèng zhǔ
汝诣仙圣山　往见大圣主

tóu miàn lǐ bǐ xiān　yuàn jiù kǔ zhòngshēng
头面礼彼仙　愿救苦众生

[28] 丽本：受；永乐北藏本及龙藏本：報

shàn zuò lì yì wǒ jīng bù bù ān wěn
善作利益我 惊怖不安隐

xiān rén wén gào yán rǔ zuò zàn shí tīng
仙人闻告言 汝坐暂时听

jīng bù kǔ bù ān dāng huǐ zhòng è yè
惊怖苦不安 当悔众恶业

xiānréngàoyán wǒ shī rǔ shí rǔ kě shí zhī chóuyōu
“仙人告言：‘我[29]施汝食，汝可食之。愁忧

kǔ nǎo jī kě kǒng bù shì jiān wú guī wǒ shī rǔ shí rǔ dāng
苦恼，饥渴恐怖，世间无归，我施汝食，汝当

shí zhī rán hòu wǒ dāng wèi rǔ shuō fǎ lìng rǔ zuì yè xī dé xiāomiè
食之。然后我当为汝说法，令汝罪业悉得消灭。’

bǐ shí qì yǐ xū yú zǎoshǒu ràoxiānrén yǐ qiánmiàn hú guì
彼食讫已，须臾澡手，绕仙人已，前面胡[30]跪。

xiānrénwènyán rǔ shuōzuò è yè dá xiānrényán wǒ shā mǔ
仙人问言：‘汝说作恶业？’答仙人言：‘我杀母、

shā fù pò tǎ luàn pú tí sà duǒsānmèi huàimiè fó fǎ ěr
杀父、破塔，乱菩提萨埵三昧，坏灭佛法。’尔

shí xiānrén gào bǐ rén yán rǔ zuò bú shàn zào sī è yè zì
时，仙人告彼人[31]言：‘汝作不善，造斯恶业，自

zuò jiào rén zhū bú shàn yè rǔ dāngchàn huǐ ěr shí bǐ rén xīn jīng
作教人诸不善业，汝当忏悔！’尔时，彼人心惊

huáng bù bēi qì ér yán shéi jiù hù wǒ wǒ zuò è yè bì shòu
惶怖，悲泣而言：‘谁救护我？我作恶业，必受

kǔ bào ěr shí bǐ rén cháng guì hé zhǎng ér zuò shì yán wǒ
苦报。’尔时，彼人长跪合掌，而作是言：‘我

zuò è yè zì zuòjiào rén mò shǐ wǒ dé bú shàn zhī bào wù shǐ shòu
作恶业，自作教人，莫使我得不善之报！勿使受

kǔ yuàn dà xiānrén dāngjiàn jiù jì wǒ wèixiānrén chángzuò tóng pú
苦！愿大仙人当见救济！我为仙人常作僮仆，

suǒzuò bú shànyuàn lìngxiāomiè ěr shí xiānrén wèi yù bǐ rén rǔ
所作不善愿令消灭。’尔时，仙人慰喻彼人：‘汝

mò huáng bù wú dāng jiù rǔ lìngshòu qīngbào rǔ jīn xiànqián tīng
莫惶怖！吾当救汝，令受[32]轻报。汝今现前听

---

[29] 丽本：我為；永乐北藏本及龙藏本：我
[30] 丽本：跙；永乐北藏本及龙藏本：胡
[31] 丽本：彼；永乐北藏本及龙藏本：彼人
[32] 丽本：汝；永乐北藏本及龙藏本：受

fǎ rǔ céngwénsēng qié zhà fǎ mén fǒu bó xiān rén yán wǒ wèi
法，汝曾闻僧伽吒法门不？’白仙人言：‘我未
céngwén xiān rén yán huǒshāo zhī rén shéinéngwèi qí shuō fǎ
曾闻。’仙人言：‘火烧之人，谁能为其说法？
wéi dà bēi zhě nǎi néngshuō ěr
唯大悲者，乃能说耳！’

僧伽吒经卷第一

sēng qié zhà jīng juàn dì èr

僧伽吒经卷第二

yuánwèinántiānzhú yōuchán ní guówáng zǐ yuè pó shǒunuó yì

元魏南天竺[33]优禅尼国王子月婆首那译

ěr shí xiānrén gào bǐ rén yán nǎi wǎng gǔ xī wú shù ē

“尔时，仙人告彼人言：‘乃往古昔无数阿

sēng qí jié shí yǒuguówáng míngyuē jìng yuè rú fǎ zhì shì shàn

僧祇劫，时有国王，名曰净月，如法治世。善

nán zǐ shí jìng yuèwángshēng yī tài zǐ shí jìng yuèwángzhào

男子，时，净月王生一太子。时，净月王召

zhū zhānxiàng pó luó mén děng ér wèn zhī yán jīn cǐ tóng zǐ yǒu hé

诸占相婆罗门等而问之言：“今此童子有何

děngxiàng ěr shí xiàng shī bó dà wángyán jīn cǐ tài zǐ yǒu

等相？”尔时，相师白大王言：“今此太子有

bù xiángxiàng shēng cǐ tài zǐ bì yǒu bù xiáng dà wángwènyán

不祥相，生此太子必有不祥。”大王问言：

rǔ hé suǒshuō xiàng shī bó yán rú shì tài zǐ ruò zhì qī suì

“汝何所说？”相师白言：“如是太子若至七岁，

dāng hài fù mǔ wáng shí dá yán nìngdāngshā wǒ bù shā wǒ zǐ

当害父母。”王时答言：“宁当杀我，不杀我子。

rén shēnnán dé yú wú liàng jié xiū xíng nǎi dé rén shēn bù yīng yǐ cǐ

人身难得，于无量劫修行乃得人身，不应以此

shēn ér shā rén wù ěr shí tài zǐ shǐ shēng yī yuè rú yī suì ér

身而杀人物。”尔时，太子始生一月如一岁儿。

wáng zhī tài zǐ dāngshā wǒ shēn shí jìng yuèwángshě wèi yǔ zǐ zuò

王知太子当杀我身。时，净月王舍位与子，作

rú shì yán rǔ zhì guó shì yī qiè cái wù zì zài suí yì rú fǎ zhì

如是言：“汝治国事，一切财物自在随意，如法治

shì wù wéi fēi fǎ jì shòuwèi yǐ shí jìng yuèwáng yú qí guó

世，勿为非法。”既授位已，时，净月王于其国

nèi bú fù xíng yú wáng zhī jiào lìng ěr shí wú liàng yì dà chén zhì jìng

内不复行于王之教令。尔时，无量亿大臣至净

[33] 丽本：元魏；永乐北藏本及龙藏本：元魏南天竺

yuèwángsuǒ bó yán dà wáng hé gù bù xíngwáng zhī jiào lìng
月王所，白言：“大王！何故不行王之教令？”

dà wáng dá yán wǒ wú liàng jié chángwéiwáng shì xīn wú yàn zú
大王答言：“我无量劫，常为王事，心无厌足，

wǒ yǐ yàn yǐ shě zhī xiū xíng ěr shí tài zǐ wèi jīng duō shí bìng
我已厌矣，舍之修行。”尔时，太子未经多时，并

shā fù mǔ jí wǔ nì zuì shànnán zǐ wǒ yì yì niànwǎng xī zhī
杀父母，集五逆罪。善男子，我亦忆念往昔之

shì jì shāwáng yǐ chóu bēi tí kū zì zé huǐguò ěr shí
事[34]。既杀王已，愁悲啼哭[35]，自责悔过。尔时，

wǒ yǐ dà bēi zhī xīn wèi bǐ shuō fǎ bǐ wén fǎ yǐ nì zuì xiāomiè
我以大悲之心为彼说法，彼闻法已，逆罪消灭。’

wènyán dāng yú ěr shí shuō hé děng fǎ dá yán
“问言：‘当于尔时说何等法？’答言：

ěr shí yǎnshuōsēng qié zhà fǎ mén ruòwén cǐ fǎ dāng zhì ē nòu
‘尔时演说僧伽吒法门。若闻此法，当至阿耨

duō luó sānmiǎosān pú tí miè yī qiè zuì fánnǎo xiū xī rǔ jīn dì
多罗三藐三菩提，灭一切罪，烦恼休息。汝今谛

tīng dāngwèi rǔ shuō lìng rǔ wén yǐ sù dé xiè tuō wén sì jù
听，当为汝说，令汝闻已，速得解脱。闻四句

jì lìng bù zhōngquē jìn yī qiè è dé xū tuóhuán ránhòu bù shī
偈令不中阙，尽一切恶得须陀洹，然后布施，

yuǎn lí zhū kǔ shòu kǔ zhòngshēng lìng dé xiè tuō bù wèizhòngshēng
远离诸苦，受苦众生令得解脱，怖畏众生

lìng dé yuǎn lí ěr shí bǐ rén hé zhǎngdǐng lǐ zànyán shàn
令得远离。’尔时，彼人合掌顶礼，赞言：‘善

zāi shàn zāi zhēnshàn zhī shí shànnéngchúmiè zhū bú shàn yè shàn
哉，善哉！真善知识！善能除灭诸不善业，善

shuōsēng qié zhà fǎ mén shàn zāi wénzhě
说僧伽吒法门！善哉闻者！’

ěr shí xū kōngzhōngwàn èr qiāntiān zǐ zhì dà xiānsuǒ hé
“尔时，虚空中万二千天子至大仙所，合

zhǎngdǐng lǐ bó rú shì yán dà xiān yì niàn jǐ shí shì yé fù
掌顶礼，白如是言：‘大仙忆念几时事耶？’复

yǒu sì lóngwáng shí bā qiān yì yè chāwáng tóumiàn lǐ jìng bó dà
有四龙王、十八千亿夜叉王头面礼敬，白大

[34] 丽本：時；永乐北藏本及龙藏本：事
[35] 丽本：泣；永乐北藏本及龙藏本：哭

xiānyán yì niàn jǐ shí shì yé dà xiān dá yán wǒ yì niàn bǎi
仙言：‘忆念几时事耶？’大仙答言：‘我忆念百

qiān yì ē sēng qí jié wèn dà xiānyán yǐ hé shàngēn yì ěr xǔ
千亿阿僧祇劫。’问大仙言：‘以何善根忆尔许

shì dá yán yǐ céngtīngshòusēng qié zhà fǎ mén zài bǐ zhòng
事？’答言：‘以曾听受僧伽吒法门。’在彼众

zhōngwén cǐ fǎ mén fā jìng xìn zhě jiē dé shòu ē nòuduō luó sān miǎo
中闻此法门发净信者，皆得授阿耨多罗三藐

sān pú tí jì ruò rén zào zuò wǔ nì zhī zuì wén cǐ fǎ mén xū yú
三菩提记。若人造作五逆之罪，闻此法门，须臾

zhī jiān xī néngchúmiè wú liàng bǎi qiān yì jié bì è dàomén kāi
之间悉能除灭。无量百千亿劫，闭恶道门，开

shēngtiāndào yú cǐ fǎ mén wén sì jù jì gōng dé rú shì kuàng
生天道。于此法门，闻四句偈功德如是，况

fù shū xiě dú sòng gòngyǎnghuāxiāng fān gài gōngjìng zūnzhòng hé
复书写读诵、供养华香幡盖、恭敬尊重、合

zhǎng lǐ bài yī yánzànshàn rú shì gōng dé bù kě sī yì
掌礼拜、一言赞善？如是功德不可思议！”

ěr shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn yún
尔时，一切勇菩提萨埵白佛言：“世尊！云

hé hé zhǎng dé gōng dé děng shéi dú cǐ jīng yī hé zhǎng lǐ
何合掌得功德等？谁读此经、一合掌礼？”

fó gào yī qiè yǒng shànnán zǐ ruò rén zào zuò wǔ nì zhī zuì
佛告一切勇：“善男子，若人造作五逆之罪，

ruò jiào rén zuò ruò suí xǐ zuò yú cǐ fǎ ménwén sì jù jì hé zhǎng
若教人作，若随喜作，于此法门闻四句偈，合掌

jìng xìn néngmiè wǔ nì hé kuàngyǒu rén yú cǐ fǎ mén jù zú shū xiě
净信，能灭五逆。何况有人于此法门具足书写、

dú sòng gòngyǎng rú cǐ gōng dé duō bǐ wú liàng shànnán zǐ
读诵、供养？如此功德多彼无量！善男子，

pì rú ē nuó pó dá duō chí rì guāng bú zhào cóng bǐ chízhōngchū wǔ
譬如阿那婆达多池日光不照，从彼池中出五

dà hé yī qiè yǒng yú yì yún hé pō yǒu rén néngshǔ cǐ wǔ dà hé
大河。一切勇，于意云何？颇有人能数此五大河

shuǐ dī[36] shù fǒu
水滴数不？”

[36] 丽本：滴；永乐北藏本及龙藏本：滴

yī qiè yǒngyán fú yě shì zūn
一切勇言：“不也。世尊！”

fó gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ shànnán zǐ wén cǐ fǎ mén
佛告一切勇菩提萨埵：“善男子，闻此法门

shàngēn yì fù rú shì bǎi qiānwàn jié shǔ bù kě jìn yī qiè yǒng
善根亦复如是，百千万劫数不可尽。一切勇，

yú yì yún hé xū yú dé wén rú shì fǎ mén shì nányǒu fǒu
于意云何？须臾得闻如是法门是难有不？”

yī qiè yǒngyán nányǒu shì zūn
一切勇言：“难有！世尊！”

fó gào yī qiè yǒng yú cǐ fǎ ménnéngshēng xìn zhě fù nán
佛告一切勇：“于此法门能生信者，复难

yú bǐ pì rú ē nuó pó dá duō chí chū wǔ dà hé rú shì wǔ hé shuǐ
于彼！譬如阿那婆达多池出五大河，如是五河水

zhī dī[37] shù shǔ bù kě jìn
之滴数，数不可尽。”

yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ bó fó yán shì zūn
一切勇菩提萨埵摩诃萨埵，白佛言：“世尊！

hé děngmíngwéi wǔ dà hé yě
何等名为五大河也？”

fó gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ wǔ dà hé zhě suǒ wèihéng
佛告一切勇菩提萨埵：“五大河者，所谓恒

qié hé sī tuó hé bó chā hé yē móunuó hé yuè fēn hé shì
伽河、私陀河、博叉河、耶牟那河、月分河。是

wǔ dà hé xī jiē rù hǎi cǐ wǔ dà hé yī hé gè yǒu wǔ bǎi xiǎo hé
五大河悉皆入海。此五大河，一河各有五百小河

yǐ wéijuànshǔ yī qiè yǒng fù yǒu wǔ dà hé zài xū kōngzhōng yī
以为眷属。一切勇，复有五大河在虚空中，一

hé gè yǒu yī qiānxiǎo hé yǐ wéijuànshǔ
河各有一千小河以为眷属。”

yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn hé děng shì wǔ
一切勇菩提萨埵白佛言：“世尊！何等是五

hé yǒuqiānjuànshǔ
河有千眷属？”

fó gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ dì yī hé zhě míng xū tuó
佛告一切勇菩提萨埵：“第一河者，名须陀

[37] 丽本：滴；永乐北藏本及龙藏本：滴

luó yǒuqiānjuànshǔ dì èr hé zhě míngyuēshān qū yǒuqiānjuàn
罗，有千眷属；第二河者，名曰羶佉，有千眷
shǔ dì sān hé zhě míng pó hē dì yǒuqiānjuànshǔ dì sì hé zhě
属；第三河者，名婆呵帝，有千眷属；第四河者，
míng zhì duō sī nuó yǒuqiānjuànshǔ dì wǔ hé zhě míngyuē fǎ gài
名质多斯那，有千眷属；第五河者，名曰法盖，
yǒuqiānjuànshǔ yī qiè yǒng shì míng wǔ dà hé yǒuqiānjuànshǔ
有千眷属。一切勇，是名五大河，有千眷属。
yī qiè yǒng shì wǔ dà hé lì yì yán fú tí shí shí jiàng yǔ zēng
一切勇，是五大河利益阎浮提，时时降雨，增
zhǎnghuāguǒ yú yán fú tí yù qīng jìng shuǐ zēngzhǎngmiáo jià yī
长华果；于阎浮提雨清净水，增长苗稼。一
qiè yǒng rú hù shì tiān ān lè yán fú tí bō 提波渚也 cǐ jīng yì ěr lì
切勇，如护世天安乐阎浮提波，此经亦尔，利
yì ān lè yán fú tí bō yī qiè zhòngshēng rú sān shí sāntiān
益安乐阎浮提波一切众生，如三十三天。”

yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn hé děng shì sān
一切勇菩提萨埵白佛言：“世尊！何等是三
shí sāntiān
十三天？”

fó gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒyán shì jiā tí pó zhī suǒ zhù
佛告一切勇菩提萨埵言：“释迦提婆之所住
chù shì sān shí sāntiān yī qiè yǒng bǐ sān shí sāntiānzuò rú shì yǔ
处是三十三天。一切勇，彼三十三天作如是语：
ruò yǒuzhòngshēng kǒuxíngshàn yǔ zhě bǐ rén gōng dé bù kě shǔ
‘若有众生，口行善语者，彼人功德不可数
zhī ruò yǒuzhòngshēng xíngkǒu è zhě bǐ duò dì yù è guǐ
知。若有众生，行口恶者，彼堕地狱、饿鬼、
chùshēng bù kě shǔ zhī zhòngshēngduò yú dì yù chùshēng è guǐ
畜生不可数知。众生堕于地狱、畜生、饿鬼
shòu dà kǔ nǎo shí bǐ zhòngshēng wú jiù hù zhě yú sān è qù dú shòu
受大苦恼，时彼众生无救护者，于三恶趣独受
jù kǔ kǒuxíng è zhě shì è zhī shí kǒuxíngshànzhě[38] shì shàn zhī shí
剧苦。口行恶者是恶知识，口行善者是善知识。
ruò jiànshàn zhī shí zé jiàn rú lái ruò jiàn rú lái zé miè yī qiè bú
若见善知识，则见如来；若见如来，则灭一切不

[38] 丽本：語；永乐北藏本及龙藏本：者

shàn zhī fǎ yī qiè yǒng rú hù shì tiān wèi yán fú tí bō ér zuò lì yì
善之法。一切勇，如护世天为阎浮提波而作利益。

yī qiè yǒng cǐ jīng yì rú shì yú yán fú tí bō ér zuò fó shì ruò
一切勇，此经亦如是，于阎浮提波而作佛事。若

bù wén cǐ fǎ mén zhě bù néng zhì ē nòu duō luó sān miǎo sān pú tí
不闻此法门者，不能至阿耨多罗三藐三菩提，

bù néng zhuàn fǎ lún bù néng jī fǎ gǔ bù néng zuò yú shī zǐ fǎ zuò
不能转法轮，不能击法鼓，不能坐于师子法座，

bù néng rù yú niè pán zhī jiè bù néng chéng jiù wú biān guāng míng rú
不能入于涅槃之界，不能成就无边光明。如

shì rú shì yī qiè yǒng bù wén rú shì fǎ mén bù néng zuò yú
是，如是！一切勇，不闻如是法门，不能坐于

pú tí shù xià
菩提树下。”

shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ bó fó yán shì
时，一切勇菩提萨埵摩诃萨埵白佛言：“世

zūn wǒ yǒu shǎo yí yù wèn shì zūn
尊！我有少疑，欲问世尊。”

fó gào yī qiè yǒng suí rǔ suǒ wèn dāng duàn rǔ yí
佛告一切勇：“随汝所问，当断汝疑。”

yī qiè yǒng bó fó yán shì zūn ěr shí xiān rén dù bǐ wǔ nì
一切勇白佛言：“世尊！尔时仙人度彼五逆

rén lìng zhù bú tuì dì zhě shì hé rén yě
人，令住不退地者，是何人也？”

fó gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ shàn nán zǐ rǔ jīn dì tīng
佛告一切勇菩提萨埵：“善男子，汝今谛听！

rú lái suǒ shuō wēi xì nán zhī cǐ sēng qié zhà fǎ mén shì xiān rén xiàng
如来所说微细难知，此僧伽吒法门示仙人像。

rú cǐ fǎ mén néng shì fó shēn rú héng hé zhōng chù chù jiàn shā cǐ
如此法门能示佛身。如恒河中处处见沙，此

fǎ yì ěr zì zuò shì xiàn wèi rén shuō fǎ wéi fó rú lái liàng yǔ fó
法亦尔，自作示现为人说法。唯佛如来量与佛

děng cǐ fǎ rú shì yǔ fó píng děng yǒu cǐ fǎ chù cháng yǒu zhū
等；此法如是，与佛平等。有此法处，常有诸

fó
佛。”

ěr shí shì zūn fù gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ shàn nán zǐ
尔时，世尊复告一切勇菩提萨埵：“善男子，

wǒ niànwǎng xī jiǔ shí jiǔ ē sēng qí jié ěr shí yǒu fó hàoyuēbǎo
我念往昔九十九阿僧祇劫，尔时有佛，号曰宝
shàng rú shì cì dì yǒu shí èr yì fó jiē hàobǎoshàng wǒ yú
上[39]；如是次第[40]有十二亿佛，皆号宝上。我于
ěr shí míngyuē jìng yuè xíng dà bù shī shí shí èr yì rú lái wǒ
尔时，名曰净月，行大布施。时，十二亿如来我
xī gòngyǎng yǐ yī fú wò jù yǐn shí tāngyào xiānghuā
悉供养，以衣服、卧具、饮食、汤药、香华、
dēngmíng yī qiè lè jù xī yǐ gòngyǎng bǐ zhū rú lái bú wèi wǒ shòu
灯明、一切乐具悉以供养，彼诸如来不为我授
ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí jì
阿耨多罗三藐三菩提记。

yī qiè yǒng wǒ niànwǎng xī yǒu shí bā yì rú lái chūxīng yú
“一切勇，我念往昔有十八亿如来出兴于
shì jiē hàobǎomíng wǒ yú ěr shí míngyuēlóngzhèng xíng dà bù
世，皆号宝明。我于尔时，名曰龙正，行大布
shī yǐ xiānghuā yīng luò gòngyǎng bǐ fó bǐ zhū rú lái yì bú shòu
施，以香华、璎珞供养彼佛。彼诸如来亦不授
wǒ ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí jì
我阿耨多罗三藐三菩提记。

yī qiè yǒng wǒ niànwǎng xī yǒu èr shí yì fó chūxīng yú shì
“一切勇，我念往昔有二十亿佛出兴于世，
jiē hào shì qì rú lái yīnggòng zhèngbiàn zhī wǒ yú ěr shí xíng
皆号式弃如来、应供、正遍知。我于尔时，行
dà bù shī yǐ zhū lè jù gòngyǎng bǐ fó bǐ zhū rú lái yì bú shòu
大布施，以诸乐具供养彼佛。彼诸如来亦不授
wǒ ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí jì
我阿耨多罗三藐三菩提记。

yī qiè yǒng wǒ niànwǎng xī yǒu èr shí yì zhū fó chūxīng yú
“一切勇，我念往昔有二十亿诸佛出兴于
shì jiē hào jiā shè wǒ yú ěr shí xíng dà bù shī yǐ zhūxiānghuā
世，皆号迦葉。我于尔时，行大布施，以诸香华、
fān gài yī fú yī qiè lè jù gòngyǎng bǐ fó bǐ zhū rú lái yì bú
幡盖、衣服、一切乐具供养彼佛。彼诸如来亦不
shòu wǒ ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí jì
授我阿耨多罗三藐三菩提记。

[39] 丽本：寶上如來；永乐北藏本及龙藏本：寶上
[40] 丽本：次第；永乐北藏本及龙藏本：如是次第

yī qiè yǒng wǒ niànwǎng xī yǒu shí liù yì zhū fó rú lái chū
“一切勇，我念往昔有十六亿诸佛如来出
xīng yú shì jiē hào jìng guāng wǒ yú ěr shí zuò dà zhǎngzhě zǐ xíng
兴于世，皆号净光。我于尔时作大长者子，行
dà bù shī shě yī qiè wù bǐ shí liù yì zhū fó rú lái wǒ xī gòng
大布施，舍一切物。彼十六亿诸佛如来，我悉供
yǎng yǐ xiānghuā fān gài yī fú wò jù yǐn shí tāngyào
养，以香华、幡盖、衣服、卧具、饮食、汤药，
yì bú shòu wǒ ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí jì
亦不授我阿耨多罗三藐三菩提记。

yī qiè yǒng wǒ niànwǎng xī jiǔ shí wǔ yì zhū fó rú lái chū
“一切勇，我念往昔九十五亿诸佛如来出
xīng yú shì jiē hào shì jiā móu ní yīng[41] zhèngbiàn zhī wǒ yú ěr
兴于世，皆号释迦牟尼、应[41]、正遍知。我于尔
shí zuò dà guówáng rú fǎ zhì shì bǐ jiǔ shí wǔ yì shì jiā rú lái wǒ
时作大国王，如法治世。彼九十五亿释迦如来我
xī gòngyǎng yǐ xiānghuā fān gài yǐn shí yī fú wò jù
悉供养，以香华、幡盖、饮食、衣服、卧具、
tāngyào yī qiè lè jù yì bú shòu wǒ ē nòuduō luó sānmiǎosān pú
汤药、一切乐具，亦不授我阿耨多罗三藐三菩
tí jì
提记。

yī qiè yǒng wǒ niànwǎng xī yǒu jiǔ yì fó chūxīng yú shì
“一切勇，我念往昔有九亿佛出兴于世，
jiē hào jiā luó jiā jiū cūntuó rú lái yīnggòng zhèngbiàn zhī wǒ yú
皆号迦罗迦鸠村陀如来、应供、正遍知。我于
ěr shí zuò pó luó mén zǐ jù fù wú liàng xíng yī qiè shī yǐ zhūxiāng
尔时作婆罗门子，巨富无量，行一切施。以诸香
huā fān gài yī fú wò jù yǐn shí yī qiè lè jù gòngyǎng
华、幡盖、衣服、卧具、饮食、一切乐具供养
zhū fó bǐ zhū rú lái yì bú shòu wǒ ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
诸佛，彼诸如来亦不授我阿耨多罗三藐三菩提
jì
记。

yī qiè yǒng wǒ niànwǎng xī yǒu shí bā yì rú lái chūxīng yú
“一切勇，我念往昔有十八亿如来出兴于

[41] 丽本：應供；永乐北藏本及龙藏本：應

shì jiē hào jiā nuó jiā[42] móu ní rú lái yīnggòng zhèngbiàn zhī
世，皆号迦那迦牟尼如来、应供、正遍知。

wǒ yú ěr shí xíng dà bù shī bǐ zhū rú lái wǒ xī gòngyǎng yǐ xiāng
我于尔时行大布施，彼诸如来我悉供养，以香

huā fān gài yī fú wò jù yǐn shí tāngyào yī qiè lè jù
华、幡盖、衣服、卧具、饮食、汤药、一切乐具

gòngyǎng bǐ zhū rú lái yì bú shòu wǒ ē nòuduō luó sān miǎo sān pú
供养，彼诸如来亦不授我阿耨多罗三藐三菩

tí jì
提记。

yī qiè yǒng wǒ niànwǎng xī yǒu shí sān yì zhū fó rú lái chū
“一切勇，我念往昔有十三亿诸佛如来出

xīng yú shì jiē hàoguāngmíng dé rú lái yīng zhèngbiàn zhī wǒ
兴于世，皆号光明德如来、应、正遍知。我

xī gòngyǎng yǐ zhūhuāxiāng fān gài yī fú wò jù yǐn shí
悉供养，以诸华香、幡盖、衣服、卧具、饮食、

yī qiè lè jù gòngyǎng zūn zhòng bǐ zhū rú lái yì bú shòu wǒ ē nòu
一切乐具供养尊重。彼诸如来亦不授我阿耨

duō luó sān miǎo sān pú tí jì
多罗三藐三菩提记。

yī qiè yǒng wǒ niànwǎng xī èr shí wǔ yì zhū fó rú lái chū
“一切勇，我念往昔二十五亿诸佛如来出

xīng yú shì jiē hào fú shā rú lái yīng zhèngbiàn zhī wǒ yú ěr
兴于世，皆号弗沙如来、应、正遍知。我于尔

shí chū jiā zuò shā ménxíng rú fǎ gòngyǎng yǐ zhūxiānghuā yīng luò
时出家作沙门行，如法供养，以诸香华、璎珞、

fān gài yī fú wò jù yǐn shí yī qiè lè jù zūn zhòng zàn tàn
幡盖、衣服、卧具、饮食、一切乐具，尊重赞叹，

bǐ zhū rú lái yì bú shòu wǒ ē nòuduō luó sān miǎo sān pú tí jì
彼诸如来亦不授我阿耨多罗三藐三菩提记。

yī qiè yǒng wǒ niànwǎng xī yǒu shí èr yì zhū fó rú lái chū
“一切勇，我念往昔有十二亿诸佛如来出

xīng yú shì jiē hào pí pó shī[43] rú lái yīng zhèngbiàn zhī bǐ zhū
兴于世，皆号毗婆尸如来、应、正遍知。彼诸

rú lái wǒ xī gòngyǎng yǐ huāxiāng fān gài yī fú yǐn shí
如来我悉供养，以华香、幡盖、衣服、饮食、

[42] 丽本：伽；永乐北藏本及龙藏本：迦
[43] 丽本：施；永乐北藏本及龙藏本：尸

wò jù tāngyào yī qiè lè jù xī yǐ gòngyǎng wǒ shí chū jiā
卧具、汤药、一切乐具悉以供养。我时出家，

bǐ zhū rú lái yì bú shòu wǒ ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí jì zuì
彼诸如来亦不授我阿耨多罗三藐三菩提记。最

hòu pí pó shī rú lái shuō cǐ fǎ mén yán fú tí zhòngshēngwén yǐ
后，毗婆尸[44]如来说此法门，阎浮提众生闻已，

yú xū kōngzhōng jí yù qī bǎo ěr shí yán fú tí zhòngshēng xī wú
于虚空中即雨七宝。尔时，阎浮提众生悉无

pín qióng wǒ yú ěr shí yì bù dé shòu ē nòuduō luó sānmiǎosān pú
贫穷。我于尔时亦不得授阿耨多罗三藐三菩

tí jì dànwénkōngshēng ér gào wǒ yán rǔ bù jiǔ dāng dé shòu ē
提记，但闻空声而告我言：‘汝不久当得受阿

nòuduō luó sānmiǎosān pú tí jì
耨多罗三藐三菩提记。’”

yī qiè yǒng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn jīng yú jǐ shí
一切勇菩提萨埵白佛言：“世尊经于几时，

dé shòu ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí jì
得受[45]阿耨多罗三藐三菩提记？”

fó gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒyán dì tīng shànnán zǐ
佛告一切勇菩提萨埵言：“谛听！善男子，

guò jiǔ shí èr yì ē sēng qí jié yǒu fó chū shì hào rán dēng rú lái
过九十二亿阿僧祇劫，有佛出世，号然灯如来、

yīng zhèngbiàn zhī wǒ yú ěr shí zuò mó nuó pó zǐ míngyuē mí qié
应、正遍知。我于尔时作摩那婆子，名曰弥伽

弥伽者此言云，yú rán dēng fó suǒ zuò mó nuó pó xiū qīng jìng xíng wǒ jiàn
于然灯佛所，作摩那婆，修清净行。我见

bǐ fó yǐ qī jīng qīng lián huā gòngyǎng rán dēng rú lái yǐ cǐ shàngēn
彼佛，以七茎青莲华供养然灯如来，以此善根

huí xiàng ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí ěr shí rán dēng rú lái jí
回向阿耨多罗三藐三菩提。尔时，然灯如来即

shòu wǒ jì mó nuó pó wèi lái guò ē sēng qí jié dāng dé zuò fó
授我记：‘摩那婆，未来过阿僧祇劫当得作佛，

hào shì jiā móu ní rú lái yīng zhèngbiàn zhī yī qiè yǒng wǒ
号释迦牟尼如来、应、正遍知。’一切勇，我

yú ěr shí wénshòu jì shēng yǒngshēn xū kōnggāo shí èr duō luó zhù
于尔时闻授记声，踊身虚空高十二多罗，住

[44] 丽本：施；永乐北藏本及龙藏本：尸
[45] 丽本：授；永乐北藏本及龙藏本：受

xū kōngzhōng dé wú shēng fǎ rěn wú liàng ē sēng qí jié suǒ xiū jìng xíng
虚空中得无生法忍。无量阿僧祇劫所修净行

yǔ liù bō luó mì xiāngyìng yī qiè shàngēn xī jiē xiànqián rú shì zhǎng
与六波罗蜜相应，一切善根悉皆现前，如视掌

zhōng ān mó luó guǒ
中庵摩罗果。

yī qiè yǒng wǒ yú ěr shí lìng wú liàng bǎi qiān yì zhòngshēng
“一切勇，我于尔时令无量百千亿众生

zhù yú shàn fǎ yī qiè yǒng kuàng jīn wǒ chéng ē nòuduō luó sān miǎo
住于善法。一切勇，况今我成阿耨多罗三藐

sān pú tí lì yì zhòngshēng wǒ guānzhòngshēng yǐ hé yīng dù suí
三菩提，利益众生？我观众生以何应度，随

qí fāngbiàn wèi qí shuō fǎ ruò wèi zhū tiān xiànzuò tiānshēn ér wèishuō
其方便为其说法。若为诸天，现作天身而为说

fǎ ruò zài lónggōng shì zuòlóngshēn ér wèishuō fǎ yú yè chāzhōng
法；若在龙宫，示作龙身而为说法；于夜叉中，

shì yè chāshēn ér wèishuō fǎ yú è guǐ zhōng zuò è guǐ shēn ér wèi
示夜叉身而为说法；于饿鬼中，作饿鬼身而为

shuō fǎ ruò wèi rén dào shì zuò rén shēn ér wèishuō fǎ yīng yǐ fó
说法；若为人道，示作人身而为说法；应以佛

shēn ér shòuhuàzhě shì zuò fó shēn ér wèishuō fǎ yīng yǐ pú tí sà
身而受化者，示作佛身而为说法；应以菩提萨

duǒshēn ér shòuhuàzhě shì pú tí sà duǒshēnwèi zhī shuō fǎ wǒ guān
埵身而受化者，示菩提萨埵身为之说法。我观

zhòngshēng yǐ hé yīng dù rú shì rú shì wèizhòngshēngxiàn suí yìngshuō
众生以何应度，如是如是，为众生现随应说

fǎ
法。

yī qiè yǒng wǒ wèizhòngshēngyǎnshuōzhū fǎ yǒuduōfāngbiàn
“一切勇，我为众生演说诸法有多方便。

hé yǐ gù yī qiè yǒng jù zú shàngēnzhòngshēng dé wén cǐ fǎ
何以故？一切勇，具足善根众生得闻此法，

yī qiè shàngēn xī dé zēngzhǎng qiānzhě bù shī wú fú dé zhě
一切善根悉得增长。悭者，布施；无福德者，

xiū xíng fú dé zì lì lì tā xiū xíng[46] niàn sǐ bǐ wén fǎ gù
修行福德，自利利他，修行[46]念死。彼闻法故，

[46] 丽本：於；永乐北藏本及龙藏本：行

zuò cǐ shàngēn yǐ tīng fǎ gù guò qù shàngēn yì dé zēngmíng bǐ
作此善根；以听法故，过去善根亦得增明。彼

dé cháng yè lì yì ān lè yī qiè tiānrén yī qiè yǒng rú shì fǎ
得长夜利益，安乐一切天人。一切勇，如是法

mén yī jīng yú ěr dé shēng wú liànggōng dé
门一经于耳，得生无量功德。

yī qiè yǒng ěr shí zhòngshēng gè xiāngwèiyán gèngyǒu
“一切勇，尔时，众生各相谓言：‘更有

yú shàn fǎ xiū xíng dé ē nòuduō luó sān miǎo sān pú tí fǒu shàn
余善法修行得阿耨多罗三藐三菩提不？’善

zhòngshēngyán yǒu fǎ bù shī xiū xíng kǒushuōshàn yǔ rú shì děng
众生言：‘有法布施修行，口说善语，如是等

fǎ dé shànguǒbào zhì wú shàngdào yú chī zhī rén zuò rú shì yán
法得善果报，至无上道。’愚痴之人作如是言：

wú fǎ wú shī wú shàn è guǒ wú kǒushànbào bǐ yú chī rén
‘无法无施，无善恶果，无口善报。’彼愚痴人

dé dà zuì bào zhǎnzhuǎnduò yú è dào zhī zhōng yú bā dà jié duò
得大罪报，展转堕于恶道之中，于八大劫堕

yú dì yù shòu dà kǔ bào shí liù jié zhōngduò ē xiū luó jiǔ qiān jié
于地狱受大苦报，十六劫中堕阿修罗，九千劫

zhōngshēngduò guǐ shén shí èr jié duò è guǐ zhōngshòu è guǐ kǔ wàn
中生堕鬼神，十二劫堕饿鬼中受饿鬼苦，万

sì qiān jié shēngchǔ yīn yǎ wàn liù qiān jié mǔ tāi shāng[47] duò wàn èr
四千劫生处喑哑，万六千劫母胎伤[47]堕，万二

qiān jié shēngzuò ròu tuán[48] wàn yī qiān jié shēngchùshēng[49] máng bǐ
千劫生作肉团[48]，万一千劫生处生[49]盲。彼

zhū fù mǔ zuò rú shì yán wǒ suǒshēng zǐ xū shòu qín kǔ jiǔ yuè hù
诸父母作如是言：‘我所生子虚受勤苦，九月护

tāi jī kě hán rè zhū kǔ jù shòu ér bù dé zǐ bào ēn zhī lì
胎，饥渴寒热，诸苦具受而不得子报恩之力。’

yī qiè yǒng rú shì rú shì bàng fǎ zhòngshēngduò yú dì yù
一切勇，如是，如是。谤法众生堕于地狱、

chùshēng è guǐ lín mìngzhōng shí wéiyōunǎojiàn shè zhī ér qù
畜生、饿鬼，临命终时为忧恼箭射之而去。

[47] 丽本：腸；永乐北藏本及龙藏本：傷
[48] 丽本：搏；永乐北藏本及龙藏本：團
[49] 丽本：目；永乐北藏本及龙藏本：生

yī qiè yǒng kǒushàn yǔ zhě zuò rú shì yán yǒu fǎ yǒu shī
“一切勇，口善语者作如是言：‘有法有施，
yǒushàn è yè guǒbào bǐ rén yǐ shì shàngēn yīn yuán èr shí wǔ jié
有善恶业果报。’彼人以是善根因缘，二十五劫
shēng yù dānyuè[50] èr shí wǔ jié shēngsān shí sāntiān shòuzhūtiān lè
生郁单越[50]；二十五劫生三十三天，受诸天乐。
cóngtiānmìngzhōngshēng yù dānyuè[51] bú rù mǔ tāi mù jiàn bǎi qiān shì
从天命终生郁单越[51]，不入母胎，目见百千世
jiè xī míng ān lè jiàn yī qiè guó tǔ zhū fó bù yí běnchùchéngsān
界悉名安乐。见一切国土诸佛，不移本处成三
pú tí
菩提。

yī qiè yǒng rú cǐ fǎ ményǒu dà shén lì néng fā qīngjìng
“一切勇，如此法门有大神力，能发清净
xìn xīn bù shēngbiān dì jù qīngjìng jiè yī qiè yǒng fù yǒuzhòng
信心，不生边地，具清净戒。一切勇，复有众
shēngzuò rú shì yán rú lái zhòu yè dù zhūzhòngshēng ér zhòngshēng
生作如是言：‘如来昼夜度诸众生，而众生
jiè yóu bú jìn yé wú liàngzhòngshēngyuàn yú pú tí wú liàngzhòng
界犹不尽耶？无量众生愿于菩提，无量众
shēngshēng yú tiānshàng wú liàngzhòngshēng rù bō niè pán hé yīn yuán
生生于天上，无量众生入般涅槃。何因缘
gù ér bú jìn yé
故而不尽耶？’”

shí zhū wàidào pó luó ménděngzuò rú shì yǔ wǒ dāngwèn
时，诸外道婆罗门等作如是语：“我当问
nànshāmén qú tán rú shì zhī yì
难沙门瞿昙如是之义！”

ěr shí yǒu jiǔ shí sì yì zhū wàidào pó luó ménděng lái yì
尔时，有九十四亿诸外道婆罗门等来诣
wángshè chéng ěr shí shì zūn xī rán wēixiào
王舍城。尔时，世尊熙然微笑。

ěr shí mí dì lì pú tí sà duǒ 弥帝隶者此云慈也 cóngzuò ér qǐ dǐng lǐ
尔时，弥帝隶菩提萨埵从座而起，顶礼
fó zú xiàng fó hé zhǎng bó fó yán shì zūn hé yīn yuán gù
佛足，向佛合掌，白佛言：“世尊！何因缘故

[50] 丽本：曰；永乐北藏本及龙藏本：越
[51] 丽本：曰；永乐北藏本及龙藏本：越

rú lái wēixiào ruò wú yīn yuán rú lái zhōng bú xiàn xī yǒu shì yuàn
如来微笑？若无因缘，如来终不现希有事。愿
shì zūn shuō hé gù xiànxiào
世尊说何故现笑。”

fó gào mí dì lì pú tí sà duǒ shànnán zǐ rǔ jīn dì tīng
佛告弥帝隶菩提萨埵：“善男子，汝今谛听！
dāng wèi rǔ shuō mí dì lì jīn rì wáng shè chéng bì yǒu dà zhòng jí
当为汝说。弥帝隶，今日王舍城必有大众集
huì
会。”

mí dì lì pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn hé zhòng jí huì
弥帝隶菩提萨埵白佛言：“世尊！何众集会？
wéi tiān lóng yè chā ruò rén fēi rén
为天、龙、夜叉？若人、非人？”

fó gào mí dì lì pú tí sà duǒ shànnán zǐ cǐ zhū tiān
佛告弥帝隶菩提萨埵：“善男子，此诸天、
lóng yè chā děng xī lái jí huì fù yǒu bā wàn sì qiān zhū pó luó mén
龙、夜叉等悉来集会。复有八万四千诸婆罗门、
jiǔ qiān yì zhū ní qián[52] zǐ lái yù tán lùn wǒ xī xiáng fú zhū pó luó
九千亿诸尼揵[52]子来欲谈论。我悉降伏诸婆罗
mén wèi qí shuō fǎ jiē fā ē nòuduō luó sān miǎo sān pú tí xīn jiǔ
门为其说法，皆发阿耨多罗三藐三菩提心。九
qiān yì ní qián[53] tuó jiē dé xū lǔ duō bō dì 此言逆流 wàn bā qiān yì lóng
千亿尼犍[53]陀皆得须驴多波帝。万八千亿龙
wáng xī lái jí huì wén wǒ shuō fǎ xī fā ē nòuduō luó sān miǎo sān
王悉来集会，闻我说法，悉发阿耨多罗三藐三
pú tí xīn liù wàn yì jìng jū tiān zǐ yì lái jí huì fù yǒu sān wàn yì
菩提心。六万亿净居天子亦来集会。复有三万亿
è mó jí qí juàn shǔ yì lái jí huì yǒu wàn èr qiān ē xiū luó wáng
恶魔及其眷属亦来集会。有万二千阿修罗王，
xī lái jí huì wǔ bǎi dà wáng jí zhū juàn shǔ xī lái jí huì tīng wǒ
悉来集会。五百大王及诸眷属悉来集会，听我
shuō fǎ jì wén fǎ yǐ jiē fā ē nòuduō luó sān miǎo sān pú tí xīn
说法，既闻法已，皆发阿耨多罗三藐三菩提心。”

ěr shí mí dì lì pú tí sà duǒ cóng zuò ér qǐ dǐng lǐ fó
尔时，弥帝隶菩提萨埵，从座而起，顶礼佛

[52] 丽本：乾；永乐北藏本：犍；龙藏本：揵
[53] 丽本：乾；永乐北藏本及龙藏本：犍

zú yòu rào sān zā jí mò bú xiàn
足，右绕三匝，即没不现。

ěr shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ cóng zuò ér qǐ
尔时，一切勇菩提萨埵摩诃萨埵从座而起，

piān tǎn yòu jiān yòu xī zhuó dì xiàng fó hé zhǎng bó fó yán
偏袒右肩，右膝著地，向佛合掌，白佛言：

shì zūn bǐ wǔ bǎi guó wáng míng zì hé děng
“世尊！彼五百国王名字何等？”

fó gào yī qiè yǒng dì tīng shànnán zǐ yī mínghuān xǐ
佛告一切勇：“谛听！善男子，一名欢喜

wáng èr míngshànhuān xǐ wáng sān míng yōu[54] bō nán tuó wáng sì
王，二名善欢喜王，三名优[54]波难陀王，四

míngshèngyǒngwáng wǔ míng fàn jiāng jūn wáng liù míng fàn xiǎngwáng
名胜踊王，五名梵将军王，六名梵响王，

qī míngshànjiànwáng bā míngshànhuān xǐ wáng jiǔ mínghuān xǐ jiāng
七名善见王，八名善欢喜王，九名欢喜将

jūn wáng shí mínghuān xǐ zhèngwáng shí yī míng pín pó suō luó wáng
军王，十名欢喜正王，十一名频婆娑罗王，

shí èr míng bō sī nuówáng shí sān míngzēngzhǎngwáng rú shì děngyǒu
十二名波斯那王，十三名增长王，如是等有

wǔ bǎi dà wáng yī yī dà wángyǒuqiān yì juànshǔ jiē fā ē nòuduō
五百大王。一一大王有千亿眷属，皆发阿耨多

luó sān miǎosān pú tí xīn wéi chúzēngzhǎngwáng cóng yú dōngfāngyǒu
罗三藐三菩提心，唯除增长王。从于东方有

sānwàn yì pú tí sà duǒ jù lái jí huì cóng yú nánfāngyǒu wǔ wàn yì
三万亿菩提萨埵俱来集会，从于南方有五万亿

pú tí sà duǒ jù lái jí huì cóng yú xī fāngyǒu liù wàn yì pú tí sà
菩提萨埵俱来集会，从于西方有六万亿菩提萨

duǒ jù lái jí huì cóng yú běi fāngyǒu bā wàn yì pú tí sà duǒ jù lái
埵俱来集会，从于北方有八万亿菩提萨埵俱来

jí huì cóng yú xià fāngyǒu jiǔ wàn yì pú tí sà duǒ jù lái jí huì
集会，从于下方有九万亿菩提萨埵俱来集会，

cóng yú shàngfāngyǒu bǎi qiān yì pú tí sà duǒ jù lái jí huì bǐ zhū
从于上方有百千亿菩提萨埵俱来集会。彼诸

pú tí sà duǒ xī zhù shí dì yī qiè jiē yì wángshè dà chéng zhì rú
菩提萨埵悉住十地，一切皆诣王舍大城，至如

[54] 丽本：憂；永乐北藏本及龙藏本：優

lái suǒ yú ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí dé bú tuì zhuǎn
来所，于阿耨多罗三藐三菩提得不退转。”

ěr shí shì zūngào yī qiè yǒng pú tí sà duǒmó hē sà duǒyán
尔时，世尊告一切勇菩提萨埵摩诃萨埵言：

shànnán zǐ rǔ yì shí fāngzhū fó shì jiè gàozhū pú tí sà duǒ
“善男子，汝诣十方诸佛世界告诸菩提萨埵：

jīn rì rú lái yú wángshè chéngyǎnshuō dà fǎ rǔ děng shí fāng pú
‘今日如来于王舍城演说大法。汝等十方菩

tí sà duǒ hé zhǎnggōngjìng rǔ yú xū yú sù huán jí cǐ zhòng huì
提萨埵合掌恭敬。’汝于须臾速还，及此众会

tīng fǎ
听法。”

ěr shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒcóngzuò ér qǐ dǐng lǐ fó
尔时，一切勇菩提萨埵从座而起，顶礼佛

zú rào fó sān zā hū rán bú xiàn
足，绕佛三匝，忽然不现。

shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒdào shí fāngguó gàozhū pú tí
时，一切勇菩提萨埵到十方国，告诸菩提

sà duǒyányuē jīn rì rú lái yú wángshè chéngyǎnshuō dà fǎ rǔ
萨埵言曰：“今日如来于王舍城演说大法，汝

děng jīn zhěyīngzànshàn zāi lìng rǔ yǒng dé ān lè lì yì
等今者应赞善哉，令汝永得安乐利益。”

ěr shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒdào shí fāngguó gòngyǎngzhū
尔时，一切勇菩提萨埵到十方国，供养诸

fó gàozhū pú tí sà duǒyán yǐ huán guī cǐ tǔ pì rú zhuàng shì
佛，告诸菩提萨埵言已，还归此土。譬如壮士

qū shēn bì qǐng zhì wángshè chéng zhù rú lái qián shí yī qiè pó
屈伸臂顷至王舍城，住如来前。时，一切婆

luó mén zhūwàidào xī yǐ jí huì tiān lóng yè chā ē xiū luó
罗门、诸外道悉已集会，天、龙、夜叉、阿修罗、

rén fēi rén děng jiē xī jí huì wǔ bǎi dà wáng jí qí juànshǔ yì lái
人、非人等皆悉集会，五百大王及其眷属亦来

jí huì sānwàn yì è mó jí zhūjuànshǔ yì lái jí huì
集会，三万亿恶魔及诸眷属亦来集会。

ěr shí wángshè chéng dì dà zhèndòng shí shí fāngzhū fó
尔时，王舍城地大震动。时，十方诸佛

shì jiè yù zhāntán mòxiāng yù tiānmiàohuā yù rú lái shàng chéng dà
世界雨栴檀末香，雨天妙华，雨如来上成大

huā tái jīn gāng lì shì zhí jīn gāngchǔ zài rú lái qián ěr shí sì
华台。金刚力士执金刚杵在如来前。尔时，四

fāngyǒu sì fēngwáng rù wángshè chéng xī chuīchéng nèi fèn huì tǔ shā
方有四风王入王舍城，悉吹城内粪秽土沙

yuǎn zhì chéngwài ěr shí shí fāng shì jiè yù zhòngxiāngshuǐ shí fāng
远置城外。尔时，十方世界雨众香水，十方

shì jiè yù yōu bō luó huā jū wù tóu huā fēn tuó lì huā zài xū kōng
世界雨优钵罗华、拘物头华、分陀利华，在虚空

zhōnghuàchénghuā gài yú xū kōngzhōng yǒu bā wàn sì qiān yì shī zǐ
中化成华盖。于虚空中，有八万四千亿师子

zhī zuò qī bǎosuǒ chéng yī qiè zuòshàng jiē yǒu rú lái xuān
之座，七宝所成。一切座上，皆有如来，宣

shuōmiào fǎ ěr shí sān qiān shì jiè liù zhǒngzhèndòng
说妙法。尔时，三千世界六种震动。

shí yī qiè yǒng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ bó fó yán
时，一切勇菩提萨埵摩诃萨埵，白佛言：

shì zūn hé yīn yuán gù yú wángshè chéngxiàn xī yǒu shì
“世尊！何因缘故于王舍城现希有事？”

fó gào yī qiè yǒng pú tí sà duǒ shànnán zǐ rǔ jīn shàntīng
佛告一切勇菩提萨埵：“善男子，汝今善听！

pì rú yǒu rén wú wǒ zì gāo jiā jū pín qióng rì zhì wángmén
譬如有人，吾我自高，家居贫穷，日至王门。

jì zhì wángmén zì gāo zhí rù shí shǒuménzhě xúnzhuō dǎ fù
既至王门，自高直入。时，守门者寻捉打缚。

wángwényǒu rén zhí rù wángmén wángzuò shì niàn cǐ rén zhí rù bì
王闻有人直入王门，王作是念：‘此人直入必

yù xiāng hài shí wángchēn huì chì zhū chényán rǔ jiāng cǐ rén
欲相害。’时王瞋恚，敕诸臣言：‘汝将此人

duàn qí mìnggēn bìng qí fù mǔ xiōng dì zǐ mèi qí rénjuàn
断其命根，并其父母、兄弟、姊妹。’其人眷

shǔ jiē xī yōuchóu bēi qì tí kū rú lái shuō fǎ yì fù rú shì wú
属皆悉忧愁，悲泣啼哭。如来说法亦复如是。吾

wǒ zì gāo yù zhū fán fū dé jiàn fó shēn ěr wénshuō fǎ zì shēnggāo
我自高喻诸凡夫得见佛身，耳闻说法自生高

màn shuōzhǒngzhǒng yǔ zhù wú wǒ dì zì bù tīngshòu yì bù shuō fǎ
慢，说种种语住吾我地，自不听受亦不说法。

ruò rén shuō fǎ yī jì yī yù yì bù tīngshòu zuò rú shì yán rú
若人说法一偈一喻，亦不听受，作如是言：‘如

cǐ zhī fǎ wǒ yǐ xiān zhī hé yǐ gù zhù wǒ màn dì huò shì duō
此之法我已先知。’何以故？住我慢地，或恃多
wén zì zòng[55] fàng yì yǔ yú chī rén gòng zhù bù wénzhèng fǎ
闻，自纵放逸，与愚痴人共住，不闻正法。
zì yǐ duōwén fàng yì bù rú fǎ shuō zì zuòshǒu bǐ ér zì shuō zhī
自以多闻，放逸不如法说，自作手笔而自说之。
yī qiè shì rén qī kuáng zì shēn zuò rú shì yán yǒu cái
“一切世人，欺诳自身，作如是言：‘有财
shī wǒ wǒ shì fú tián bǐ yú chī rén zì kuáng qí shēn yì kuáng
施我，我是福田。’彼愚痴人自诳其身，亦诳
shì jiān shí tā xìn shī bù néngxiāo gù mìng yù zhōng shí shēng dà kǒng
世间；食他信施不能消故，命欲终时生大恐
bù zhū rén gàoyán rǔ zú jì[56] shù hé bú zì jiù dá yán
怖。诸人告言：‘汝足技术，何不自救？’答言：
jīn rì jì[57] shù bù néng zì jiù yōu bēi kǔ nǎo zhòngrén yù
‘今日技术，不能自救，忧悲苦恼。’众人语
yán wèi yī rén gù fù mǔ xiōng dì qīn lǐ juànshǔ wú shì
言：‘为一人故，父母、兄弟、亲里、眷属无事
zhū lù zhòngshēng rú shì jìn è zhī shí duò yú dì yù chùshēng
诛戮。’众生如是近恶知识，堕于地狱、畜生、
è guǐ rú shì rú shì zhū pó luó mén zhū ní qián[58] zǐ wǒ
饿鬼。如是，如是。诸婆罗门、诸尼犍子，我
jīn gào rǔ rǔ mò fàng yì pì rú niǎo zǐ wèishēng yǔ yì bù néng
今告汝，汝莫放逸。譬如鸟子未生羽翼，不能
gāoxiáng fēi yú xū kōng rǔ děng rú shì wú yǒushén lì bù néng fēi zhì
高翔飞于虚空；汝等如是无有神力，不能飞至
niè pán zhī jiè suǒ yǐ zhě hé rǔ suǒxíng fǎ fēi bì jìng dào zhōng
涅槃之界。所以者何？汝所行法非毕竟道，终
guī pò huài rǔ děng lín zhōng zì shēng huǐ xīn wǒ děng xū shòu rú
归破坏。汝等临终自生悔心：‘我等虚受如
shì shēnmìng xiū xíng bù dé tiān lè bú shòu rén lè bù dé niè pán
是身命，修行不得天乐，不受人乐，不得涅槃。
wǒ děng cǐ shēnbiàn wéi xū guò wǒ dāngshēng hé dào shòu hé děng
我等此身便为虚过，我当生何道？受何等

---

[55] 丽本：從；永乐北藏本及龙藏本：縱
[56] 丽本：伎；永乐北藏本及龙藏本：技
[57] 丽本：伎；永乐北藏本及龙藏本：技
[58] 丽本：乾；永乐北藏本及龙藏本：犍

shēn
身？’”

ěr shí shì zūn gào zhū pó luó mén ní qián zǐ zhū wài dào yán
尔时，世尊告诸婆罗门、尼犍[59]子诸外道言：

yán fú tí zhōng mǎn zhōng zhēn bǎo rǔ děng mò shī suǒ wàng yú fó
“阎浮提中满中珍宝，汝等莫失所望，于佛

fǎ bǎo zhōng mò zuò yì xué rǔ děng suǒ yí xī wèn rú lái fó dāng wèi
法宝中莫作异学。汝等所疑悉问如来，佛当为

rǔ fēn bié shuō zhī
汝分别说之。”

ěr shí yī qiè pó luó mén ní qián zǐ děng cóng zuò ér qǐ
尔时，一切婆罗门、尼犍[60]子等从座而起，

piān tǎn yòu jiān yòu xī zhuó dì hé zhǎng lǐ fó bó fó yán shì
偏袒右肩，右膝著地，合掌礼佛，白佛言：“世

zūn rú lái zhòu yè duō dù shēng sǐ zhòng shēng zhòng shēng jiè bù jiǎn
尊！如来昼夜多度生死众生，众生界不减

bù zēng shì zūn hé yīn yuán gù zhòng shēng děng rú[61] shì shēng miè
不增。世尊！何因缘故众生等如[61]是生灭？”

ěr shí yào shàng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ dà shì zhuāng yán
尔时，药上菩提萨埵摩诃萨埵大誓庄严，

wèi rán fǎ jù yù wèn dà shì bó fó yán shì zūn dāng lái shì wú
为然法炬欲问大事，白佛言：“世尊！当来世无

shào zhòng shēng[62] wú lǎo zhòng shēng zuò shēng miè zhě
少[62]众生、无老众生作生灭者？”

fó gào yào shàng zhòng shēng yǒu lǎo zuò shào[63] rú shì shēng miè
佛告药上：“众生有老作少[63]如是生灭。

shàn nán zǐ rú rén mù fà zhuó xīn yī fú cóng shè ér chū yú
善男子，如人沐发，著新衣服，从舍而出。余

rén yù yán shàn mù tóu fà zhuó xīn jìng yī yòu rú yǒu rén xǐ mù
人语言：‘善沐头发，著新净衣。’又如有人洗沐

tóu fà zhuó gù xǐ yī shàn mù tóu fà yī fú fēi miào rú
头发，著故洗衣。‘善沐头发，衣服非妙。’如

---

[59] 丽本：乾；永乐北藏本及龙藏本：犍
[60] 丽本：乾；永乐北藏本及龙藏本：犍
[61] 丽本：而；永乐北藏本及龙藏本：如
[62] 丽本：小；永乐北藏本及龙藏本：少
[63] 丽本：小；永乐北藏本及龙藏本：少

shì rú shì yàoshàng zhòngshēng lǎo zhě yú yán fú tí yǐ wéi fēi
是，如是。药上，众生老者于阎浮提以为非
miào shàozhě suī miàoxiànyǒushēngmiè
妙，少者虽妙现有生灭。”

ěr shí yī qiè pó luó mén zhū wàidào ní qián zǐ bó fó yán
尔时，一切婆罗门、诸外道尼犍[64]子白佛言：
shì zūn hé děngmínglǎo hé zhěwéishào
“世尊！何等名老？何者为少[65]？”

fó gào zhū wàidào suǒyán lǎo zhě shuòshuòwǎng lái è guǐ
佛告诸外道：“所言老者，数数往来饿鬼、
chùshēng dì yù zhī zhōng shòu kǔ wú yàn
畜生、地狱之中，受苦无厌。”

ěr shí yī qiè zhū pó luó mén tiānlóng dà wáng bó fó yán
尔时，一切诸婆罗门、天龙大王白佛言：
shì zūn wǒ děnggèng bù néngshòushēng sǐ kǔ nǎo
“世尊！我等更不能受生死苦恼。”

bǐ zhū ní qián zuò rú shì yán wú shào zhòngshēng
彼诸尼犍[66]作如是言：“无少[67]众生。”

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn guān cǐ
尔时，药上菩提萨埵白佛言：“世尊！观此
zhòngshēng rú shì nán dù
众生如是难度。”

fó gào yàoshàng pú tí sà duǒ rú lái jīn rì fēn bié jiě shuō
佛告药上菩提萨埵：“如来今日分别解说。
rǔ shàn dì tīng
汝善谛听！”

yǒu jiǔ wàn sì qiān yì xīn xué zhòngshēng zài rú lái qián bù lǐ
有九万四千亿新学众生在如来前，不礼
rú lái yì bú wènxùn
如来，亦不问讯。

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn hé yīn
尔时，药上菩提萨埵白佛言：“世尊！何因
yuán gù cǐ zhūzhòngshēng bù lǐ rú lái yì bú wènxùn qǐng jué
缘故，此诸众生不礼如来，亦不问讯？请决

---

64 丽本：乾；永乐北藏本及龙藏本：犍
65 丽本：小；永乐北藏本及龙藏本：少
66 丽本：乾；永乐北藏本及龙藏本：犍
67 丽本：小；永乐北藏本及龙藏本：少

suǒ yí
所疑。”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒ shànnán zǐ rǔ jīn dì tīng
佛告药上菩提萨埵：“善男子，汝今谛听！

dāngwèi rǔ shuō shànnán zǐ ruò zuò shì shuō wú shào[68] zhòngshēng
当为汝说。善男子，若作是说无少[68]众生，

rú shì zhī rén shì shào[69] zhòngshēng
如是之人是少[69]众生。”

bǐ rénwènyán wǒ děngzhū rén shì shào[70] zhòngshēng shì zūn
彼人问言：“我等诸人是少[70]众生？世尊！

wǒ děng shì shào[71] zhòngshēng
我等是少[71]众生？”

fó yán rú shì rú shì rǔ děng shì shào[72] zhòngshēng
佛言：“如是，如是。汝等是少[72]众生，

yǐ bù néng zhī zì shēnliàng gù
以不能知自身量故。”

ěr shí jiǔ wàn sì qiān yì xīn xuézhòngshēng jiē dé shí dì zhù
尔时，九万四千亿新学众生，皆得十地住

yú xū kōng
于虚空。

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒmó hē sà duǒ bó fó yán shì
尔时，药上菩提萨埵摩诃萨埵白佛言：“世

zūn cǐ zhūzhòngshēngkuài dé shàn lì dé jìn shēng sǐ shì zūn
尊！此诸众生快得善利，得尽生死。世尊！

cǐ zhūzhòngshēng lí yú shēng sǐ dé zhù shí dì
此诸众生离于生死，得住十地。”

ěr shí yī qiè pó luó mén zhū wàidào ní qián[73] zǐ zhūlóng
尔时，一切婆罗门、诸外道尼犍[73]子，诸龙、

guówáng è mójuànshǔ lái dào fó suǒ bó fó yán shì zūn
国王、恶魔眷属，来到佛所，白佛言：“世尊！

wǒ děng yì fó tīng cǐ fǎ mén yuàn wǒ děng bèi jiē dé rú lái miào sè
我等诣佛听此法门。愿我等辈皆得如来妙色

---

[68] 丽本：小；永乐北藏本及龙藏本：少
[69] 丽本：小；永乐北藏本及龙藏本：少
[70] 丽本：小；永乐北藏本及龙藏本：少
[71] 丽本：小；永乐北藏本及龙藏本：少
[72] 丽本：小；永乐北藏本及龙藏本：少
[73] 丽本：乾；永乐北藏本及龙藏本：犍

zhī shēnxíng sè xiàngmào yuàn rú rú lái yīng zhèngbiàn zhī
之身形色像貌，愿如如来、应、正遍知！”

fó yán rú shì rú shì shànnán zǐ rǔ děng lái yì fó
佛言：“如是，如是。善男子，汝等来诣佛

suǒ tīng cǐ fǎ mén fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn rǔ děng
所听此法门，发阿耨多罗三藐三菩提心，汝等

bù jiǔ dāng dé ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
不久当得阿耨多罗三藐三菩提。”

ěr shí rú lái shuō cǐ yǔ yǐ zhū wàidào ní qián[74] zǐ děng jiē
尔时，如来说此语已，诸外道尼犍[74]子等皆

dé wú shēng fǎ rěn zhù yú shí dì shí zhū pú tí sà duǒ yǐ zì shén
得无生法忍，住于十地。时，诸菩提萨埵以自神

tōngyǒng zài kōngzhōng gāo qī duō luó yú xū kōngzhōnghuàchéng qī
通踊在空中，高七多罗，于虚空中化成七

bǎo tái fèng shī rú lái zài yú kōng[75] zhōngzuòzhǒngzhǒngshéntōng ér
宝台，奉施如来。在于空[75]中作种种神通而

zì biànhuà ěr shí zhū tiān yú xū kōngzhōng dāng rú lái shàng yù
自变化。尔时，诸天于虚空中，当如来上雨

zhòngmiàohuā niàn fó rú lái yú qí zì shēn qǐ fó shēnxiǎng wú
众妙华；念佛如来，于其自身起佛身想。无

liàng bǎi qiān zhū tiān zǐ yǐ huāsàn fó zuò rú shì yán dé dà lì yì
量百千诸天子以华散佛，作如是言：“得大利益！

shāmén qú tánzhēn shì shì jiān dà liáng fú tián jù zú sānmèi zì zài zhī
沙门瞿昙真是世间大良福田，具足三昧自在之

lì rú shì děngzhòngshēngjiàn jù fāngbiàn shuō yī shàn yǔ dé lí
力！如是等众生渐具方便，说一善语得离

shēng sǐ
生死。”

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒcóngzuò ér qǐ
尔时，药上菩提萨埵摩诃萨埵从座而起，

piān tǎn yòujiān yòu xī zhuó dì hé zhǎng bó fó yán shì zūn cǐ
偏袒右肩，右膝著地，合掌白佛言：“世尊！此

zhū tiān zǐ hé yīn yuán gù zuò rú shì yǔ xiànzhūshéntōng shànzàn rú
诸天子何因缘故作如是语，现诸神通，善赞如

lái
来？”

[74] 丽本：乾；永乐北藏本及龙藏本：犍
[75] 丽本：虚空；永乐北藏本及龙藏本：空

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒyán shànnán zǐ bǐ zhū pú sà
佛告药上菩提萨埵言：“善男子，彼诸菩萨
bú zàn tàn wǒ zì zàn qí shēn yǐ qí zì shēnzuò fǎ wángwèi yǐ
不赞叹我，自赞其身。以其自身坐法王位，以
qí zì shēnzuò yú fǎ zuò yǐ qí zì shēnfàng fǎ guāngmíng zhū fó suǒ
其自身坐于法座，以其自身放法光明，诸佛所
hù yú ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí zhèngjué shuō fǎ
护，于阿耨多罗三藐三菩提正觉说法。”

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒmó hē sà duǒ bó fó yán shì
尔时，药上菩提萨埵摩诃萨埵白佛言：“世
zūn dà dé shì zūn rì yè cháng dù wú liàngzhòngshēng rán zhūzhòng
尊！大德世尊日夜常度无量众生，然诸众
shēngyóu bù kě jìn
生犹不可尽。”

ěr shí shì zūngàoyàoshàng pú tí sà duǒmó hē sà duǒyán
尔时，世尊告药上菩提萨埵摩诃萨埵言：
shàn zāi shàn zāi shànnán zǐ néng yǐ cǐ yì wèn yú rú lái
“善哉，善哉！善男子，能以此义问于如来。
shànnán zǐ pì rú yǒu rén dà fù ráo cái duōyǒu nú bì duōyǒu
善男子，譬如有人，大富饶财，多有奴婢，多有
tiánzháiyuán lín gǔ mǐ dà xiǎomàidòu dàoshú hú má bǐ yú
田宅园林、谷米、大小麦豆、稻秫胡麻。彼于
chūn shí yī qiè zhòng zhí zhì shí zé shú shú fù shōuhuò gè gè
春时，一切种植，至时则熟，熟复收获，各各
bié chéng chéng yǐ shí zhī zhì yú chūn shí zhòng zhī rú qián shàn
别盛，盛已食之。至于春时，种之如前。善
nán zǐ zhòngshēngběn yè yì fù rú shì shòu lè bào jìn fù zuòshàn
男子，众生本业亦复如是，受乐报尽，复作善
yè zhòngzhūshàngēn zhòngshàngēn yǐ zēngzhǎngshàn fǎ zēng
业，种诸善根；种善根已，增长善法；增
shàn fǎ yǐ dé dà huān xǐ yàoshàng yǐ huān xǐ xīn yú bǎi yì jié
善法已，得大欢喜。药上，以欢喜心于百亿劫
lè bào bù shī shànnán zǐ rú chū fā yì pú tí sà duǒ bú duò è
乐报不失。善男子，如初发意菩提萨埵，不堕恶
dào zǒng zhī zhū fǎ
道，总知诸法。”

yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn yún hé chū fā yì
药上菩提萨埵白佛言：“世尊！云何初发意

pú tí sà duǒ ér jiànmèng yě
菩提萨埵而见梦也？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒyán shànnán zǐ chū fā yì pú
佛告药上菩提萨埵言：“善男子，初发意菩

tí sà duǒ yú qí mèngzhōngduōjiàn bù wèi hé yǐ gù jìng yī qiè
提萨埵于其梦中多见怖畏。何以故？净一切

yè bù kě yǐ shēn ér shòuzhòng kǔ yǐ shì zuì gù mèngjiàn bù wèi
业不可以身而受众苦，以是罪故梦见怖畏。”

yàoshàng bó fó yán shì zūn chū fā xīn pú tí sà duǒmèng
药上白佛言：“世尊！初发心菩提萨埵梦

zhōngjiàn hé děng bù
中见何等怖？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒ shànnán zǐ qí rénmèngjiàn
佛告药上菩提萨埵：“善男子，其人梦见

chì ránhuǒ jù bǐ pú tí sà duǒyīngzuò shì niàn yǐ cǐ huǒ jù
炽然火聚，彼菩提萨埵应作是念：‘以此火聚，

shāowǒ yī qiè fánnǎo yàoshàng shì míng dì yī mèngjiàn bù wèi
烧我一切烦恼。’药上，是名第一梦见怖畏。

yòujiànshuǐ liú gòuzhuó bú jìng bǐ chū fā xīn pú tí sà duǒyīngzuò shì
又见水流垢浊不净，彼初发心菩提萨埵应作是

niàn piǎowǒ yī qiè jié fù fánnǎo yàoshàng shì míngchū fā xīn
念：‘漂我一切结缚烦恼。’药上，是名初发心

pú tí sà duǒ dì èr mèngjiàn dà bù wèi yě
菩提萨埵第二梦见大怖畏也。”

yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn jiàn hé bù wèi
药上菩提萨埵白佛言：“世尊！见何怖畏？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒyán yú qí mèngzhōng zì jiàn
佛告药上菩提萨埵言：“于其梦中自见

tì fà yàoshàng pú tí sà duǒjiàn yǐ bù yīngkǒng bù hé yǐ gù
剃发。药上，菩提萨埵见已不应恐怖。何以故？

yīngzuò shì niàn tì tānchēn chīduò liù dàoshēng shànnán zǐ rú
应作是念：‘剃贪瞋痴堕六道生。’善男子，如

shì pú tí sà duǒ bú duò dì yù bú duòchùshēng bú duò è guǐ
是菩提萨埵不堕地狱，不堕畜生，不堕饿鬼，

bú duòlóngzhōng bú duòtiānzhōng yàoshàng chū fā xīn pú tí sà
不堕龙中，不堕天中。药上，初发心菩提萨

duǒwéi shēngqīngjìng fó guó tǔ zhōng
埵惟[76]生 清净佛国土 中 。”

fó gàoyàoshàng dāng lái mò shì hòu wǔ bǎi suì yǒuzhū pú tí
佛告药 上 :“ 当 来末世后五百岁，有诸菩提

sà duǒ xīn yuàn pú tí yǐ fā xīn gù dé zhòngduō rén huǐ rǔ dǎ mà
萨埵心 愿 菩提， 以发心故得 众 多人毁辱打骂。

yàoshàng yú bǐ dànyīngwèi qí shuō fǎ pú tí sà duǒ bù yīng qǐ yú
药 上，于彼但应为其说法：‘菩提萨埵不应起于

chēn huì zhī xīn
瞋 恚之心。’”

fó gàoyàoshàng wǒ yú wú liàngbǎi qiān yì jié xíngzhū kǔ xíng
佛告药 上 :“我于无 量百千亿劫，行诸苦行。

shànnán zǐ wǒ bú wèi zī shēngguó tǔ cái chǎn wèi zhī zhū fǎ shí xiàng
善男子，我不为资 生 国土财 产，为知诸法实 相

gù yàoshàng wǒ xíng kǔ xíng bù dé ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
故。药 上，我行苦行不得阿耨多罗三 藐 三菩提。

shànnán zǐ wǒwén cǐ fǎ jí rì dé ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
善 男子， 我闻此法即日得阿耨多罗三 藐 三菩提。

yàoshàng cǐ fǎ shènshēn rú shì fǎ ménnán dé wénmíng ruò dé
药 上， 此法甚 深！ 如是法门难得闻 名。若得

wén cǐ fǎ ménmíngzhě yī qiè dé ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
闻此法门 名 者， 一切得阿耨多罗三 藐 三菩提。

yàoshàng shì rén dé chāoqiān jié shēng sǐ shēngjìng fó guó tǔ[77]
药 上， 是人得 超 千劫 生 死， 生 净佛国土，

shàn zhī mièdào zhī dì yī dào shí dì yī shàngēn chéng jiù wú bǐ
善 知灭道，知第一道，识第一善 根， 成 就无比

shéntōng zhī wú bǐ miè yàoshàng yú rǔ yì yún hé yún hé míng
神 通， 知无比灭。药 上， 于汝意云何， 云何 名

miè
灭？”

yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn fǎ chùmíngmiè
药 上 菩提萨埵白佛言：“世尊！法处 名 灭。”

fó yán yàoshàng hé děng fǎ chù
佛言：“药 上， 何 等 法处？”

yàoshàng bó fó yán shì zūn fǎ shì fǎ chù rú shì zūnshuō
药 上 白佛言：“世尊！法是法处。如世尊 说，

[76] 丽本：唯；永乐北藏本及龙藏本：惟
[77] 丽本：國；永乐北藏本及龙藏本：國土

qín xíng jīng jìn　　qín chí jiè　　qín rěn rǔ　　shì míng fǎ zàng
勤行精进，勤持戒，勤忍辱，是名法藏。”

fó zàn yào shàng pú tí sà duǒ yán　　shàn zāi　　shàn zāi　　shàn
佛赞药上菩提萨埵言：“善哉，善哉！善

nán zǐ　　fó wèn cǐ yì　　rǔ shàn jiě shuō
男子，佛问此义，汝善解说。”

僧伽吒经卷第二

sēng qié zhà jīng juàn dì sān

僧伽吒经卷第三

yuánwèinántiānzhú yōuchán ní guówáng zǐ yuè pó shǒunuó yì

元魏南天竺[78]优禅尼国 王 子月婆首那译

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒmó hē sà duǒ bó fó yán shì
尔时，药 上 菩提萨埵摩诃萨埵白佛言：“世
zūn hé yīn yuán gù rú lái chū shì
尊！何因缘故如来出世？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒyán shànnán zǐ wèi lìng zhòng
佛告药 上 菩提萨埵言：“善男子，为令 众
shēngduōwén jù zú shì gù rú lái chūxiàn yú shì rú lái chū shì kāi
生 多闻具足，是故如来出现于世。如来出世开
gān lù fǎ ruò rú lái chū shì zé zhī yī qiè fǎ yǐ fāngbiàn gù
甘露法。若如来出世，则知一切法。以方 便故，
zhī shì jiān fǎ chū shì jiān fǎ zhī shì jiān zhì chū shì jiān zhì
知世间法、出世间法，知世间智、出世间智。”

yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn shì zūn zhī hé děng
药 上 菩提萨埵白佛言：“世尊！世尊知何 等
fǎ
法？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒyán yàoshàng rú lái zhī zhèng
佛告药 上 菩提萨埵言：“药 上，如来知 正
fǎ zhì yàoshàng yǐ shì zhì gù zǒngshè yī qiè fǎ yàoshàng
法智。药 上，以是智故，总 摄一切法。药 上，
ruòzhòngshēngwén rú lái chū shì xìn fǎ zhě cǐ shì dì yī lì yì
若 众 生 闻如来出世信法者，此是第一利益。

yàoshàng pì rú yǒu rén chūxíng zhì shēng wèi dé lì gù
“药 上，譬如有人，出行治 生，为得利故，
jiāngqiān rénzhòng dān fù jīn bǎo bǐ rén fù mǔ gào qí rén yán zǐ
将 千 人 众，担负金宝。彼人父母告其人言：‘子
shàn dì tīng cǐ jīn bǎozhě shì tā rén[79] zhī wù rǔ hǎoshǒu hù
善 谛听！此金宝者，是他人[79]之物。汝好 守 护，

[78] 丽本：元魏；永乐北藏本及龙藏本：元魏南天竺
[79] 丽本：他；永乐北藏本及龙藏本：他人

mò shǐ wáng shī qí rén chí bǎo wèi jīng duō shí zì zòngfàng yì
莫使亡失。’其人持宝，未经多时，自纵放逸，

suǒ chí jīn bǎo xī jiē sàn shī shì shí bǐ rén yōujiàn shè xīn xiū
所持金宝，悉皆散失。是时，彼人忧箭射心，羞

kuì cán chǐ bù néng guī jiā shí bǐ fù mǔ wén yǐ yōu chóu bēi qì
愧惭耻，不能归家。时彼父母闻已，忧愁悲泣，

ér shuō cǐ yán wǒ děngshēng cǐ è zǐ dànyǒu zǐ míng shēng wǒ
而说此言：‘我等生此恶子，但有子名，生我

jiā nèi cái wù xī jiē sàn shī lìng wǒ děng pín kǔ wéi tā nú pú
家内，财物悉皆散失，令我等贫苦，为他奴仆。’

jué wàng ér sǐ zǐ wén fù mǔ jì sàngwáng yǐ yì jué wàng sǐ
绝望而死。子闻父母既丧亡已，亦绝望死。

rú shì rú shì yàoshàng fó shuō cǐ fǎ yú wǒ fǎ zhōng wú jìng
如是，如是，药上，佛说此法，于我法中无净

xìn zhě bǐ wú suǒwàng lín mìngzhōng shí wéiyōunǎojiàn shè xīn ér
信者，彼无所望。临命终时，为忧恼箭射心而

sǐ rú bǐ fù mǔ wèi bǐ jīn bǎo jué wàngyōunǎo
死，如彼父母为彼金宝绝望忧恼。

rú shì yàoshàng yú wǒ fǎ zhōng wú jìng xīn zhě lín mìng
“如是，药上，于我法中无净心者，临命

zhōng shí shòu zhū kǔ tòng xiān fú shòu jìn hòu[80] bú zhòngshàn lín sǐ
终时受诸苦痛。先福受尽，后[80]不种善，临死

shí zhì yōunǎojiàn shè duò yú dì yù chùshēng è guǐ shòu
时至，忧恼箭射，堕于地狱、畜生、饿鬼，受

zhū kǔ tòng zuò rú shì yán shéi jiù jì wǒ lìng wǒ dé lí dì yù
诸苦痛。作如是言：‘谁救济我，令我得离地狱、

chùshēng è guǐ zhī kǔ yòu rú fù mǔ gào qí zǐ yán wèi lái
畜生、饿鬼之苦？’又如父母告其子言：‘未来

bìng kǔ bìngyǒu sǐ kǔ rǔ děng dé xiè tuō shí jiànxíng shí shēng
病苦，病有死苦。汝等得解脱时，见行识生，

shēnshòu kǔ tòng biàn tǐ jiāonǎo zì guān yǐ sǐ yǎn bú jiàn sè
身受苦痛，遍体燋恼。自观已死，眼不见色，

ěr bù wénshēng sì zhī jiē tòng bì guī yú sǐ biàn tǐ wán chī
耳不闻声，四支皆痛，必归于死。遍体顽痴，

yóu rú mù shí wú suǒ jué zhī zǐ dá fù mǔ[81] yù yán mò
犹如木石，无所觉知。’子答父母[81]，语言：‘莫

[80] 丽本：彼；永乐北藏本及龙藏本：後
[81] 丽本：子答父母；永乐北藏本及龙藏本：父母；校勘：子答父母

zuò shì yǔ lìng wǒ bù wèi guānshēn wú rè yì wú yú bìng wéi
作是语，令我怖畏！观身无热，亦无余病，惟
jiàn sǐ bù wǒ dāng guī shéi shéi jiù jì wǒ fù mǔ ruò tiān shéi
见死怖。我当归谁？谁救济我？父母若天，谁
néng jiù bá fù mǔ yì[82] yán jì sì tiānshén bì dé ān wěn
能救拔？’父母议[82]言：‘祭祀天神，必得安隐。’
zǐ dá fù mǔ dāng sù jì sì yǐ qiú ān lè sù zhì tiān cí[83]
子答父母：‘当速祭祀，以求安乐。速至天祀[83]，
wènshǒumiàorén shí bǐ fù mǔ dàotiān cí[84] zhōng shāoxiāng qiú
问守庙人。’时，彼父母到天祀[84]中，烧香求
yuàn shǒumiàozhěyán tiānshénchēn nù xū shāyáng shā rén
愿。守庙者言：‘天神瞋怒！须杀羊、杀人，
yǐ yòng jì sì rǔ zǐ kě tuō ěr shí fù mǔ zì sī wéiyán
以用祭祀，汝子可脱。’尔时，父母自思惟言：
wǒ děngyún hé wǒ jì pín qióng ruòtiānshénchēn wǒ zǐ bì sǐ
‘我等云何？我既贫穷，若天神瞋，我子必死；
ruò tiānshén xǐ bì dé dà ēn shí sù guī jiā jìn mài jiā cái
若天神喜，必得大恩。’时速归家，尽卖家财，
dé yáng yī kǒu fù yù yú rén qiě dài wǒ jīn shí rì xiānghuán
得羊一口。复语余人：‘且贷我金，十日相还。
ruò wú xiānghuán wǒ shēndāngwéi jūn zuò nú pú qí rén dé jīn
若无相还，我身当为君作奴仆。’其人得金，
yì shì mǎirén suǒmǎi zhī rén bù zhī dāngshā yǐ jì tiān cí[85] bìng
诣市买人。所买之人不知当杀，以祭天祀[85]。病
rén fù mǔ yú chī wú zhì jìng bú zhì jiā zhí yì tiān cí[86] yù shǒu
人父母，愚痴无智，竟不至家，直诣天祀[86]，语守
miàozhě rǔ sù wèi wǒ shè jì tiān cí[87] ěr shí fù mǔ zì shā
庙者：‘汝速为我设祭天祀[87]。’尔时，父母自杀
yáng shā rén ránhuǒ jì tiān ránhòutiān xià gào bǐ fù mǔ rǔ
羊、杀人，然火祭天，然后天下告彼父母：‘汝
děngmò bù wǒ hù rǔ zǐ lìng dé ān wěn ěr shí fù mǔ yǒng
等莫怖！我护汝子，令得安隐。’尔时，父母踊

---

82 丽本：答；永乐北藏本及龙藏本：議
83 丽本：祠；永乐北藏本及龙藏本：祀；祀同祠，祠音
84 丽本：祠；永乐北藏本及龙藏本：祀；祀同祠，祠音
85 丽本：祠；永乐北藏本及龙藏本：祀；祀同祠，祠音
86 丽本：祠；永乐北藏本及龙藏本：祀；祀同祠，祠音
87 丽本：祠；永乐北藏本及龙藏本：祀；祀同祠，祠音

yuèhuān xǐ zuò rú shì yán tiānshén yǔ wǒ dà ēn lìng wǒ zǐ chài
跃欢喜，作如是言：‘天神与我大恩，令我子差。’

shí bǐ fù mǔ huān xǐ huán jiā jiàn ér yǐ sǐ ěr shí fù mǔ
时彼父母，欢喜还家，见儿已死。尔时，父母

jiàn zǐ sǐ yǐ shēng dà chóunǎo yōujiàn shè xīn jué wàng ér sǐ
见子死已，生大愁恼，忧箭射心，绝望而死。”

fó gàoyàoshàng shànnán zǐ jìn è zhī shí yì fù rú shì
佛告药上：“善男子，近恶知识，亦复如是。”

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn rú shì
尔时，药上菩提萨埵白佛言：“世尊！如是

zhòngshēngduò yú hé chù
众生堕于何处？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒ shànnán zǐ mò wèn shì shì
佛告药上菩提萨埵：“善男子，莫问是事。”

yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn yuàn fó cí bēi
药上菩提萨埵白佛言：“世尊！愿佛慈悲，

shuō rú shì rén duò zài hé chù
说如是人堕在何处？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒyán shànnán zǐ rǔ jīn dì tīng
佛告药上菩提萨埵言：“善男子，汝今谛听！

qí rén mǔ zhě duò yú dà jiàohuàn[88] dì yù zhī zhōng qí fù duò yú
其人母者，堕于大叫唤[88]地狱之中。其父堕于

zhòng hé dì yù qí zǐ duò yú huǒshāorán dì yù shǒutiānmiàozhě
众合地狱。其子堕于火烧然地狱。守天庙者，

duò yú ē bí dà dì yù zhōng
堕于阿鼻大地狱中。”

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒmó hē sà duǒ bó fó yán shì
尔时，药上菩提萨埵摩诃萨埵白佛言：“世

zūn bǐ wǎng sǐ rén shēng yú hé chù
尊！彼枉死人生于何处？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒyán bǐ wǎng sǐ rén shēng yú
佛告药上菩提萨埵言：“彼枉死人生于

sān shí sāntiān zhī shàng
三十三天之上。”

yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn bǐ wǎng sǐ rén hé
药上菩提萨埵白佛言：“世尊！彼枉死人何

[88] 丽本：叫；永乐北藏本及龙藏本：叫唤

yīn yuán gù shēng yú sān shí sāntiān zhī shàng
因缘故生于三十三天之上？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒyán shànnán zǐ rǔ jīn dì tīng
佛告药上菩提萨埵言：“善男子，汝今谛听！

bǐ rén lín sǐ shí qǐ yī niànjìng xīn guī yī fó tuó yǐ cǐ shàngēn
彼人临死时，起一念净心归依佛陀。以此善根，

dāng liù shí jié shòu yú sān shí sāntiān zhī lè bā shí jié zhōng zì zhì
当六十劫受于三十三天之乐，八十劫中自识

sù mìng suǒshēng zhī chù lí zhūyōunǎo shēngshēng zhī chù lí zhūyōu
宿命，所生之处离诸忧恼，生生之处离诸忧

nǎo yī qiè kǔ miè yàoshàng jìn è zhī shí bù dé rù yú niè
恼，一切苦灭。药上，近恶知识，不得入于涅

pán
槃。”

yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn yún hé zhòngshēng
药上菩提萨埵白佛言：“世尊！云何众生

bù néng rù yú niè pán
不能入于涅槃？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒyán yù qiú niè pánzhě dāng qín
佛告药上菩提萨埵言：“欲求涅槃者，当勤

jīng jìn
精进。”

yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn yún hé míngjīng
药上菩提萨埵白佛言：“世尊！云何名精

jìn
进？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒ shànnán zǐ jīng jìn zhě míng
佛告药上菩提萨埵：“善男子，精进者，名

xū lǘ duō bō dì nì liú zhī guǒmíngjīng jìn chù suō jí lì tuó qié mí
须驴多波帝。逆流之果名精进处，娑吉利陀伽弥

guǒmíngjīng jìn chù ē nuó qié mí guǒmíngjīng jìn chù ē luó hē guǒ
果名精进处，阿那伽弥果名精进处，阿罗诃果

míngjīng jìn chù bō luó tí jiā fó tuóguǒmíngjīng jìn chù yuán jué zhī
名精进处，波罗提迦佛陀果名精进处，缘觉之

zhì míngjīng jìn chù pú tí sà duǒmíng zì pú tí sà duǒ dì guǒmíng
智名精进处，菩提萨埵名字、菩提萨埵地果名

jīng jìn chù yàoshàng rú shì děngchùmíngjīng jìn chù
精进处。药上，如是等处名精进处。”

yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn shì zūn yún hé
药上菩提萨埵白佛言：“世尊！世尊！云何
nì liú yún hé nì liú guǒ
逆流？云何逆流果？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒ shànnán zǐ pì rú yǒu rén
佛告药上菩提萨埵：“善男子，譬如有人，
zhòng yú shù mù bǐ zhòng shù yǐ jí rì shēng yá bǐ shù yī rì
种于树木。彼种树已，即日生芽。彼树一日
shàng xià gè shēngzhǎng yī yóuxún fù yǒu yī rén yì fù zhòng shù
上下各生长一由旬。复有一人，亦复种树，
bù dé qí suǒ fēngdòng bù shēng yí zhì yì chù èr rén gòngzhēng
不得其所，风动不生，移置异处。二人共诤，
hù xiāng fěi bàng bǐ rén rú shì gòngxiāngzhēng lùn guówángwén zhī
互相诽谤。彼人如是共相诤论。国王闻之，
jí chì chényán mǒuchù èr rén hù xiāng fěi bàng sù wǎnghuàn lái
即敕臣言：‘某处二人互相诽谤，速往唤来。’
pángchénshòu chì qiǎn shǐ wǎngzhuō shí bǐ shǐ rén wēi fú ér qù
傍臣受敕[89]，遣使往捉。时，彼使人微服而去，
zhì bǐ rén suǒ zuò rú shì yán wánghuàn rǔ děng shí bǐ èr rén
至彼人所，作如是言：‘王唤汝等。’时彼二人，
jīng bù yōuchóu wáng jīn hé gù mìng wǒ èr rén shì shí èr rén
惊怖忧愁：‘王今何故命我二人？’是时，二人
jì zhì wángsuǒ mò rán ér lì shí wángwènyán rǔ děng hé gù
既至王所，默然而立。时王问言：‘汝等何故
gòngxiāng fěi bàng ér qǐ dòuzhèng shí bǐ èr rén bó dà wángyán
共相诽谤而起斗诤？’时彼二人白大王言：
tīng wǒ suǒshuō wǒ jiè dé shǎo xǔ kòngxián zhī chù zhòng zhí shù
‘听[90]我所说！我借得少许空闲之处，种植树
lín jí rì shēng yá jí yè huāguǒ shú zhě zhōngbàn cǐ rén zhòng zhí
林，即日生芽及叶华果熟者中半。此人种植，
bù shēng yá yè jí yǐ huāguǒ xū yú shuò yí bǐ zhòng bù shēng
不生芽叶及以华果，须臾数移。彼种不生，
lái jiàn bàng huǐ ér qǐ dòuzhèng dà wáng rú shì zhī shì dà wáng
来见谤毁而起斗诤。大王，如是之事，大王
yīng zhī wǒ wú zuì guò
应知我无罪过。’

[89] 丽本：教；永乐北藏本及龙藏本：勅
[90] 丽本：大王！聽；永乐北藏本及龙藏本：聽

ěr shí dà wáng jí zhū dà chénmǎnsān shí yì gàozhū chén
“尔时，大王集诸大臣满三十亿，告诸臣

yán rǔ děng gè shuō zhū chén bó yán wǒ děng bù zhī shuō hé
言：‘汝等各说。’诸臣白言：‘我等不知说何

děng yǔ wángwènzhū chén rǔ děng pō jiàn jí rì zhòngshù jí
等语？’王问诸臣：‘汝等颇见即日种树即

shēng yá yè jí yǐ huāguǒshú zhězhōngbàn ěr shí zhū chéncóng
生芽叶及以华果熟者中半？’尔时，诸臣从

zuò ér qǐ bó dà wángyán dà wáng wǒ děng bù néng jué dìng xìn
座而起，白大王言：‘大王！我等不能决定信

shòu rú cǐ zhī yǔ hé yǐ gù dà wáng cǐ shì xī yǒu ěr
受如此之语[91]。何以故？大王，此事希有。’尔

shí dà wángwèn bǐ rén yán rú rǔ suǒshuō shì shì shí fǒu ěr
时，大王问彼人言：‘如汝所说是事实不？’尔

shí bǐ rén bó dà wángyán cǐ shí bú miù wáng fù dá yán
时，彼人白大王言：‘此实不谬。’王复答言：

rú rǔ suǒshuō rú cǐ zhī shì jí rì zhòngshù jí shēng yá yè jí
‘如汝所说如此之事，即日种树即生芽叶及

yǐ huāguǒ cǐ shì nán xìn ěr shí bǐ rén bó dà wángyán yuàn
以华果，此事难信。’尔时，彼人白大王言：‘愿

wáng zì zhí zhī qí xū shí
王自植，知其虚实。’

shí wáng jí sān shí yì chén jìn shǒu bǐ rén rán hòu dà
“时，王集三十亿臣，禁守彼人，然后大

wáng zì zhòng qí shù bù shēng yá yè bù shēnghuāguǒ ěr shí
王自种其树，不生芽叶，不生华果。尔时，

dà wáng xīn dà huì nù chì zhū chényán rǔ děng sù qǔ lì fǔ
大王心大恚怒，敕诸臣言：‘汝等速取利斧。

bǐ suǒzhòngshù yǎnglìngzhuó fá ěr shí zhū chénshòuwáng chì
彼所种树，仰令斫伐。’尔时，诸臣受王敕

lìng zhuóduàn bǐ shù yī shùduàn yǐ shēng shí èr shù zhuó shí èr
[92]令，斫断彼树。一树断已生十二树，斫十二

shùduànshēng èr shí sì shù jīng yè huāguǒ jiē shì qī bǎo ěr shí
树断生二十四树，茎叶华果皆是七宝。尔时，

èr shí sì shùbiànshēng èr shí sì yì jī niǎo jiē shì jīn zuǐ qī bǎo
二十四树变生二十四亿鸡鸟，皆是金嘴，七宝

[91] 丽本：言；永乐北藏本及龙藏本：語
[92] 丽本：教；永乐北藏本及龙藏本：勅

yǔ yì ěr shí dà wáng fù shēng chēn nù zì zhí lì fǔ wǎng
羽翼。尔时，大王复生瞋怒，自执利斧，往
fá bǐ shù wángzhuó shù shí cóng shù chū shēng gān quán měi shuǐ shí
伐彼树。王斫树时，从树出生甘泉美水。时
wáng cán kuì chì zhū chén yán fàng bǐ èr rén zhū chén bó yán
王惭愧，敕诸臣言：‘放彼二人。’诸臣白言：
dà wáng shòu chì zhū chén qù yǐ fàng bǐ èr rén jiāng zhì
‘大王！受敕[93]！’诸臣去已，放彼二人，将至
wáng suǒ wángwèn qí rén rǔ zhòng cǐ shù zhuó rǔ yī shù shēng
王所。王问其人：‘汝种此树，斫汝一树生
shí èr shù zhuó shí èr shù shēng èr shí sì shù wǒ suǒ zhòng shù bù
十二树，斫十二树生二十四树。我所种树，不
shēng yá yè bù shēng huā guǒ cǐ shì yún hé qí rén dá wáng
生芽叶，不生华果。此事云何？’其人答王：
rú wǒ cǐ fú dé dà wáng zé wú rú shì fú dé ěr shí sān
‘如我此福德，大王则无如是福德。’尔时，三
shí yì dà chén hú guì bó qí rén yán rǔ kě zhì guó ér jū wáng
十亿大臣胡[94]跪，白其人言：‘汝可治国而居王
wèi
位！’

ěr shí qí rén wèi zhū chén zhòng ér shuō jì yán
“尔时，其人为诸臣众，而说偈言：

wǒ bù qiú wáng wèi bù qiú shì cái bǎo
我不求王位　不求世财宝
xīn huái wú shàng yuàn yuàn chéng èr zú zūn
心怀无上愿　愿成二足尊
dé jì miè niè pán dào bǐ chéng rú lái
得寂灭涅槃　到[95]彼成如来
wèi rǔ děng shuō fǎ lìng dào niè pán chéng
为汝等说法　令到涅槃城
wǎng xī zuò bú shàn lìng wǒ rù wáng yù
往昔作不善　令我入王狱
yù fù shòu zhū kǔ zuì bào xī yǐ jìn
狱缚受诸苦　罪报悉已尽

[93] 丽本：教；永乐北藏本及龙藏本：敕
[94] 丽本：胡；永乐北藏本及龙藏本：互；校勘：胡
[95] 丽本：至；永乐北藏本及龙藏本：到

ěr shí yǒu sān wàn èr[96] qiān gāo zuò yī yī gāo zuò gāo èr
“尔时，有三万二千高座，一一高座高二
shí wǔ yóu xún yī gāo zuò shàng yǒu èr shí wǔ yì jī ér zài qí shàng
十五由旬。一高座上有二十五亿鸡而在其上，
yǐ jīn wéi zuǐ qī bǎo yǔ yì chū rén yīn shēng gào bǐ wáng yán
以金为嘴，七宝羽翼，出人音声，告彼王言：
‘dà wáng bú shàn bú shàn zhuó fá zhū shù yǐ cǐ zuì yè bì rù
大王不善不善！斫伐诸树，以此罪业，必入
è dào wáng bù zhī yé zhòng cǐ shù zhě shì hé děng rén dà
恶道。王不知耶？种此树者是何等人？’大
wáng dá yán wǒ wèi shěn zhī yuàn wèi wǒ shuō hé děng dà rén zhòng
王答言：‘我未审之！愿为我说，何等大人种
cǐ shù yé jī niǎo gào wáng rú cǐ rén zhě zhào míng shì jiān
此树耶？’鸡鸟告王：‘如此人者，照明世间，
míng wú shàng shì dāng dù yī qiè zhòng shēng shēng lǎo bìng sǐ wáng
名无上士，当度一切众生生老病死。’王
fù wèn yán bǐ shì hé rén zhòng shù bù shēng bǐ zuò hé děng bú
复问言：‘彼是何人，种树不生？彼作何等不
shàn zhī yè bù shēng dāng wèi wǒ shuō niǎo dá wáng yán bǐ shì
善之业不生？当为我说。’鸟答王言：‘彼是
tí pó dá duō zhòng shù bù shēng wú shǎo shàn gēn shù yún hé shēng
提婆达多，种树不生。无少善根，树云何生？’
ěr shí sān shí yì dà chén wén cǐ fǎ mén jiē dé shí dì chéng jiù
尔时，三十亿大臣闻此法门，皆得十地，成就
shén tōng shí bǐ guó wáng yì dé shí dì dé tōng dá yī qiè shàn
神通。时，彼国王，亦得十地，得通达一切善
fǎ sān mèi
法三昧。”

ěr shí yào shàng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ bó fó yán shì
尔时，药上菩提萨埵摩诃萨埵白佛言：“世
zūn hé yīn yuán gù cǐ sān shí yì chén jiē dé shí dì chéng jiù shén
尊！何因缘故，此三十亿臣皆得十地成就神
tōng
通？”

ěr shí shì zūn gào yào shàng pú tí sà duǒ shàn nán zǐ rǔ
尔时，世尊告药上菩提萨埵：“善男子，汝

[96] 丽本：三；永乐北藏本及龙藏本：二

jīn dì tīng jí shí wēi xiào cóng qí miàn mén fàng bā wàn sì qiān
今谛听。”即时微笑，从其面门放八万四千
guāngmíng wú liàng zhǒng zhǒng qīng huáng chì bái hóng zǐ
光明，无量种种青、黄、赤、白、红、紫
guāngmíng qí guāng biàn zhào wú liàng shì jiè zhào shì jiè yǐ huán
光明。其光遍照无量世界，照世界已，还
zhì fó suǒ rào fó sān zā cóng fó dǐng rù
至佛所，绕佛三匝，从佛顶入。

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ bó fó yán shì
尔时，药上菩提萨埵摩诃萨埵白佛言：“世
zūn hé yīn yuán gù rú lái xiàn cǐ xī yǒu zhī xiàng ruò wú yīn yuán
尊！何因缘故如来现此希有之相？若无因缘，
rú lái zhōng bú xiàn xī yǒu shì
如来终不现希有事。”

fó gào yàoshàng pú tí sà duǒ yán shànnán zǐ rǔ jiàn zhòng
佛告药上菩提萨埵言：“善男子，汝见众
rén cóng shí[97] fāng lái jí huì cǐ fǒu
人从十[97]方来集会此不？”

yàoshàng pú tí sà duǒ bó yán bú jiàn yě shì zūn
药上菩提萨埵白言：“不见也，世尊！”

fó gào yàoshàng pú tí sà duǒ yán shànnán zǐ rǔ guān shí
佛告药上菩提萨埵言：“善男子，汝观十
fāng yī qiè shì jiè
方一切世界。”

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ jí guān shí fāng
尔时，药上菩提萨埵摩诃萨埵即观十方，
jiàn dōng fāng miàn yǒu yī dà shù fù qī qiān yóu xún jiàn èr wàn wǔ qiān
见东方面有一大树，覆七千由旬，见二万五千
yì zhòng shēng zài bǐ jí huì mò rán ér zuò bù yǐn bù shí fù
亿众生，在彼集会，默然而坐，不饮不食。复
jiàn nán fāng yǒu yī dà shù fù qī qiān yóu xún xià yǒu èr wàn wǔ qiān
见南方有一大树，覆七千由旬，下有二万五千
yì zhòng shēng jù gòng jí huì bù yǔ bù shí bù xíng mò rán ér zhù
亿众生，俱共集会，不语不食不行，默然而住。
fù jiàn xī fāng yǒu yī dà shù fù qī qiān yóu xún xià yǒu èr wàn wǔ
复见西方有一大树，覆七千由旬，下有二万五

[97] 丽本：十；永乐北藏本及龙藏本：四；校勘：十

qiān yì zhòngshēng jù gòng jí huì bù yǔ bù shí bù xíng mò rán ér
千亿众生，俱共集会，不语不食不行，默然而
zhù fù jiàn běifāngyǒu yī dà shù fù qī qiānyóuxún xià yǒu èr wàn
住。复见北方有一大树，覆七千由旬，下有二万
wǔ qiān yì zhòngshēng jù gòng jí huì bù yǔ bù shí bù xíng mò rán
五千亿众生，俱共集会，不语不食不行，默然
ér zhù fù jiànshàngfāngyǒu yī dà shù fù qī qiānyóuxún xià yǒu
而住。复见上方有一大树，覆七千由旬，下有
èr wàn wǔ qiān yì zhòngshēng jù gòng jí huì bù yǔ bù shí bù xíng
二万五千亿众生，俱共集会，不语不食不行，
mò rán ér zhù fù jiàn xià fāngyǒu yī dà shù fù qī qiānyóuxún xià
默然而住。复见下方有一大树，覆七千由旬；下
yǒu èr wàn wǔ qiān yì zhòngshēng jù gòng jí huì bù yǔ bù shí bù
有二万五千亿众生，俱共集会，不语不食不
xíng mò rán ér zhù
行，默然而住。

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn wǒ yù
尔时，药上菩提萨埵白佛言：“世尊！我欲
shǎowèn rú lái yīng zhèngbiàn zhī ruò fó tīng xǔ nǎi gǎn fā wèn
少问如来、应、正遍知，若佛听许乃敢发问。”

ěr shí shì zūn gàoyàoshàng pú tí sà duǒyán shànnán zǐ
尔时，世尊告药上菩提萨埵言：“善男子，
suí rǔ suǒwèn rú lái xī néngwèi rǔ jiě shuō
随汝所问，如来悉能为汝解说。”

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn hé yīn
尔时，药上菩提萨埵白佛言：“世尊！何因
yuán gù cóng yú shí fāngyǒu wú liàngzhòngshēng ér lái jí huì yǐ
缘故，从于十方有无量众生而来集会？以
shéishén lì ér lái zhì cǐ
谁神力而来至此？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒyán zì yǐ shén lì ér lái zhì
佛告药上菩提萨埵言：“自以神力而来至
cǐ
此。”

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn wǒ yù
尔时，药上菩提萨埵白佛言：“世尊！我欲
guānzhū shì jiè yǐ shéishén lì ér wǎng zhì bǐ
观诸世界，以谁神力而往至彼？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒ yǐ rǔ shén lì zì wǎng zhì
佛告药上菩提萨埵："以汝神力自往至
bǐ
彼。"

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒrào fó sān zā hū rán bú xiàn
尔时，药上菩提萨埵绕佛三匝，忽然不现。

guò jiǔ shí liù yì shì jiè yǒu yī shì jiè míng rì yuèmíng bǐ guóyǒu
过九十六亿世界，有一世界，名日月明。彼国有
fó hào rì yuè tǔ rú lái yīnggòng zhèngbiàn zhī yǔ bā wàn yì
佛，号日月土如来、应供、正遍知，与八万亿
pú tí sà duǒgōng jìng wéi rào ér wèi shuō fǎ yàoshàng pú tí sà duǒ
菩提萨埵恭敬围绕而为说法。药上菩提萨埵
mó hē sà duǒ jì dào bǐ guó zhì rì yuè tǔ rú lái qián dǐng lǐ fó zú
摩诃萨埵既到彼国，至日月土如来前，顶礼佛足，
bó fó yán shì zūn hé yīn yuán gù yú suō pó shì jiè zài shì
白佛言："世尊！何因缘故，于娑婆世界，在释
jiā móu ní fó qián[98] guān yú shí fāng jiàn wú liàngzhòngshēng jí huì
迦牟尼佛前观于十方，见无量众生集会，
zài cǐ bú jiàn
在此不见？"

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ zhì rì yuè tǔ rú
尔时，药上菩提萨埵摩诃萨埵至日月土如
lái qián bó fó yán shì zūn wǒ guò jiǔ shí liù yì zhū fó guó tǔ
来前白佛言："世尊！我过九十六亿诸佛国土，
lái zhì yú cǐ bú jiàn yī rén shì zūn shéijiànshéiwén wú zhī wú jué
来至于此，不见一人。世尊！谁见谁闻无知无觉
shù shàng ér shēngzhòngshēng
树上而生众生？"

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒyán fú yě shànnán zǐ rǔ
佛告药上菩提萨埵言："不也。善男子，汝
pō jiàn pō wén wú zhī wú jué zhī shù néngshēngrén fǒu
颇见颇闻无知无觉之树能生人不？"

yàoshàng bó fó yán shì zūn bú jiàn bù zhī
药上白佛言："世尊！不见不知。"

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒ rǔ yù jiàn fǒu wǒ jīn shì
佛告药上菩提萨埵："汝欲见不？我今示

[98] 丽本：前；永乐北藏本及龙藏本：佛前

rǔ
汝。”

yàoshàng bó fó yán shì zūn yuàn yù jiàn zhī
药上白佛言：“世尊！愿欲见之。”

ěr shí rì yuè tǔ rú lái qū shēn bì qǐng bǎi qiān yì zhòng jiē
尔时，日月土如来屈伸臂顷，百千亿众皆

xī lái jí yī yī zhòngshēngshǒu zhí xiānghuā gòngyǎng rú lái
悉来集。一一众生手执香华，供养如来。

yàoshàng rǔ jīn jiàn fǒu
“药上，汝今见不？”

yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán yǐ jiàn shì zūn jiàn yǐ
药上菩提萨埵白佛言：“已见，世尊！见已

shàn shì
[99]，善逝！”

fó gàoyàoshàng shànnán zǐ cǐ zhūzhòngshēng wú jué wú zhī
佛告药上：“善男子，此诸众生无觉无知，

jiē xī rú huàn
皆悉[100]如幻。”

shí bǐ sānwàn yì zhòngshēng gè shēnliǎngshǒu yǐ zhūxiānghuā
时，彼三万亿众生各伸两手，以诸香华

gòngyǎng rú lái
供养如来。

yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn cǐ shì xī yǒu
药上菩提萨埵白佛言：“世尊！此事希有！

xū yú zhī jiān cǐ zhūzhòngshēng gè shēng bǎi shǒu gòngyǎng rú lái shàng
须臾之间此诸众生各生百手供养如来尚

bù dé tuō kuàngliǎngshǒuzhě
不得脱，况两手者？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒyán rú shì rú shì shànnán
佛告药上菩提萨埵言：“如是，如是。善男

zǐ cǐ zhūzhòngshēng wú jué wú zhī ér shēng ér miè shànnán zǐ
子，此诸众生无觉无知，而生而灭。善男子，

wǒ shēn yì rú shì rú huàn rú huà ér shì shēngmiè
我身亦如是，如幻如化，而示生灭。”

yàoshàng bó fó yán shì zūn hé děng shì shàozhòngshēng
药上白佛言：“世尊！何等是少众生？

---

[99] 丽本：已見；永乐北藏本及龙藏本：見已
[100] 丽本：悉皆；永乐北藏本及龙藏本：皆悉

hé zhě shì lǎo zhòngshēng
何者是老 众 生？”

fó gàoyàoshàng shànnán zǐ yì yǒu lǎo zhě yì yǒushào
佛告药 上：“善 男子，亦有老者，亦有少

zhě
者。”

yàoshàng bó fó yán shì zūn yuàn fó jiě shuō hé zhě shì
药 上 白佛言：“世尊！ 愿 佛解 说，何者是

yě
也？”

fó gàoyàoshàng wú fú shuāizhě shì lǎo zhòngshēng cóng
佛告药 上：“无福 衰 者，是老 众 生 。从

bǐ shù shēngzhě shì shàozhòngshēng
彼树 生 者，是少 众 生 。”

yàoshàng bó fó yán shì zūn wǒ yù jiàn bǐ shàozhòngshēng
药 上 白佛言：“世尊！ 我欲见彼少 众 生

děng
等。”

ěr shí rì yuè tǔ rú lái jí shēnyòu bì cóng yú sì fāngyǒu
尔时，日月土如来即伸右臂， 从 于四方有

bǎi qiān yì zhòngshēng jù lái jí huì zhì rú lái suǒ dǐng lǐ fó zú
百千亿 众 生 俱来集会，至如来所，顶礼佛足，

rào fó sān zā zài fó qián lì mò rán ér zhù
绕佛三匝， 在佛前 立， 默然而住。

yàoshàng bó fó yán shì zūn cǐ zhū zhòngshēng hé gù fó
药 上 白佛言：“世尊！ 此诸[101] 众 生 何故佛

qián mò rán ér zhù
前默然而住？”

fó gàoyàoshàng shànnán zǐ rǔ bù zhī yé dì dà zhī xìng
佛告药 上：“善 男子，汝不知耶？ 地大之性

wú yán wú shuō fǎ jù wú zhī wú jué hé yǐ gù yàoshàng cǐ
无言无 说， 法聚无知无觉。何以故？ 药 上， 此

zhū shàozhòngshēng bú jiànshēng bú jiànmiè bú jiàn lǎo bìng sǐ yōu
诸少 众 生，不见 生，不见灭，不见老病死忧

bēi kǔ nǎo jù shòu yī qiè kǔ tòng zhī nǎo yún hé ér yǔ shì gù
悲苦恼，具受一切苦痛之恼，云何而语？ 是故，

[101] 丽本：此；永乐北藏本及龙藏本：此諸

yàoshàng rú shì zhòngshēngyīngdāngjiào zhī
药上，如是众生应当教之。”

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒmó hē sà duǒ bó fó yán shì
尔时，药上菩提萨埵摩诃萨埵白佛言：“世

zūn shàozhòngshēngzhě cóng hé suǒ lái hé chùzhōng dāngshēng
尊！少众生者，从何所来？何处终？当生

hé chù bù zhī fǎ zhě
何处不知法者？”

fó gàoyàoshàng shànnán zǐ rǔ jīn dì tīng cǐ zhūzhòng
佛告药上：“善男子，汝今谛听！此诸众

shēng fēi shì rén zuò fēi jīn shī zuò fēi tiě shī zuò fēi mù shī zuò
生非是人作，非金师作，非铁师作，非木师作，

fēi yáo[102] shī zuò fēi wángzhě zuò nán nǚ hé hé è yè ér shēng
非窑[102]师作，非王者作。男女和合恶业而生，

shòuzhū kǔ tòng zuò bú shànxíng shòu rú shì kǔ míngshàozhòngshēng
受诸苦痛，作不善行，受如是苦，名少众生。

yàoshàng bǐ bù yǔ fó yán bù lǐ rú lái bǐ shòu wú liàng wú biān
药上，彼不与佛言，不礼如来，彼受无量无边

zhī kǔ yàoshàng yǒushàozhòngshēng bú gòng fó yǔ zhě shòu rú shì
之苦。药上，有少众生不共佛语者，受如是

wú liàng wú biān kǔ nǎo yàoshàng yǐ bú shàn zhī kǔ yīn yuán gù
无量无边苦恼。药上，以不善知苦因缘故，

bú gòng fó yǔ bú gòng fó yǔ gù bù zhī shàn bù zhī è[103] suī
不共佛语；不共佛语故，不知善，不知恶[103]。虽

dé rén shēn bù zhī shēng bù zhī miè yàoshàng shì míngniánshào
得人身，不知生，不知灭。药上，是名年少

zhòngshēng
众生。”

yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn niánshàozhòng
药上菩提萨埵白佛言：“世尊！年少众

shēngyún hé shēng yún hé miè
生云何生、云何灭？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒyán shànnán zǐ pì rú yǒurén
佛告药上菩提萨埵言：“善男子，譬如有人，

yǐ mù tiāohuǒ mù zé jiànshāo rú shì yàoshàng zhòngshēng zhī
以木挑火，木则渐烧。如是，药上，众生之

[102] 丽本：陶；永乐北藏本及龙藏本：窑
[103] 丽本：恶，不知生；永乐北藏本及龙藏本：恶

lèi chūshēng shí kǔ zhōng kǔ sǐ kǔ
类，初生时苦、中苦、死苦。”

yàoshàng bó fó yán shì zūn shēng shí shéishēng miè shí shéi
药上白佛言：“世尊！生时谁生？灭时谁灭？”

fó gàoyàoshàng shànnán zǐ rú fó zhī shēng rú fó zhī
佛告药上：“善男子，如佛之生，如佛之灭。譬如有人，闭在暗室，眼无所见。复有异人，曾受苦恼，作是思惟：‘此人受苦甚为可愍！若不得脱是人必死。’以火与之，令得少明。时暗室人见火欢喜，心得安隐[104]。尔时，彼火以少因缘炽然，火焰烧彼暗室。尔时，彼人被烧而死。时王闻之，作如是念：‘我国众生，若有所犯，更不系缚。’尔时，国王告下人民：‘汝等诸人莫生怖畏，于我国内施汝无畏。若有所犯，不加害汝，亦不杀汝，皆当安隐，莫生怖畏。’药上，如来亦复如是，烧诸烦恼，灭诸病苦。犹如彼人，为令暗室众生安隐，自烧而死；如来如是，为诸众生令得安隐，不惜身命，拔诸系缚，令得解脱。如是，药上，如来永离三毒之恼，为诸世间作大灯明；于地狱、畜生、

[104] 丽本：樂；永乐北藏本及龙藏本：隱

è guǐ ē xiū luó lǎo shàozhòngshēng bá lìng xiè tuō
饿鬼、阿修罗、老少 众 生 拔令解脱。”

ěr shí zhū tiān yú xū kōngzhōng ér shuō jì yán
尔时，诸天于虚空 中，而说偈言：

zuì shèng hǎo fú tián yī qiè tiánzhōngshèng
最 胜 好福田 一切田中 胜
shì jiān wú shàng zūn zēng zhǎng zhū fó zǐ
世间无 上 尊 增 长 诸佛子
fó tián zuì shèng tián néng chú zhū bù wèi
佛田最 胜 田 能 除诸怖畏
dà shī shàn fāng biàn shǒu hù zhūzhòngshēng
大师善 方 便 守护诸众 生
zhù yú niè pán jiè ér shì zài shì jiān
住于涅槃界 而示在世间
lìng shì jiān jì miè fó wéi wú shàng shī
令世间寂灭 佛为无上师
jiù hù shàozhòngshēng yì jiù lǎo zhòngshēng
救护少 众 生 亦救老众 生
sān jiè zhū zhòngshēng fāng biàn ér dù zhī
三界诸 众 生 方 便而度之
bì zhū dì yù mén jí chù shēng è guǐ
闭诸地狱门 及畜生饿鬼
cǐ shì dé ān lè tā shì yì ān lè
此世得安乐 他世亦安乐

ěr shí rú lái jí shí wēixiào ér shuō jì yán
尔时，如来即时微笑，而说偈言：

shàn zāi jiànshànrén shàn zāi jiàn fó tuó
善哉见善人 善哉见佛陀
shàn zāi wén fǎ zhě shàn zāi néng jìng sēng
善哉闻法者 善哉能敬僧
shàn zāi cǐ fǎ mén miè chú yī qiè è
善哉此法门 灭除一切恶

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒmó hē sà duǒ bó fó yán shì
尔时，药上菩提萨埵摩诃萨埵白佛言：“世
zūn hé yīn yuán gù rú lái wēixiào ruò wú yīn yuán rú lái zhōng bú
尊！何因缘故如来微笑？若无因缘，如来终不
xiàn xī yǒuxiàng
现希有相。”

fó gàoyàoshàng shànnán zǐ rǔ jiàn cǐ děngshàozhòngshēng
佛告药上：“善男子，汝见此等少众生
fǒu
不？”

yàoshàng bó fó yán shì zūn wěi rán yǐ jiàn
药上白佛言：“世尊！唯然已见。”

fó gàoyàoshàng shànnán zǐ cǐ zhūzhòngshēng jīn rì jiē dé
佛告药上：“善男子，此诸众生今日皆得
zhù yú shí dì
住于十地。”

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒyǒngshēn xū kōng
尔时，药上菩提萨埵摩诃萨埵踊身虚空
gāo bā wànyóuxún gòng bā wàn yì tiān zǐ yú rú lái shàngsànzhòng
高八万由旬，共八万亿天子，于如来上散众
miàohuā dì shàngniánshàozhūzhòngshēngděng jiē lǐ fó zú ěr shí
妙华。地上年少诸众生等皆礼佛足。尔时，
yàoshàng yú xū kōngzhōng ér zuò shì yán sānqiān dà qiān shì jiè zhòng
药上于虚空中而作是言：“三千大千世界众
shēng jiē wén cǐ shēng dì yù zhòngshēngwén cǐ shēngzhě xī dé xiè
生皆闻此声。地狱众生闻此声者，悉得解
tuō sān shí sāntiānwén cǐ yīn shēng jiē lái jí huì
脱。三十三天闻此音声，皆来集会。”

shí sānqiān dà qiān shì jiè liù zhǒngzhèndòng shí dà hǎi zhōng
时，三千大千世界六种震动。时大海中，
bā wàn sì qiānlóngwángdòng ér lái jí sānwàn yì yán fú tí yè chā
八万四千龙王动而来集；三万亿阎浮提夜叉
jù lái jí huì èr wàn wǔ qiān yì luó chà è guǐ jù lái jí huì shí
俱来集会；二万五千亿罗刹、饿鬼俱来集会。时，
rú lái suǒ dà zhòng xī jí ěr shí rú lái wèi zhū niánshàozhòngshēng
如来所大众悉集。尔时，如来为诸年少众生
shuō fǎ cóng shí fāng shì jiè yǒu bǎi qiān yì zhū pú sà zhòng gè yǐ[105]
说法。从十方世界有百千亿诸菩萨众，各以
shén lì jù lái jí huì
神力俱来集会。

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn cóng shí
尔时，药上菩提萨埵白佛言：“世尊！从十

[105] 丽本：以自；永乐北藏本及龙藏本：以

fāngguóyǒu wú liàng pú sà jù lái jí huì wú liàngtiān lóng yè chā
方国有无量菩萨俱来集会；无量天、龙、夜叉、
qián tà pó ē xiū luó jiā lóu luó è guǐ dì yù jiē lái jí huì
乾闼婆、阿修罗、迦楼罗、饿鬼、地狱皆来集会，
yù wénzhèng fǎ wéi[106] yuàn shì zūn dāngwèishuō zhī
欲闻 正 法。惟[106] 愿 世尊 当 为说之。”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒyán shànnán zǐ
佛告药 上 菩提萨埵摩诃萨埵言：“善 男子，
rǔ xià zhì cǐ
汝下至此。”

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒ yǐ zì shén lì cóngshàng ér xià
尔时，药 上 菩提萨埵以自 神力从 上 而下，
xiàng fó hé zhǎng dǐng lǐ fó zú bó fó yán shì zūn fǎ jù fǎ
向 佛合 掌，顶礼佛足，白佛言：“世尊！法聚法
jù zhě hé yīn yuán gù míngwéi fǎ jù
聚者，何因 缘 故 名 为法聚？”

fó gàoyàoshàng shànnán zǐ fǎ jù zhě míngyuē jìngxíng
佛告药 上：“善 男子，法聚者，名 曰净行。
jìngxíngzhě néng lí yī qiè bú shàn zhī fǎ shànnán zǐ rǔ jiàn rú
净行者，能 离一切不 善 之法。善 男子，汝见如
cǐ shàozhòngshēng fǒu
此 少 众 生 不？”

yàoshàng bó fó wěi rán yǐ jiàn
药 上 白佛：“唯然，已见。”

fó gàoyàoshàng cǐ zhūzhòngshēng lí xié yín gù bì dé
佛告药 上：“此诸 众 生，离邪淫故，必得
zhū tuó luó ní bì dé jù zú yī qiè zhū fǎ
诸陀罗尼，必得具足一切诸法。”

僧伽吒经卷第三

[106] 丽本：唯；永乐北藏本及龙藏本：惟

sēng qié zhà jīng juàn dì sì

僧伽吒经卷第四

yuánwèinántiānzhú yōuchán ní guówáng zǐ yuè pó shǒunuó yì

元魏南天竺[107]优禅尼国王子月婆首那译

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒmó hē sà duǒ bó fó yán shì

尔时，药上菩提萨埵摩诃萨埵白佛言：“世

zūn yǐ hé fāngbiàn lìng zhū zhòngshēng xī wénzhèng fǎ

尊！以何方便令诸众生悉闻正法？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒmó hē sà duǒyán shànnán zǐ

佛告药上菩提萨埵摩诃萨埵言：“善男子，

yǒu zhū zhòngshēng wǒ shuōshēng kǔ ér bù tīngshòu lǎo kǔ bìng kǔ

有诸众生，我说生苦，而不听受老苦、病苦、

yōu bēi zhī kǔ yuànzēng huì kǔ ài bié lí kǔ sǐ miè zhī kǔ yào

忧悲之苦、怨憎会苦、爱别离苦、死灭之苦。药

shàng shì míng yī qiè kǔ

上，是名一切苦。”

shí shàozhòngshēngwén cǐ fǎ yǐ hé zhǎng lǐ fó bó fó

时，少众生闻此法已，合掌礼佛，白佛

yán shì zūn wǒ děng yì yǒu sǐ yé

言：“世尊！我等亦有死耶？”

fó gàoniánshàoděng rǔ yī qiè zhòngshēng yì guī yú sǐ

佛告年少等：“汝一切众生亦归于死。”

bǐ shàozhòngshēng bó fó yán shì zūn yún hé sǐ zhì

彼少众生白佛言：“世尊！云何死至？”

fó yán shànnán zǐ lín sǐ zhī shí mièxíng shí fēng qǐ

佛言：“善男子，临死之时，灭行识风起，

shí zhuǎnfēng qǐ shí xiāngyìngfēng qǐ shànnán zǐ shì sānzhǒngfēng

识转风起，识相应风起。善男子，是三种风，

lín sǐ zhī shí dòng yú xíng shí

临死之时，动于行识。”

bǐ shàozhòngshēng bó fó yán shì zūn hé děngsān fǎ lín sǐ

彼少众生白佛言：“世尊！何等三法临死

[107] 丽本：元魏；永乐北藏本及龙藏本：元魏南天竺

zhī shí nǎo yú shēn shí
之时恼于身识？”

fó yán shànnán zǐ yī zhě dāonǎo èr zhě zhēnnǎo
佛言：“善男子，一者，刀恼；二者，针恼；

sān zhě zhàngnǎo shì sānzhǒngfēngnǎo qiè qí shēn
三者，杖恼。是三种风恼切其身。”

bǐ shàozhòngshēng bó fó yán shì zūn hé zhě shì shēn
彼少众生白佛言：“世尊！何者是身？”

fó yán shànnán zǐ shēnmínghuǒ jù shēnmíngshāorán
佛言：“善男子，身名火聚，身名烧然，

shēnmíng yú chī shēnmíngbēnghuài shēnmíng cì jù shēnmíng qiūzhǒng
身名愚痴，身名崩坏，身名刺聚，身名丘冢，

shēnmíngshuǐpào shēnmíngzhòngdàn shēnmíngshēngnǎo shēnmínglǎo
身名水泡，身名重担，身名生恼，身名老

bìng kǔ nǎo shēnmíngwéi sǐ ài bié lí yuànzēng huì shì míngwéi
病苦恼，身名为死、爱别离、怨憎会，是名为

shēn
身。”

bǐ zhūniánshào fù bó fó yán shì zūn rú cǐ zhī shēn yún
彼诸年少复白佛言：“世尊！如此之身，云

hé míng sǐ yún hé míngshēng
何名死？云何名生？”

fó yán shànnán zǐ shí mièmíng sǐ fú dé yīn yuán shí qǐ
佛言：“善男子，识灭名死，福德因缘识起

míngshēng shànnán zǐ míngwéishēnzhě yǒu wú liàng yì jīn màixiāng
名生。善男子，名为身者，有无量亿筋脉相

chán shēnyǒu bā wàn sì qiānmáokǒng fù yǒu bā wàn sì qiān hù chóng
缠。身有八万四千毛孔，复有八万四千户虫

zài zhōng ér zhù bǐ zhū chóngděng yì yǒu sǐ miè rén jiāng sǐ shí
在中而住，彼诸虫等亦有死灭。人将死时，

zhū chóng bù wèi hù xiāngdàn shí shòuzhū kǔ tòng nán nǚ juànshǔshēng
诸虫怖畏，互相噉食受诸苦痛，男女眷属生

dà bēinǎo dì[108] xiāng shí dàn zhū chóngxiāng shí wéiyǒu èr chóng
大悲恼，递[108]相食噉。诸虫相食，唯有二虫

qī rì dòuzhèng guò qī rì yǐ yī chóngmìng jìn yī chóngyóu zài
七日斗诤。过七日已，一虫命尽，一虫犹在

[108] 丽本：迭；永乐北藏本及龙藏本：遞

rú bǐ chóngdòu lín sǐ bù xī fán fū zhī rén yì fù rú shì
[109]。如彼 虫 斗，临死不息。凡夫之人，亦复如是。

nǎi zhì lín zhōng zhēngdòu bù xī bú wèishēng kǔ bú wèi lǎo kǔ
乃至临 终 ， 诤 斗[110]不息，不畏 生 苦，不畏老苦，

bú wèibìng kǔ bú wèi sǐ kǔ rú bǐ èr chóng zhì sǐ bù xī
不畏病苦， 不畏死苦。 如彼二 虫 ， 至死不息。

fán fū zhòngshēng yì fù rú shì
凡夫 众 生 ， 亦复如是。

sǐ zhì zhī shí xiánshèng hē yán zhàng fū rǔ zuò bú
“死至之时， 贤 圣 呵言：‘ 丈 夫， 汝作不

shàn rǔ qǐ bú jiàn shì jiān kǔ yé bú jiànshēng kǔ bú jiànbìng kǔ
善，汝岂不见世间苦耶？ 不见 生 苦，不见病苦，

bú jiàn lǎo kǔ bú jiàn sǐ kǔ dá yán rú shì yǐ jiànshēng
不见老苦， 不见死苦？’ 答言：‘如是， 已见 生

kǔ bìng kǔ lǎo kǔ sǐ kǔ rǔ ruò jiàn rú shì kǔ hé bú
苦、病苦、老苦、死苦。’‘汝若见如是苦， 何不

zuò zhū shàngēn hé gù bú wèihòu shì lè gù xiū zhū shàn fǎ zhàng
作诸 善 根？ 何故不为后世乐故，修诸 善 法？ 丈

fū wǒ fù wèn rǔ hé bú zuòshàn lí yú shēng kǔ lǎo kǔ
夫， 我复问汝， 何不作 善 ， 离于 生 苦、老苦、

bìng kǔ jí yǐ sǐ kǔ yún hé bù xiū zhèngniàn zhī guān rǔ yú yán
病苦及以死苦？ 云何不修 正 念之观？ 汝于阎

fú tí qǐ kě bù wén jiàn[111] chuíshēng yé bú jiànzhòngshēngxíng bù
浮提岂可不闻 揵 椎 声 耶？ 不见 众 生 行布

shī yé bú jiànzhòngshēng yú fó fú tiánzhòngshàngēn zǐ xiānghuā
施耶？ 不见 众 生 于佛福田 种 善根子， 香 华

fān gài shī fó zhī shí rǔ bú jiàn yé rú lái suǒyǒu sì zhòng dì zǐ
幡盖施佛之时，汝不见耶？ 如来所有四 众 弟子，

bǐ qiū bǐ qiū ní yōu pó sè yōu pó yí yú fó fǎ zhōngyǒu cǐ
比丘、比丘尼、优婆塞、优婆夷，于佛法 中 有此

sì zhòngnéng jiù kǔ è xiánshèng hē yán bú shànzhàng fū zào
四 众 能救苦厄！’贤 圣 呵言：‘不善 丈 夫，造

zuò rú shì bú shàn zhī yè
作如是不善之业！’”

---

109 丽本：存；永乐北藏本及龙藏本：在
110 丽本：論；永乐北藏本及龙藏本：鬪
111 丽本：犍；永乐北藏本及龙藏本：揵

ěr shí fǎ wángshuō jì gàoyuē
“尔时，法王说偈告曰：

jiàn rú lái chū shì wén jī fǎ gǔ yīn
见如来出世　闻击法鼓音
jiàn yǎn shuō fǎ shí jì miè zhì niè pán
见演说法时　寂灭至涅槃
jiàn yú duōzhòngshēng zuò fú zhěshènshǎo
见于多众生　作福者甚少
fú néng hòu shì lè hé gù ér bú zuò
福能后世乐　何故而不作

ěr shí bǐ rén yǐ jì dá fǎ wángyán
“尔时，彼人以偈，答法王言：

wǒ yú chī wú zhì qīn jìn è zhī shí
我愚痴无智　亲近恶知识
zào zuò bú shàn yè yóu yù mí yú xīn
造作不善业　由欲迷于心
wǒ yǐ duō xí yù jīn shòu kǔ tòng bào
我以多习欲　今受苦痛报
duō shā hài zhòng shēng pò huài hé hé sēng
多杀害众生　破坏和合僧
pò huài fó tǎ sì yú chī wú zhì huì
破坏佛塔寺　愚痴无智慧
kǒu zuò bú shàn yǔ hē mà yú fù mǔ
口作不善语　呵骂于父母
wǒ yǐ bù jué zhī zì duō zào zhòng guò
我以不觉知　自多造众过
wǒ jiàn suǒ shēng chù zài yú dà jiào yù
我见所生处　在于大叫狱
yú zhòng hé dì yù shòu yú dà kǔ tòng
于众合地狱　受于大苦痛
fù yǒu ē bí yù shòu wú liàng jù kǔ
复有阿鼻狱　受无量剧苦
dà lián huā dì yù shòu yú wú liàng kǔ
大莲华地狱　受于无量苦
hēi shéng dà dì yù bǎi qiān shēng shòu kǔ
黑绳大地狱　百千生受苦
yú yī qiè dì yù biàn shòu zhū kǔ nǎo
于一切地狱　遍受诸苦恼

wú shù bǎi qiān jié　shòu yú dà kǔ tòng
无数百千劫　受于大苦痛

xíng yú hēi àn yù　bú jiàn qí mén hù
行于黑暗狱　不见其门户

fù duò huǒ huò zhōng　zhǎn zhuǎn shòu zhòng kǔ
复堕火镬中　展转受众苦

fù yǒu yī dì yù　míng yuē dāo jiàn yù
复有一地狱　名曰刀剑狱

bǎi qiān yì dāo jiàn　háng liè zài wǒ qián
百千亿刀剑　行列在我前

yǐ cǐ gē jié shēn　zì yè shòu kǔ nǎo
以此割截身　自业受苦恼

fēi gōng shī suǒ zuò　yè gǎn zì rán shēng
非工师所作　业感自然生

dà fēng chuī lìng qǐ　gē qiē biàn qí shēn
大风吹令起　割切遍其身

wǒ yīng shòu rú shì　dì yù zhū kǔ nǎo
我应受如是　地狱诸苦恼

yī qiè zhū zhòng shēng　jiàn wǒ shòu cǐ kǔ
一切诸众生　见我受此苦

wǒ suǒ yǒu cái bǎo　jìn liú zài shì jiān
我所有财宝　尽留在世间

nán nǚ jí xiōng dì　zǐ mèi qīn juàn shǔ
男女及兄弟　姊妹亲眷属

fù mǔ jí zhī shí　nú bì zuò shǐ rén
父母及知识　奴婢作使人

niú yáng zhū chù shēng　wǒ yì mí yú cǐ
牛羊诸畜生　我意迷于此

tān zhuó jīn yín bǎo　jí jīng miào yī fú
贪著金银宝　及精妙衣服

tān zhuó zào shè zhái　shàn gōng huà shè zhái[112]
贪著造舍宅　善工画舍宅

zhòng cǎi nǚ yú lè　kōng hóu xiāo dí yīn
众婇女娱乐　箜篌箫笛音

yǐ cǐ chī xīn zhuó[113]　xiāng tāng zì zǎo yù
以此痴心著　香汤自澡浴

[112] 丽本：師；永乐北藏本及龙藏本：宅
[113] 丽本：者；永乐北藏本及龙藏本：著

rú shì zì yú lè　wán chī wú zhì shēn
如 是 自 娱 乐　顽 痴 无 智 身

zhǒngzhǒng ér gòngyǎng　wǒ yì wú xiōng dì
种 种 而 供 养　我 亦 无 兄 弟

xū wàng xīn tān zhuó　jīn rì shòu wú liàng
虚 妄 心 贪 著　今 日 受 无 量

kǔ tòng bù kě jìn　shì jiān shèng shàng wèi
苦 痛 不 可 尽　世 间 胜 上 味

tān zhuó ér dàn shí　xiāng zé yǐ tú fà
贪 著 而 噉 食　香 泽 以 涂 发

bǎo zhū yǐ wéi mán　tān sè zì mí zuì
宝 珠 以 为 鬘　贪 色 自 迷 醉

jīn wú jiù jì zhě　yǎn wéi è yè yīn
今 无 救 济 者　眼 为 恶 业 因

jiàn yǐ zé shēng tān　ěr yīn zhū yīn shēng
见 已 则 生 贪　耳 因 诸 音 声

wén yǐ zé shēng tān　bì guàn yǐ bǎo chuàn
闻 已 则 生 贪　臂 贯 以 宝 钏

zhǐ zhuó jīn bǎohuán[114]　yān jǐng zhuó bǎo yīng
指 著 金 宝 环[114]　咽 颈 著 宝 瓔

jiǎo zhuó yú jīn chuàn　zuò jīn bǎo luó wǎng
脚 著 于 金 钏　作 金 宝 罗 网

jiāo luò[115] fù qí shēn　shēn zhuó zhǒng zhǒng bǎo
交 络[115] 覆 其 身　身 著 种 种 宝

yǐ cǐ zì zhuāng yán　shì jiān dì yī zhě
以 此 自 庄 严　世 间 第 一 者

yǐ wéi shēn zhuāng yán　xì ruǎn shàng miào chù
以 为 身 庄 严　细 软 上 妙 触

zēng zhǎng yú ài yù　zhǒngzhǒng miào chuáng tà
增 长 于 爱 欲　种 种 妙 床 榻

yǐ zì yuè qí shēn　zhǒngzhǒng miàohǎo[116] xiāng
以 自 悦 其 身　种 种 妙 好[116] 香

yǐ tú qí zì shēn　zhān tán lóng nǎo xiāng
以 涂 其 自 身　栴 檀 龙 脑 香

---

114 丽本：鐶；永乐北藏本及龙藏本：環

115 丽本：露；永乐北藏本及龙藏本：絡

116 丽本：好妙；永乐北藏本及龙藏本：妙好

yǐ cǐ zì tú shēn shè xiāng děng zhū xiāng
以此自涂身麝香等诸香

yòng zhī zì tú shēn zhān bo xū mó nuó
用之自涂身瞻蔔须摩那

yǐ cǐ tú qí fà dì yī jīng miào yī
以此涂其发第一精妙衣

bái dié zì yì shēn ruò shě bái xiàng shèng
白氎自衣身若舍白象乘

fù chéng yú mǎ shèng wéi wáng zhì guó zhèng
复乘于马乘为王治国政

rén zhòng xī jìng zhòng gōng zhōng zhū fēi hòu
人众悉敬重宫中诸妃后

shàn xué gē wǔ xì qín shòu zài kuàng yě
善学歌舞戏禽兽在旷野

wú shì liè cán hài zuò rú shì děng è
无事猎残害作如是等恶

bù zhī hòu shì bào shí dàn tā ròu gù
不知后世报食噉他肉故

shòu rú shì kǔ bào yú chī wú zhì huì
受如是苦报愚痴无智慧

bù zhī dāng yǒu sǐ wǒ yǐ yú chī yì
不知当有死我以愚痴意

yǎng yù yú shēn mìng jīn rì zhì sǐ mén
养育于身命今日至死门

wú néng jiù jì zhě rǔ děng zhū qīn zú
无能救济者汝等诸亲族

hé yòng shì wǒ wéi hé bù fú shèng yī
何用视我为何不服胜衣

hé gù zì yōu kū hé gù bù shū fà
何故自忧哭何故不梳发

ér shòu yú kǔ nǎo wǒ mìng zhōng bù cún
而受于苦恼我命终不存

zào è zēng duō gù hú láng wū què děng
造恶增多故狐狼乌鹊等

shí wǒ cǐ shēn ròu zhǎng yǎng cǐ shēn tǐ
食我此身肉长养此身体

wéi zhū chóng suǒ shí shēng sǐ yīn cǐ shēn
为诸虫所食生死因此身

zhòngshēng zé yǒushēng　yīng rú shì shòu yào
众 生 则有生　应 如 是 授 药

lìng dé lí cǐ nàn　shì yī bù néng zhì
令 得 离 此 难　世 医 不 能 治

wú rén jiù jì zhě　jīn rì shòu fǎ yào
无 人 救 济 者　今 日 授 法 药

lìng miè fán nǎo bìng　zhǒng zhǒng yǎng cǐ shēn
令 灭 烦 恼 病　种 种 养 此 身

huì bì guī yú sǐ　shì jiān wú shàng zūn
会 必 归 于 死　世 间 无 上 尊

jiù dù zhū zhòng shēng　jì miè zhū fó zǐ
救 度 诸 众 生　寂 灭 诸 佛 子

yì néng jiù zhòngshēng　shī zhū miào fǎ yào
亦 能 救 众 生　施 诸 妙 法 药

lìng yuǎn lí shēng sǐ　shí ròu zhǎng cǐ shēn
令 远 离 生 死　食 肉 长 此 身

bù zhī zhū kǔ bào　zhǎng yǎng yú cǐ shēn
不 知 诸 苦 报　长 养 于 此 身

wú yǒu shǎo lì yì　cǐ shēn wán chī jù
无 有 少 利 益　此 身 顽 痴 聚

bù zhī shǎo ēn fèn　qī qiè nán nǚ děng
不 知 少 恩 分　妻 妾 男 女 等

mù shì bù néng jiù　yuàn jié xīn bēi nǎo
目 视 不 能 救　怨 结 心 悲 恼

tí kū ér háo qì　qī qiè nán nǚ děng[117]
啼 哭 而 号 泣　妻 妾 男 女 等

bù zhī qí ēn lì　zhǎng yǎng dé chéng lì
不 知 其 恩 力　长 养 得 成 立

wú néng jiù jì zhě　jué wàng wú yǒu zhī
无 能 救 济 者　绝 望 无 有 知

yōu chóu rù dì yù[118]　zhòng shēng shēng yǒu kǔ
忧 愁 入 地 狱　众 生 生 有 苦

hòu zé yǒu sǐ kǔ　xiǎng xíng chù shòu děng
后 则 有 死 苦　想 行 触 受 等

---

[117] 丽本：等；永乐北藏本及龙藏本：等 目視不能救 怨結心悲惱 啼哭而號泣 妻妾男女等

[118] 丽本：死地；永乐北藏本及龙藏本：地獄

shì zé wéi zhōng kǔ yú chī ài suǒ zhuǎn
是则为中苦 愚痴爱所转[119]

shēng zài yú zhū yǒu wéi ài yù suǒ fù
生在于诸有 为爱欲所缚

yào zhuó yú jìng jiè zhòng shēng wú zhī gù
乐著于境界 众生无知故

wéi yǒu yōu nǎo kǔ shàn fǎ bù shí zhī
唯有忧恼苦 善法不识知

xīn dàn zhuó míng lì bù zhī yú hòu shì
心但著名利[120] 不知于后世

yóu rú è dú shé wú míng fù zhòng shēng
犹如恶毒蛇 无明缚[121]众生

yuǎn lí yú xiè tuō bù shí xiè tuō gù
远离于解脱 不识解脱故

è yè suǒ liú zhuǎn xīn yǒu fán nǎo gù
恶业所流转 心有烦恼故

zhòng shēng zhù shēng sǐ fán nǎo shāo zhòng shàn
众生住生死 烦恼烧众善

rú huǒ fén gān mù liú zhuǎn yú wǔ dào
如火焚干木 流转于五道

wú yǒu shǎo lè shòu bù zhī hǎo miào lè
无有少乐受 不知好妙乐

zài yú hé chù suǒ qīng jìng fó guó tǔ
在于何处所 清净佛国土

shì zūn zhuàn fǎ lún rú lái jìng yīn shēng
世尊转法轮 如来净音声

shuō jiè dìng zhì huì
说戒定智慧

ěr shí shì zūn fù gào yào shàng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ yán
尔时，世尊复告药上菩提萨埵摩诃萨埵言：

rú shì rú shì è xíng zhòng shēng mìng zhōng zhī hòu shòu zhū kǔ
“如是，如是，恶行众生命终之后，受诸苦

nǎo wú jiù jì zhě shàn guǒ bào zhě jīn shuō qié tuó[122]
恼，无救济者。善果报者今说伽陀：

---

119 丽本：縛；永乐北藏本及龙藏本：轉

120 丽本：字；永乐北藏本及龙藏本：利

121 丽本：轉；永乐北藏本及龙藏本：縛

122 丽本：他；永乐北藏本及龙藏本：陀

zào è bú shàn yè　　bì rù yú dì yù
造恶不善业　　必入于地狱

tūn dàn rè tiě wán　　yǐn yú fèi róng[123] tóng
吞噉热铁丸　　饮于沸镕铜

yù huǒ sǎ qí shēn　　biàn shēn tǐ huǒ shāo
雨火洒其身　　遍身体火烧

wú chù ér bú biàn　　zhǎnzhuǎnshòu kǔ nǎo
无处而不遍　　展转受苦恼

bù zhī yú jìng lè　　yú fǎ yì bù zhī
不知于净乐　　于法亦不知

yú chī zuò fēi fǎ　　yuǎn lí yú lè guǒ
愚痴作非法　　远离于乐果

xìn fó jìn jiè fǎ　　xiū xí yú zhì huì
信佛禁戒法　　修习于智慧

yǐ jìng jiè jù zú　　sù jí chéng pú tí
以净戒具足　　速疾成菩提

jīng jìn wéi dì yī　　shēng jìng fó guó tǔ
精进为第一　　生净佛国土

xuānshuōshàn fǎ yào　　shè hù zhū zhòngshēng
宣说善法要　　摄护诸众生

jù zú cí bēi xīn　　xiū xíng jìng fàn hèng
具足慈悲心　　修行净梵行

jù xiè tuō zhī jiàn　　chéng rú lái shànmíng
具解脱知见　　成如来善名

shì jiān zhī fù mǔ　　pú tí xīn dì yī
世间之父母　　菩提心第一

shuō cǐ fǎ mén zhě　　dì yī shàn zhī shí
说此法门者　　第一善知识

tīng cǐ fǎ mén zhě　　bì zuò wú shàng zūn
听此法门者　　必作无上尊

jù shì zūn shí hào　　jì miè xīn xiāng yìng
具世尊十号　　寂灭心相应

ěr shí　yàoshàng pú tí sà duǒmó hē sà duǒ bó fó yán　shì
尔时，药上菩提萨埵摩诃萨埵白佛言：“世

zūn　hé yīn yuán gù dà dì zhèndòng
尊！何因缘故大地震动？”

[123] 丽本：融；永乐北藏本及龙藏本：鎔

ěr shí shì zūn gào yào shàng pú tí sà duǒ yán rǔ guān hé gù
尔时，世尊告药上菩提萨埵言：“汝观何故
dà dì zhèn dòng
大地震动？”

ěr shí yào shàng guān sì fāng shí jiàn xià fāng jiè yǒu èr shí yì
尔时，药上观四方时，见下方界有二十亿
zhòng shēng cóng dì yǒng chū jiàn shàng fāng jiè èr wàn wǔ qiān yì zhòng
众生从地踊出，见上方界二万五千亿众
shēng tóng shí ér shēng
生同时而生。

shí zhū nián shào jiàn shì shì yǐ bó fó yán shì zūn jīn
时诸年少，见是事已，白佛言：“世尊！今
chū shēng zhě shì hé děng rén
出生者是何等人？”

fó yán rǔ děng jiàn cǐ dà zhòng fǒu yé
佛言：“汝等见此大众不耶？”

bó fó yán shì zūn wěi rán yǐ jiàn
白佛言：“世尊！唯然。已见。”

fó yán cǐ zhòng shēng chū wéi rǔ tú bàn
佛言：“此众生出，为汝徒伴。”

wèn yán shì zūn cǐ zhū zhòng shēng yì yǒu sǐ fǒu
问言：“世尊！此诸众生亦有死不？”

fó gào nián shào yī qiè zhòng shēng xī jiē yǒu sǐ cǐ yì bù
佛告年少：“一切众生悉皆有死，此亦不
miǎn
免。”

shí zhū nián shào hé zhǎng xiàng fó dǐng lǐ fó zú bó[124] fó
时诸年少，合掌向佛，顶礼佛足，白[124]佛
yán shì zūn wǒ děng gèng bù néng rěn liú zhuǎn shēng sǐ
言：“世尊！我等更不能忍流转生死。”

fó gào nián shào rǔ děng néng qǐ dà jīng jìn fǒu
佛告年少：“汝等能起大精进不？”

nián shào bó fó yán shì zūn wǒ děng miàn jiàn rú lái ěr wén
年少白佛言：“世尊！我等面见如来，耳闻
rú lái shuō gān lù fǎ jiàn pú tí sà duǒ xiàn dà shén lì jiàn fó dì zǐ
如来说甘露法，见菩提萨埵现大神力，见佛弟子

[124] 丽本：而白；永乐北藏本及龙藏本：白

zhū shēng wén zhòng jí huì yú cǐ shì zūn yuàn xiū jīng jìn bù néng
诸 声 闻 众 集会于此。世尊！ 愿 修精进，不 能
rěn shòu shēng sǐ liú zhuǎn 。”
忍受 生 死流 转

ěr shí yào shàng pú tí sà duǒ jí wǔ bǎi juàn shǔ yǐ shén tōng
尔时，药 上 菩提萨埵及五百眷属以神 通
lì yǒng shēn xū kōng shēn chū shī zǐ měng hǔ bái xiàng xiàn dà
力踊 身虚空，身出师子、猛 虎、白 象，现大
shén tōng yú gāo shān dǐng jié jiā fū zuò mǎn èr wàn yóu xún huà zuò
神 通，于高山 顶结加趺座，满二万由旬，化作
shí qiān yì rì yuè
十千亿日月。

shí zhū nián shào bó fó yán shì zūn hé gù shì jiān yǒu cǐ guāng
时诸年 少 白佛言：“世尊！何故世间有此 光
míng
明？”

ěr shí shì zūn gào zhū nián shào shàn nán zǐ rǔ děng jiàn cǐ
尔时，世尊告诸年 少：“善 男子，汝 等 见此
rì yuè fǒu yé
日月不耶？”

shí zhū nián shào bó fó yán shì zūn wěi rán yǐ jiàn
时，诸年 少 白佛言：“世尊！唯然。已见。”

fó gào nián shào cǐ shì pú tí sà duǒ zì shēn guāng míng xiàn
佛告 年 少：“此是菩提萨埵自身 光 明 现
zuò rì yuè shì yú zhòng shēng wèi zhī shuō fǎ ān lè lì yì yī qiè
作日月，示于 众 生，为之说法，安乐利益一切
tiān rén rén zhōng xiū xíng dé cǐ shén tōng
天人，人 中 修行得此神 通。”

shí zhū nián shào bó fó yán shì zūn yuàn shuō rú cǐ guāng míng
时诸年 少 白佛言：“世尊！愿 说如此 光 明
yīn yuán
因 缘。”

ěr shí shì zūn gào yào shàng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ yán
尔时，世尊告药 上 菩提萨埵摩诃萨埵言：
shàn nán zǐ rǔ jiàn cǐ sān qiān dà qiān shì jiè liù zhǒng zhèn dòng
“善 男子，汝见此三千大千世界六 种 震 动
fǒu
不？”

shí yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn wěi rán
时，药上菩提萨埵白佛言：“世尊！唯然。

yǐ jiàn wǒ yǒushǎo yí yù wèn rú lái yuàn fó tīng xǔ
已见。我有少疑，欲问如来，愿佛听许。”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒyán shànnán zǐ suí rǔ yì wèn
佛告药上菩提萨埵言：“善男子，随汝意问，

dāngwèi rǔ shuō lìng rǔ huān xǐ guò qù wèi lái xiàn zài sān shì
当为汝说，令汝欢喜。过去、未来、现在三世

zhī shì dāngwèi rǔ shuō
之事，当为汝说。”

yàoshàng bó fó yán shì zūn wǒ jiàn rú lái yǒu bā wàn sì qiān
药上白佛言：“世尊！我见如来有八万四千

tiān zǐ wéi ràogōngjìng fù yǒu bā wàn sì qiān pú sà yì wéi ràogōngjìng
天子围绕恭敬，复有八万四千菩萨亦围绕恭敬，

yòujiànwàn èr qiān yì zhūlóngwéi ràogōngjìng fù yǒuwàn bā qiān yì zhū
又见万二千亿诸龙围绕恭敬，复有万八千亿诸

tiān shénděngwéi ràogōngjìng fù yǒu èr wàn wǔ qiān yì zhū è guǐ
天[125]神等围绕恭敬，复有二万五千亿诸饿鬼

shén wéi rào shì zūn hé yīn yuán gù yǒu cǐ zhòng jí
神[126]围绕世尊。何因缘故有此众集？”

ěr shí shì zūngàoyàoshàng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒyán
尔时，世尊告药上菩提萨埵摩诃萨埵言：

shànnán zǐ zài cǐ zhòng jí wèi yù tīng fǎ yàoshàng cǐ zhūzhòng
“善男子，在此众集为欲听法。药上，此诸众

shēng jīn dāng bèi shēng sǐ jīn rì dāng dé zhù yú shí dì zhù shí dì
生今当背生死，今日当得住于十地；住十地

yǐ dé lí fánnǎo dé jì miè fó fǎ
已，得离烦恼，得寂灭佛法。”

yàoshàng pú tí sà duǒ bó fó yán shì zūn cǐ zhūzhòngshēng
药上菩提萨埵白佛言：“世尊！此诸众生

zá yè suǒshēng rú lái yún hé jìng cǐ zhòngshēng
杂业所生，如来云何净此众生？”

fó gàoyàoshàng pú tí sà duǒyán shànnán zǐ rǔ jīn dì tīng
佛告药上菩提萨埵言：“善男子，汝今谛听，

dāngwèi rǔ shuō yàoshàng cǐ zhūzhòngshēng yú chī wú zhì bù
当为汝说。药上，此诸众生，愚痴无智，不

---

[125] 丽本：天；永乐北藏本及龙藏本：諸天
[126] 丽本：鬼；永乐北藏本及龙藏本：鬼神

zhī xiè tuō zài yú hé chù duō yǒu nián shào zhū zhòng shēng děng jīn rì
知解脱在于何处。多有年少诸众生等今日
dāng dé fǎ tuó luó ní dé zhī yī qiè fǎ dé yú shí dì zhì shí dì
当得法陀罗尼，得知一切法，得于十地；至十地
yǐ néng zuò fó shì néng zhuàn fǎ lún yù yú fǎ yǔ shào wú shàng
已，能作佛事，能转法轮，雨于法雨，绍无上
fó fǎ ān lè zhòng shēng tiān lóng ē xiū luó qián[127] tà pó
佛法，安乐众生。天、龙、阿修罗、乾闼婆、
è guǐ děng wén fǎ huān xǐ jiē zhù shí dì jī dà fǎ gǔ chuī dà
饿鬼等闻法欢喜，皆住十地，击大法鼓，吹大
fǎ luó cǐ nián shào děng qín xiū xíng gù dé cǐ shí dì jīn suǒ dé
法螺。此年少等勤修行故，得此十地，今所得
fǎ rú shí fāng fó
法如十方佛。”

ěr shí wǔ qiān nián shào zhòng shēng cóng zuò ér qǐ bó fó yán
尔时，五千年少众生从座而起，白佛言：
shì zūn cǐ shēn wéi zhòng dàn dà kě bù wèi bù zhī dào yǐ fēi
“世尊！此身为重担，大可怖畏，不知道以非
dào wǒ děng yóu rú máng míng zhī rén yuàn fó lián mǐn wǒ děng quàn
道。我等犹如盲冥之人，愿佛怜愍。我等劝
qǐng shì zūn yuàn fó shuō fǎ wǒ děng shēng wú zhì huì bù zhī fǎ yào
请世尊，愿佛说法。我等生无智慧，不知法药，
yuàn shì zūn wèi wǒ děng shuō fǎ lìng dé yuǎn lí shēng sǐ zhī kǔ suǒ
愿世尊为我等说法，令得远离生死之苦，所
shēng zhī chù yuàn jiàn fó shēn
生之处愿见佛身。”

ěr shí yào shàng pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ yù zhū nián shào
尔时，药上菩提萨埵摩诃萨埵语诸年少
zhòng shēng yán rǔ děng shí yǐ rán hòu wèi rǔ yǎn shuō zhèng fǎ
众生言：“汝等食已，然后为汝演说正法。”
shí zhū nián shào yù yào shàng yán wǒ bù shí rǔ rǔ wéi shì shéi
时诸年少语药上言：“我不识汝，汝为是谁？
sè xiàng jì miè lí sān è dào bù rú rǔ shēn xiàng lí zhū è fǎ
色相寂灭，离三恶道怖；如汝身相，离诸恶法；
jiàn rǔ zhǎng zhōng qī bǎo zhuāng yán shēn fú bǎo yīng yǐ gōng dé
见汝掌中，七宝庄严；身服宝瓔，以功德

[127] 丽本：健；永乐北藏本及龙藏本：乾

jù wǒ bù zhī rǔ shì hé děng rén wǒ děng bù xū shí yì bù xū
聚。我不知汝是何等人？我等不须食，亦不须
yǐn yǐ shí rù shēn shèn kě zēng wù biàn chéng shǐ niào zuò xuè
饮。以食入身，甚可憎恶，变成屎尿，作血
ròu jīn pí shì gù wǒ děng bù xū shí yǐn bù xū yī qiè xì ruǎn yī fú
肉筋皮。是故我等不须食饮，不须一切细软衣服，
bù xū bì yìn jīn chuàn zhēn zhū yīng luò zhuāng yán shēn jù jiē suǒ bú
不须臂印金钏，真珠璎珞、庄严身具皆所不
yù yǐ wú cháng gù wǒ děng yì bú gù xī shēn mìng wèi lí è dào
欲，以无常故。我等亦不顾惜身命，为离恶道。
wǒ děng qiú yú fǎ shī wèi ān lè tiān rén wèi qiú shàn zhī shí bù qiú
我等求于法施，为安乐天人，为求善知识，不求
zhuàn lún shèng wáng yǐ zhuàn lún wáng suī zhǔ sì fāng bù miǎn mó miè
转轮圣王。以转轮王虽主四方不免磨灭，
nán nǚ qī zǐ bù néng suí cóng suǒ yǒu qī bǎo yì bù zhú qù wú liàng
男女妻子不能随从，所有七宝亦不逐去，无量
rén zhòng yì bù suí qù yú sì tiān xià wú fù zì zài yī shēn wéi wáng
人众亦不随去，于四天下无复自在，一身为王
duō jiàn wú cháng zuò è yè gù duò jiào huàn dì yù qī bǎo zì zài
多见无常，作恶业故堕叫唤地狱。七宝自在，
yóu sì tiān xià jìng hé suǒ zài
游四天下，竟何所在？

rén zhě qiě tīng wǒ děng suǒ shuō sù zhì fó suǒ fó guān
“仁者，且听我等所说，速至佛所。佛观
yī qiè mǐn zhī rú zǐ wǒ děng wú fù wú mǔ wú xiōng dì qīn zú
一切愍之如子！我等无父无母，无兄弟亲族，
yī qiè jiē wú fó wéi wǒ fù rú lái shì mǔ fó rú rì yuè shì rén
一切皆无。佛为我父，如来是母。佛如日月示人
shàn dào yú shēng sǐ zhōng néng jiù zhòng shēng lìng bú fù shēng zhū
善道，于生死中能救众生，令不复生。诸
fán nǎo hé shèn kě bù wèi zhòng shēng zài zhōng fán nǎo piāo nì rú lái
烦恼河甚可怖畏，众生在中烦恼漂溺，如来
jiù zhī lìng bú fù rù shì zūn lián mǐn wèi shuō zhèng fǎ shì rén wú shàng
救之令不复入。世尊怜愍为说正法，示人无上
pú tí zhī chù wǒ děng bù tān yǐn shí bú yù shì jiān fù guì bú yuàn
菩提之处。我等不贪饮食，不欲世间富贵，不愿

shēngtiān bú wèizhuì è dào dé rén shēn yǐ yuànjiàn shì zūn zhòng
生天，不畏坠[128]恶道，得人身已愿见世尊。众
shēngduǎnshòu liú zhuǎn wú cháng yǐ è yè gù tānzhuó wǔ yù
生短寿，流转无常，以恶业故，贪著五欲，
bù jué sǐ zhì zhī sǐ bì zhì yì bú bù wèi bú niànshēngmiè
不觉死至，知死必至，亦不怖畏。不念生灭，
bù zhī xì fǎ bù zhī xiū xì yè bù zhī jì miè jiè wú míng fù
不知细法，不知[129]修细业，不知寂灭界，无明覆
xīn shēng yǐ guī sǐ sǐ yǐ fù shēng xīn yì bù shēngyàn lí zhī xiǎng
心，生已归死，死已复生，心亦不生厌离之想；
cháng yè shòu kǔ biān tà zhuā dǎ bù shēngyàn lí dàn qǐ jié duó
长夜受苦，鞭挞挝打，不生厌离，但起劫夺，
shòu yù fù kǔ wǔ fù suǒ xì běn è yè gù mìng shí yù miè bēi
受狱缚苦，五缚所系。本恶业故，命识欲灭，悲
qì ér yán shéi jiù jì wǒ yī qiè xī yǔ jīn yín zá bǎo shēnwéi
泣而言：‘谁救济我？一切悉与金银杂宝，身为
nú pú yī qiè zuò shǐ wǒ xī néngwéi wángwèi zì zài wǒ xī bú yù
奴仆，一切作使我悉能为，王位自在我悉不欲。
bù xū cái wù dàn qiú huómìng rú shì rén zhě wǒ děng bù xū
不须财物，但求活命。’如是，仁者，我等不须
yǐn shí zhūwáng zì zài shí zé shàngwèi huì guī yú sǐ tiān shí
饮食。诸王自在，食则上味，会归于死。天食
gān lù yì guī mó miè zhǒngzhǒng bǎi wèi wángsuǒ tānzhuó qiú
甘露，亦归磨灭。种种百味，王所贪著，求
shí zé wú yǐn shí děngwèi wǒ děng bù xū wǒ děng qiú wénzhèng
实则无。饮食等味，我等不须。我等求闻正
fǎ lìng dé lí kǔ yuàn lí ài fù zhū jié fánnǎo guī yī shì zūn
法，令得离苦，愿离爱缚诸结烦恼。归依世尊，
yuàn lí zhū fù wǒ děng jìng lǐ dà xiān shì zūn wèi zhūzhòngshēng
愿离诸缚。我等敬礼大仙世尊。为诸众生，
wèi zhī rén zhěmíng zì hé děng yuàn zì shuō zhī
未知仁者名字何等？愿自说之。”

yàoshàng pú tí sà duǒyán shì jiè guǎng bó zhòngshēngmíng
药上菩提萨埵言：“世界广博，众生名
zì nìng kě jìn zhī
字宁可尽知？”

---

[128] 丽本：堕；永乐北藏本及龙藏本：墜

[129] 丽本：不；永乐北藏本及龙藏本：不知

zhū niánshàoyán wǒ děngyuàn zhī rén zhě míng zì shènshēnmíng
诸年少言:“我等愿知仁者名字,甚深名
zì yuànwèixuānshuō
字,愿为宣说!”

yàoshàng dá yán wǒ míngyàoshàng zhì zhòngshēngbìng yào
药上答言:“我名药上,治众生病,药
zhōng zuì shàng wǒ jīn wèi rǔ děngshuō lìng lí zhūbìng miè chú yī
中最上。我今为汝等说,令离诸病,灭除一
qiè shì jiè bìng kǔ shì jiān tān wéi dà bìng néngchúmiè zhī chēnwéi
切世界病苦。世间贪为大病,能除灭之;瞋为
dà bìng wú zhì zhòngshēng liú zhuǎn dì yù chùshēng è guǐ chī
大病,无智众生流转地狱、畜生、饿鬼;痴
wéi dà bìng zhòngshēngshòu kǔ jiē néngmiè chú
为大病,众生受苦皆能灭除。”

zhū niánshàoyán wén cǐ miào fǎ lí zhū kǔ nàn fán fū wú
诸年少言:“闻此妙法,离诸苦难!凡夫无
zhì shòuzhū kǔ nǎo wén cǐ jìng fǎ lí zhū è yè lí è yè gù
智,受诸苦恼,闻此净法,离诸恶业;离恶业故,
wú è dàowèi sù jiàn rú lái jiù yī qiè bìng yī wáng shī yào liáo
无恶道畏。速见如来救一切病,医王施药,疗
zhì zhòng kǔ rén zhě sù qù lǐ jìng rú lái yǐ wǒ děng yǔ xiàng shì
治众苦。仁者速去礼敬如来,以我等语,向世
zūn shuō shì zūn néngchú wǒ děng zhī bìng miè fán nǎohuǒ yù huǒshāo
尊说。世尊能除我等之病,灭烦恼火。欲火烧
shēn bù néngmiè chú wǒ děng jí kǔ yuàn fó lián mǐn shēnwéizhòng
身,不能灭除,我等极苦,愿佛怜愍。身为重
dàn shèn kě bù wèi sān dú suǒ yā bù kě dé shèng qù lái cháng
担,甚可怖畏,三毒所压,不可得胜,去来常
dān bù néngyuǎn lí bù zhī sǐ zhì bù shēngjīng bù bù zhī xiè
担,不能远离,不知死至,不生惊怖,不知解
tuō dào yì bù zhī shì xiè tuō dàozhě[130] yǐ yú chī yì zì wèi bù
脱道,亦不知示解脱道者[130],以愚痴意,自谓不
sǐ jiàn fù mǔ sǐ yóu bù shēng bù zhū yè fán nǎozhuóluàn qí xīn
死,见父母死,犹不生怖,诸业烦恼浊乱其心,
shòu zhū kǔ nǎo yún hé ér shí
受诸苦恼,云何而食?

[130] 丽本:者;永乐北藏本及龙藏本:道者

wǒ děng wú míng fù xīn yǒu rú shì kǔ dà bù zhòng dàn
“我等无明覆心，有如是苦。大怖重担

xiǎng xíng jí shòu chī ài wú zhì liú zhuǎn zhū yǒu shì jiān wàng
想、行及受，痴爱无智，流转诸有，世间妄

shēng bù shí xiè tuō shì rén yú chī yù yǐ xiāng tāng yì yǐ shàng
生，不识解脱。世人愚痴，浴以香汤，衣以上

fú shí yǐ shàng wèi ěr tīng yuè yīn zhǒng zhǒng zì yú zhǒng zhǒng
服，食以上味，耳听乐音种种自娱；种种

hǎo sè yào yù guān zhī yī qiè hǎo wèi shé qiú tān shí xì ruǎn
好色，乐欲观之；一切好味，舌求贪食；细软

zhī chù shēn yù zhuó zhī èr shēn hé hé chī xīn wèi lè cǐ shēn
之触，身欲著之；二身和合，痴心谓乐；此身

wán chī hé chù yǒu lè zhuó hǎo lǚ xǐ yī fú yǐn shí wú rú
顽痴，何处有乐？著好履屣、衣服、饮食，无如

zhī hé lín zhōng kùn zhì wú yǒu néng jiù zì bù néng jiù yī fú
之何？临终困至，无有能救；自不能救，衣服

zhī jù qǐ néng jiù jì shēng zài shì jiān chí zhū xiàng mǎ dāng[131]
之具，岂能救济？生在世间，驰诸象马，当

zuò è yè bù qiú xiè tuō zì zuò jiào rén bù zhī hòu bào
作恶业，不求解脱，自作教人，不知后报。

wǒ děng qián sǐ yǒu shēng jīn shēng yǒu sǐ yōu bēi kǔ nǎo
“我等前死有生，今生有死，忧悲苦恼。

wǒ jù jiàn fù mǔ xiōng dì zǐ mèi qī zǐ sàng wáng bēi āi
我具见父母、兄弟、姊妹、妻子丧亡，悲哀、

yōu chóu kǔ nǎo jiē xī jiàn zhī zhū xíng jiē kōng zhì zhě yún hé ér
忧愁、苦恼皆悉见之。诸行皆空，智者云何而

shēng yào zhuó bù qiú jì miè fǎ bù qiú lí shēng sǐ fǎ yǐ tān fù
生乐著？不求寂灭法，不求离生死法，以贪覆

xīn shēng zài shì shí bù xíng bù shī yī qiè guò zhōng wú guò tān xīn
心，生在世时，不行布施。一切过中无过贪心，

zhuó yú shì fǎ duō zuò yǒu xíng bù zhī xiū xí chán dìng xiè tuō zhī dào
著于世法多作有行，不知修习禅定解脱之道，

bù zhī fā dà shì yuàn chéng wú shàng dào fó shì fù mǔ fó shì shì
不知发大誓愿成无上道。佛是父母，佛是示

xiè tuō dào zhě néng yù lì yì zhòng shēng yú chī zhòng shēng bù zhī hù
解脱道者，能雨利益众生。愚痴众生不知护

131 丽本：常；永乐北藏本及龙藏本：當

fǎ fā xīn yuàn qiú wú shàng pú tí míng wéi hù fǎ yī qiè xíng kōng
法，发心愿求无上菩提名为护法。一切行空，
cái wù yì kōng ruò guān wǒ kōng bú fù shòu shēng
财物亦空。若观我空，不复受生。

yuàn rén zhě lián mǐn yǐ wǒ děng yǔ jù xiàng fó shuō wèi zhū
“愿仁者怜愍，以我等语具向佛说。为诸
pú tí sà duǒ gù zhū pú sà fǎ bù yīng xiè dài qín xiū jīng jìn shě
菩提萨埵故，诸菩萨法不应懈怠，勤修精进，舍
è xíng shàn rén zhě wèi wǒ wǎng zhì fó suǒ lǐ jìng rú lái zuò rú
恶行善。仁者为我往至佛所，礼敬如来，作如
shì yán shì zūn zhī yī qiè fǎ xī wú yǒu yí è mó juàn shǔ fó yǐ
是言：‘世尊知一切法悉无有疑，恶魔眷属佛已
tiáo fú rú lái yǐ néng rán dà fǎ jù lìng zhòng dé lè rú shì zhī
调伏，如来已能然大法炬，令众得乐。如是之
fǎ néng chéng fó zhě wǒ děng wèi wén rén zhě sù wǎng fó suǒ wèi
法能成佛者，我等未闻。’仁者速往佛所，为
wǒ děng gù wǒ děng bú jiàn rú lái yóu wèi dé dù sān shí èr xiàng
我等故。我等不见如来，犹未得度；三十二相、
bā shí zhǒng hǎo jiàn cǐ shēn yǐ rán hòu dé dù
八十种好，见此身已，然后得度。”

ěr shí yào shàng pú tí sà duǒ yù zhū nián shào rǔ guān shàng
尔时，药上菩提萨埵语诸年少：“汝观上
fāng yǒu hé děng xiàng zhū rén wén yǐ jí guān[132] shàng fāng jiàn wǔ
方有何等相？”诸人闻已即观[132]上方，见五
bǎi huà fó yòu jiàn sān qiān dà tái qī bǎo yán shì qī bǎo luó wǎng yǐ
百化佛。又见三千大台七宝严饰，七宝罗网以
fù qí shàng rú lián huā yè chū zhǒng zhǒng xiāng
覆其上，如莲华叶出种种香。

shí zhū nián shào[133] wèn yào shàng yán cǐ zhū huā zuò shì hé
时，诸年少[133]问药上言：“此诸华座是何
děng xiàng
等相？”

yào shàng dá yán cǐ shì rǔ zuò sù zhì fó suǒ lǐ jìng rú lái
药上答言：“此是汝座，速至佛所礼敬如来。”

zhū nián shào yán wǒ děng bù zhī suǒ xíng zhī lù bú jiàn rú lái
诸年少言：“我等不知所行之路，不见如来，

[132] 丽本：觀；永乐北藏本及龙藏本：即觀
[133] 丽本：眾生；永乐北藏本及龙藏本：年少

zhī yì hé fāng lǐ jìng rú lái
知诣何方礼敬如来？”

yàoshànggàoyán rǔ dàn lǐ jìng rú lái shì zūn rú xū kōng
药上告言：“汝但礼敬如来世尊！如虚空

chén wú yǒu zhù chù rú lái yì rú shì rú lái ān zhù chù rú xū mí
尘无有住处，如来亦如是。如来安住处如须弥

shān rú lái děng xū mí shān rú dà hǎi shuǐ sān qiān shì jiè wēi chén
山，如来等须弥山、如大海水。三千世界微尘

shù děng shí fāng pú sà yù qiú fó zhù bù zhī suǒ zài shí fāng zhū pú tí
数等十方菩萨欲求佛住不知所在，十方诸菩提

sà duǒdànyáo lǐ jìng
萨埵但遥礼敬！”

zhū niánshàoyán yuàn rén cí ēn mǎn wǒ suǒ yuàn xīn yù jiàn
诸年少言：“愿仁慈恩满我所愿，心欲见

fó qīn jìn lǐ jìng
佛，亲近礼敬。”

yàoshànggàoyán rú lái bù qiú xiānghuā wèizhòngshēngzuò yīn
药上告言：“如来不求香华，为众生作因，

lìng lí shēng sǐ è mójuànshǔ bú gòngzhēng lùn guī yī fó zhě bú rù
令离生死，恶魔眷属不共诤论。归依佛者不入

sǐ mén sù dé fǎ tuó luó ní fā jìng xīn yuàn jí dé jiàn fó
死门，速得法陀罗尼，发净心愿即得见佛。”

ěr shí shì zūn yǐ jiā[134] líng pín qié yīn xī rán wēixiào cóng qí
尔时，世尊以迦[134]陵频伽音熙然微笑，从其

miànménfàng bā wàn sì qiānguāngmíng biànzhàosānqiān dà qiān shì jiè
面门放八万四千光明，遍照三千大千世界，

xià zhì shí bā dì yù shàng zhì ē jiā ní zhàtiān qí guāng zá sè
下至十八地狱，上至阿迦尼吒天。其光杂色，

qīng huáng chì bái bō lí[135] děng sè rú shì děngguāngcóng
青、黄、赤、白、玻瓈[135]等色。如是等光从

miànménchū biànzhàosānqiān dà qiān shì jiè yù sī guāngzhě yī qiè
面门出，遍照三千大千世界，遇斯光者一切

zhòngshēng jiē dé ān lè zhào shì jiè yǐ huán zhì fó suǒ rào fó
众生皆得安乐。照世界已，还至佛所，绕佛

qī zā cóng fó dǐng rù
七匝，从佛顶入。

---

134 丽本：加；永乐北藏本及龙藏本：迦

135 丽本：颇梨；永乐北藏本及龙藏本：玻瓈

ěr shí yàoshàng pú tí sà duǒcóngzuò ér qǐ hé zhǎngxiàng
尔时，药上菩提萨埵从座而起，合掌向

fó bó yán shì zūn wǒ yù shǎowèn ruò fó tīngzhě nǎi gǎn fā
佛，白言：“世尊！我欲少问，若佛听者乃敢发

yán
言。”

ěr shí shì zūngàoyàoshàngyán shànnán zǐ suí rǔ suǒwèn
尔时，世尊告药上言：“善男子，随汝所问，

rú lái wèi rǔ fēn bié jiě shuō lìng rǔ huān xǐ
如来为汝分别解说，令汝欢喜。”

yàoshàng bó fó yán shì zūn cǐ sānwàn yì niánshào yù tīng
药上白佛言：“世尊！此三万亿年少欲听

rú lái wēimiàoshēn fǎ yuànwèishuō zhī
如来微妙深法，愿为说之。”

fó gàoyàoshàng shànnán zǐ ruòwén rú lái shēnmiào fǎ zhě
佛告药上：“善男子，若闻如来深妙法者，

dāngxué zhū fǎ dé jù zú yī qiè gōng dé jīn rì jí dé zhù yú
当学[136]诸法，得具足一切功德，今日[137]即得住于

shí dì néng jī dà fǎ gǔ jiàn dà fǎ chuáng yàoshàng rǔ jiàn
十地，能击大法鼓，建大法幢。药上，汝见

rú shì dà tái fǒu yé
如是大台不耶？”

yàoshàngyán shì zūn wěi rán yǐ jiàn
药上言：“世尊！唯然。已见。”

fó gàoyàoshàng cǐ zhūniánshào jīn rì dé zuò cǐ tái zhèng
佛告药上：“此诸年少，今日得坐此台，证

yī qiè fǎ mǎn zú yī qiè shàngēn zhī fǎ jīn rì dāng dé jī dà fǎ
一切法，满足一切善根之法。今日当得击大法

gǔ wú liàngtiānrén dé wén fǎ yǐ xī dé lì yì wú liàng dì yù
鼓，无量天人得闻法已，悉得利益；无量地狱

zhòngshēng dé wén fǎ yǐ dé bèi è dào shuō cǐ yǔ shí zhòng
众生得闻法已，得背恶道。”说此语时，众

zhōng jiǔ qiān yì lǎo zhòngshēng dé xū tuó huánguǒ
中九千亿老众生得须陀洹果。

yàoshàng wén cǐ fǎ zhě dé lí yī qiè kǔ jù yī qiè
“药上，闻此法者，得离一切苦，具一切

---

136 丽本：覺；永乐北藏本及龙藏本：學

137 丽本：日；永乐北藏本及龙藏本：今日

shàn fǎ yàoshàng yī qiè jiē néngchéng jiù fó shēn yàoshàng rǔ
善法。药上，一切皆能成就佛身。药上，汝
guān sì fāngzhū dà pú tí sà duǒ
观四方诸大菩提萨埵。”

ěr shí yàoshàng jí guān sì fāng jiàndōngfāng jiè wǔ shí yì
尔时，药上即观四方，见东方界五十亿
héng qié shā pú sà ér lái xiàng cǐ jiànnánfāng jiè liù shí yì héng qié
恒伽沙菩萨[138]而来向此；见南方界六十亿恒伽
shā pú tí sà duǒ ér lái xiàng cǐ jiàn xī fāng jiè qī shí yì héng qié
沙[139]菩提萨埵而来向此；见西方界七十亿恒伽
shā pú tí sà duǒ ér lái xiàng cǐ jiàn běi fāng jiè bā shí yì héng qié shā
沙菩提萨埵而来向此；见北方界八十亿恒伽沙
pú tí sà duǒ ér lái xiàng cǐ jiàn xià fāng jiè jiǔ shí yì héng qié shā pú
菩提萨埵而来向此；见下方界九十亿恒伽沙菩
tí sà duǒ ér lái xiàng cǐ jiànshàngfāng jiè bǎi yì héng qié shā pú tí
提萨埵而来向此；见上方界百亿恒伽沙菩提
sà duǒ ér lái xiàng cǐ dào yǐ jiē yú fó qián zài èr miànzhù
萨埵而来向此。到已，皆于佛前在二[140]面住。

yàoshàng bó fó yán shì zūn yú xū kōngzhōng jiàn hēi sè
药上白佛言：“世尊！于虚空中，见黑色、
huáng sè shì hé děngxiàng
黄色是何等相？”

fó gàoyàoshàng rǔ bù zhī yé
佛告药上：“汝不知耶？”

yàoshàng bó fó wéi fó rú lái néng yī qiè zhī
药上白佛：“惟[141]佛如来能一切知。”

fó gàoyàoshàng cǐ shì è mó jí juànshǔ yù lái zhì cǐ
佛告药上：“此是恶魔及[142]眷属欲来至此。
yàoshàng rǔ yù jiàn fǒu
药上，汝欲见不？”

yàoshàng bó fó yán shì zūn wǒ yù jiàn zhī
药上白佛言：“世尊！我欲见之。”

138 丽本：河沙菩提薩埵；永乐北藏本及龙藏本：沙菩薩
139 丽本：河沙；永乐北藏本及龙藏本：沙
140 丽本：一；永乐北藏本及龙藏本：二
141 丽本：唯；永乐北藏本及龙藏本：惟
142 丽本：及諸；永乐北藏本及龙藏本：及

fó lìng yàoshàng jí jiàn è mó
佛令药上即见恶魔。

yàoshàng jiàn yǐ bó fó yán shì zūn hé yīn yuán gù è mó
药上见已，白佛言：“世尊！何因缘故恶魔

zhì cǐ
至此？”

fó gào yàoshàng mó yù luàn cǐ fǎ zuò
佛告药上：“魔欲乱此法座。”

yàoshàng bó fó yán shì zūn cǐ zhū pú tí sà duǒ wèi guān zhū
药上白佛言：“世尊！此诸菩提萨埵为观诸

niánshào shòu wèi gù lái
年少受位故来。”

yàoshàng rǔ jiàn cǐ zhū pú sà zhǒng zhǒng xíng sè zhǒng
“药上，汝见此诸菩萨[143]种种形色、种

zhǒng xiàng mào zhǒng zhǒng lì fǒu
种相貌、种种力不？”

yàoshàng bó fó yán shì zūn wěi rán wǒ jiàn bǎi qiān yì héng
药上白佛言：“世尊！唯然。我见百千亿恒

qié shā pú tí sà duǒ zì zài shén tōng ér lái zhì cǐ
伽沙菩提萨埵自在神通而来至此。”

ěr shí shì zūn shuō cǐ fǎ yǐ yī qiè yǒng pú sà yàoshàng
尔时，世尊说此法已，一切勇菩萨、药上

pú sà yī qiè lǎo shào zhòng shēng yī qiè tiān rén shì jiān ē xiū luó
菩萨、一切老少众生、一切天人、世间阿修罗、

qián tà pó wén fó suǒ shuō jiē dà huān xǐ dǐng dài fèng xíng[144]。
乾闼婆，闻佛所说，皆大欢喜，顶戴奉行。

僧伽吒经卷第四

[143] 丽本：菩提萨埵；永乐北藏本及龙藏本：菩萨

[144] 丽本：喜；永乐北藏本及龙藏本：喜，顶戴奉行

● 结诵仪

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó hē là dá nuó duō là yè yē qié là qié là jù zhù jù zhù
南無喝啰怛那 哆啰夜耶 佉啰佉啰 俱住俱住.

mó là mó là hǔ là hōng hè hè sū dá ná hōng pō
摩啰摩啰. 虎啰. 吽. 贺贺. 苏怛拏. 吽. 泼

mò ná suō pó hē
抹拏. 娑婆诃.

bǔ quēyuánmǎnzhēnyán

补阙圆满真言

（三遍）

ōng hū lú hū lú shè yì mù qiè suō hē
唵. 呼嚧呼嚧. 社曳穆契. 莎诃.

pǔ huíxiàngzhēnyán

普回向真言

（三遍）

ōng suō mó là suō mó là mí mónǎng sà hā là mó hē zán
唵. 娑摩啰. 娑摩啰. 弥摩 曩. 萨哈啰. 摩诃咱

hā là hòng
哈啰 吽.

bá yī qiè yè zhànggēnběn dé shēngjìng tǔ tuó luó ní

拔一切业 障 根本得 生 净土陀罗尼

（三遍）

ná mó ē mí duō pó yè duō tuō qié duō yè duō dì yè tuō
南無阿弥多婆夜。哆他伽跢夜。哆地夜他。

ē mí lì dū pó pí ē mí lì duō xī dān pó pí ē mí lì
阿弥唎。都婆毗。阿弥唎哆。悉耽婆毗。阿弥唎

duō pí jiā lán dì ē mí lì duō pí jiā lán duō qié mí nì
哆。毗迦兰帝。阿弥唎哆。毗迦兰哆。伽弥膩。

qié qié nuó zhǐ duō jiā lì suō pó hē
伽伽那。枳多迦隶。娑婆诃。

（不思议神力传云．若欲受持咒法．嚼杨枝．澡豆．漱口．然香．于佛像前胡跪合掌。日夜六时．各诵三七遍。即灭四重．五逆．十恶。谤方等罪．悉得灭除。现世所求皆得。不为恶鬼神所惑乱。若数满二十万遍．即感得菩提牙生。若至三十万遍．即面见阿弥陀佛。拔一切业障根本得生净土神咒云．若有善男子善女人能诵此咒者．阿弥陀佛常住其顶日夜拥护．无令怨家而得其便．现世常得安隐．临命终时．任运往生。）

zàn fó jì

赞佛偈

（一遍）

ē mí tuó fó shēn jīn sè　　xiànghǎoguāngmíng wú děng lún

阿弥陀佛身金色　　相好光明无等伦

bái háo wǎn zhuǎn wǔ xū mí　　gàn mù chéng qīng sì dà hǎi

白毫宛转五须弥　　绀目澄清四大海

guāngzhōnghuà fó wú shù yì　　huà pú sà zhòng yì wú biān

光中化佛无数亿　　化菩萨众亦无边

sì shí bā yuàn dù zhòngshēng　　jiǔ pǐn xián lìng dēng bǐ àn

四十八愿度众生　　九品咸令登彼岸

ná mó xī fāng jí lè shì jiè dà cí dà bēi ē mí tuó fó

南無西方极乐世界大慈大悲阿弥陀佛（一称）

ná mó ē mí tuó fó

南無阿弥陀佛（千称或数百称）

ē mí tuó fó

阿弥陀佛（千称或数百称）

ná móguān shì yīn pú sà

南無观世音菩萨（三称三拜）

ná mó dà shì zhì pú sà

南無大势至菩萨（三称三拜）

ná móqīngjìng dà hǎi zhòng pú sà

南無清净大海众菩萨（三称三拜）

cí yúnchànzhǔjìng tǔ wén

慈云忏主净土文

（一遍）

yī xīn guī mìng jí lè shì jiè ē mí tuó fó yuàn yǐ jìng
一心皈命．极乐世界．阿弥陀佛。愿以净
guāngzhào wǒ cí shì shè wǒ wǒ jīn zhèngniàn chēng rú lái míng wèi
光照我．慈誓摄我。我今正念．称如来名．为
pú tí dào qiú shēngjìng tǔ fó xī běn shì ruò yǒuzhòngshēng yù
菩提道．求生净土。佛昔本誓．若有众生．欲
shēng wǒ guó zhì xīn xìn yào nǎi zhì shí niàn ruò bù shēngzhě bù
生我国．至心信乐．乃至十念．若不生者．不
qǔ zhèng jué yǐ cǐ niàn fó yīn yuán dé rù rú lái dà shì hǎi
取正觉。以此念佛因缘．得入如来大誓海
zhōng chéng fó cí lì zhòng zuì xiāomiè shàngēnzēngzhǎng ruò
中．承佛慈力．众罪消灭．善根增长。若
lín mìngzhōng zì zhī shí zhì shēn wú bìng kǔ xīn bù tān liàn yì
临命终．自知时至．身无病苦．心不贪恋．意
bù diāndǎo rú rù chándìng fó jí shèngzhòng shǒu zhí jīn tái lái
不颠倒．如入禅定。佛及圣众．手执金台来
yíng jiē wǒ yú yī niànqǐng shēng jí lè guó huā kāi jiàn fó jí
迎接我。于一念顷．生极乐国。华开见佛．即
wén fó shèng dùn kāi fó huì guǎng dù zhòngshēng mǎn pú tí yuàn
闻佛乘．顿开佛慧。广渡众生．满菩提愿。
shí fāngsān shì yī qiè fó yī qiè pú sà mó hē sà mó hē bō
十方三世一切佛．一切菩萨摩诃萨．摩诃般
rě bō luó mì
若波罗蜜。

huíxiàng jì
回向偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé　　zhuāngyán fó jìng tǔ
愿以此功德　　庄严佛净土
shàngbào sì chóng ēn　　xià jì sān tú kǔ
上报四重恩　　下济三途苦
ruò yǒu jiàn wén zhě　　xī fā pú tí xīn
若有见闻者　　悉发菩提心
jìn cǐ yī bào shēn　　tóngshēng jí lè guó
尽此一报身　　同生极乐国

sān guī yī
三皈依

（一遍）

zì guī yī fó　dāngyuànzhòngshēng　tǐ jiě dà dào　fā wú shàng xīn
自皈依佛. 当愿众生. 体解大道. 发无上心。
zì guī yī fǎ　dāngyuànzhòngshēng　shēn rù jīngzàng　zhì huì rú hǎi
自皈依法. 当愿众生. 深入经藏. 智慧如海。
zì guī yī sēng　dāngyuànzhòngshēng　tǒng lǐ dà zhòng　yī qiè wú
自皈依僧. 当愿众生. 统理大众. 一切无
ài　hé nánshèngzhòng
碍。和南圣众。

（发愿文. 及回向偈. 当对佛跪念。念毕. 起身三礼而退。）

此咒置经书中可灭误跨之罪

仁・慧・草・堂